

स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना (Local Disaster and Climate Resilience Plan - LDCRP) २०८१

क्षमता तथा स्रोत नक्शा

निर्माण निर्देशिका : स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना तर्जुमा निर्देशिका २०६८,
स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमा निर्देशिका,
मस्यौदा २०७४,

दस्तावेज : स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना-२०८१

सर्वाधिकार : बेलौरी नगरपालिका कञ्चनपुर

समन्वय तथा सहकार्य : स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति

आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग : युनिसेफ नेपाल धनगडी कैलाली,,

पत्र सङ्ख्या:

चलानीनम्बर :

शुभकामना

नेपाल सरकारबाट जारी विपद् जोखिम व्यवस्थापन राष्ट्रिय रणनीति २०६६, मा व्यवस्था भएबमोजिम विपद् जोखिम व्यवस्थापनलाई स्थानीय तहसम्म विस्तार गरी स्थानीयतहका सबै विकास नीति तथा कार्यक्रममा मूलप्रवाहीकरण गर्नको लागि स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना आवश्यक हुन्छ। दिगो विकास लक्ष्यले निर्दिष्ट गरेको लक्ष्यहासिल गर्न विपद् जोखिम व्यवस्थापनलाई मूलप्रवाहीकरण गर्नु अत्यावश्यक रहेको छ।

वेलैरी नगरपालिका विपद् जोखिमका दृष्टिकोणबाट उच्च संकटासन्न अवस्थामा रहेको छ। हालका दिनहरुमा विपद्का घटनाहरुमा तिब्ररूपमा पुनरावृत्ती भैरहेको छ। स्थानिय स्तरमा सम्भावित विपद् जोखिम पहिचान गरि सो अनुकूल पुर्वतयारी गरि सम्भावित विपद्का बेलामा हुनसक्ने क्षतिलाई न्युनीकरण गर्नका लागि आवश्यक प्रयास गर्नपर्ने टड्कारो आवश्यकता भै सकेको छ। संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको संविधान अनुसार सम्पन्न स्थानीयतहको निर्वाचनबाट हामी वेलैरी नगरपालिका जनप्रतिनिधिका रूपमा निर्वाचित भएर आईरहदा हामीसँग जनताका थुप्रै अपेक्षाहरु थिए। हामी सँग ती अपेक्षाहरुलाई साकार पार्ने इच्छाशक्ति पनि छ। हामीले वेलैरी नगरपालिकालाई समुन्नत तथा विपद् उत्थानशिल नगरपालिकारूपमा विकासको नयाँ फराकिलो राजमार्गमा हिडाउने जिम्मापाएका छौं।

तसर्थ विपद् उच्चजोखिममा रहेको यस वेलैरी नगरपालिका दिगो विकासमा टेवा पुगाउनका लागि स्थानियविपद् तथा जलवायु उत्थानशिल योजना तयार गरि कार्यान्वयन गर्नपर्ने आवश्यकता छ। साथै वास्तविक रूपमा विपद् पुर्वतयारी तथाव्यवस्थापन गर्ने विषयमा ज्ञान, सिप र क्षमतामाविकास गर्नुपर्ने आवश्यकता छ। विपद् पछिको कार्यमा मात्र केन्द्रित हुनु मात्र नभई विपद् व्यवस्थापनका तिनवटा चरणहरुलाई केन्द्रितगरि गर्नुपर्ने क्रियाकलापहरुलाई अगाडी बढाउनु पर्ने नितान्तआवश्यकरहेको हुँदा यो स्थानियविपदतथाजलवायु उत्थानशिल योजना तयार गरिएको छ। यस योजना तयारीका क्रममा आवश्यक सहयोग, सल्लाह तथा नेतृत्वदायी भुमिका निर्वाह गर्नुहुने वेलैरी नगरपालिका उपप्रमुख १० वटै वडा अध्यक्षहरु, लगायत सम्पूर्ण कार्यपालिका सदस्यहरु, वडा सदस्यहरु लगायत यस वेलैरी नगरपालिका प्रमुखप्रशाकिय अधिकृत,विपदव्यवस्थापनशाखा प्रमुख, योजनाशाखाप्रमुखलगायत सबै कर्मचारीहरुलाई धन्यवाददिन चाहन्छु। यस वेलैरी नगरपालिकाको स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल योजना तयारीकाक्रममा आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउनु हुने, **यूनिसेफ नेपाल धनगडी कैलाली,** लाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु। साथै योजना तयारीका क्रममा निरन्तर अथक प्रयास गर्नु हुने सवैलाई विशेष धन्वाद प्रदान गर्दछु।

प्रमुख

वेलैरी नगरपालिका

पत्र सङ्ख्या:

चलानी नम्बर :

शुभकामना

नेपाल सरकारबाट जारी विपद् जोखिम व्यवस्थापन राष्ट्रिय रणनीति २०६६, मा व्यवस्था भएवमोजिम विपद् जोखिम व्यवस्थापनलाई स्थानीयतहसम्म विस्तार गरी स्थानीयतहका सबै विकास नीति तथा कार्यक्रममा मूलप्रवाहीकरण गर्नको लागि स्थानीयविपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना आवश्यक हुन्छ । दिगो विकास लक्ष्यले निर्दिष्ट गरेको लक्ष्य हासिल गर्न विपद् जोखिम व्यवस्थापनलाई मूलप्रवाहीकरण गर्नु अत्यावश्यक रहेको छ । प्रकोप पीडित उद्धार र राहत सम्बन्धी मापदण्ड, २०६४ले जिल्ला प्राकृतिक प्रकोप उद्धार समितिलाई खोज तथा उद्धार र प्राथमिक उपचार सामाग्रीहरुको व्यवस्थापन गर्ने र पीडितहरुलाई राहत वितरण गर्दा स्थानीय उद्धार समिति मार्फत गर्ने र प्राथमिक उपचार सामाग्रीहरुको व्यवस्थापन गर्ने व्यवस्था गरेको छ । यो योजनाको तर्जुमा तथा कार्यान्वयनले वेलैरी नगरपालिका लाई विपद्बाट उत्थानशील समाजको रूपमा स्थापित गर्ने लक्ष्यमा सहायक सिद्ध हुनेछ भन्ने विश्वास लिएको छु ।

वेलैरी नगरपालिका विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्न स्थानीय समुदायसँग सहकार्य गर्न ईच्छुक रहेको जानकारी गराउँदछु । यसै कुरालाई हृदयंगमन गरी वेलैरी नगरपालिकाका विपद् जोखिमन्यूनीकरण रणनीति तयार गरी यस पालिकाको विपद्को क्षेत्रमा सरकारी तथा गैर सरकारी प्रयासलाई एकिकृत गर्ने उदेश्य यस योजनाले लिएको छ ।

अन्त्यमा, स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनाको दस्तावेज निर्माणमा सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्ण सहयोगी हातहरुलाई हार्दिक धन्यवाददिन चाहन्छु । साथै यो स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछु ।

.....

उप प्रमुख

वेलैरी नगरपालिका

पत्र सङ्ख्या:
चलानीनम्बर :

शुभकामना

स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानसिल योजना तर्जुमा निर्देशिका-२०७४, राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्य ढाँचा २०७५, विपद् जोखिमन्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन नियमावली २०७६, अनुरूप निर्माण भएको यो योजना वेलैरी नगरपालिका र स्थानीय समुदायको साभ्का सम्पतिहो । यो योजना वेलैरी नगरपालिका तहको विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनाले निर्दिष्ट गरेका कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गर्न सहयोगी हुनेछ । वेलैरी नगरपालिका विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्न स्थानीय समुदायसँग सहकार्य गर्न ईच्छुक रहेको जानकारी गराउँदछु ।

अन्तमा, यो विपद् तथा जलवायु उत्थानील योजना तर्जुमा प्रक्रियामा सूचना संकलन तथा अन्य विविध सहयोग गर्नुहुने स्थानीय विपद् तथा जोखिम उत्थानशील समितिका सदस्यहरु, यस कार्यका लागि प्राथमिकता दिनुहुने वेलैरी नगरपालिका प्रमुख, उप प्रमुख, वडा अध्यक्ष र जनप्रतिनिधिज्यूहरु र यस कार्यलाई महत्वदिई आर्थिक तथा प्राविधिक रूपमा सहयोग पुऱ्याउने, **युनिसेफ नेपाल धनगडी कैलाली**, लाई धन्यवाद दिदै रणनीति अनुसारको यो स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनाकार्यान्वयन प्रक्रियामा प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न प्रतिवद् छु । साथै यस पालिकाका स्थानीय जनता, जनप्रतिनिधिज्यूहरु, राजनीतिकदलहरु तथा अन्य सरोकारवाला व्यक्ति तथा संघ संस्थाहरुलाई यो योजनाको सफल कार्यान्वयनमा पनि उत्तिकै साथ सहयोग र समन्वयकालागि सबैसंग अनुरोध गर्दै स्थानीयविपद् जोखिमव्यवस्थापन योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछु ।

धन्यवाद ।

प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत
बेलैरी नगरपालिका

विषय सूची

तालिका १ : विपद् तथा जलवायु सम्बन्धी केहि शब्दावलीहरु	6
तालिका १ : विपद् व्यवस्थापनमा प्रयोग हुने केही महत्वपूर्ण शब्दावली	7
कार्यकारी सारांश	8
खण्ड - १: प्रारम्भिक परिचय	9
१.१.१. पृष्ठभुमी	9
१.१.२. स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल योजनाको परिचय र उद्देश्य	9
१.१.३. योजनाको आवश्यकता तथा महत्व	10
१.१.४. योजनाका सीमा	10
१.१.५. योजना निर्माण प्रक्रिया विधि	11
१.१.५.१. स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमा प्रक्रिया:	12
१.१.६. योजना कार्यान्वयन रणनीति :	12
१.१.७. योजनाको अनुगमन, मुल्याङ्कन तथा पुनरावलोकन	13
१.२.१. बेलौरी नगरपालिकाको भौगोलिक तथा समाजिक अवस्था	13
१.२.१.१. उपलब्ध सेवा तथा सुविधा	13
१.२.१.२. ऐतिहासिक चिनारी तथा नगरपालिकाको नामाकरण	14
१.२.१.३. राजनीतिक अवस्थिति	14
१.२.१.४. भू-धरातल तथा भिरालोपना	14
१.२.१.५. भू-उपयोग	14
१.२.१.६. पर्यटकीय, सास्कृतिक र मनोरम स्थलहरू	15
१.२.१.७. भौतिक अवस्थिति	15
१.२.१.८. नदीनाला तथा तालतलैया	15
१.२.१.९. हावापानी	15
१.२.१.१०. जनसंख्या विवरण	15
१.२.१.११. उमेरका आधारमा जनसंख्यासम्बन्धी विवरण	16
१.२.१.१२. अपागताको आधारमा जनसंख्या	16
खण्ड-२: प्रकोप, संकटासन्नता, क्षमता तथा जोखिम विश्लेषण	18
२.१. जोखिम विश्लेषण	18
२.१.१. भूकम्पिय जोखिम विश्लेषण	20
२.१.२. बाढी जोखिम विश्लेषण	21
२.१.३. हावाहुरीको जोखिम	21
२.१.४. शितलहरको जोखिम विश्लेषण	21
२.१.५. वन्यजन्तुबाट क्षतिको जोखिम	21
२.१.६. अन्य प्रकोपहरुको जोखिम	21
२.२. प्रकोपको पहिचान तथा स्तरीकरण	21
२.३. प्रकोप नक्सांकन	23
२.४. ऐतिहासिक समयरेखा	33
२.५. प्रकोप, मौसमी र बालीपात्रो विश्लेषण	46
२.५.१. प्रकोप पात्रो	46
२.५.२. मौसमी पात्रो	47
२.५.२. बालीपात्रो	47
२.६. पालिकामा रहेका स्रोत तथा क्षमताको विश्लेषण	48
२.६.१. सरोकारवाला व्यक्ति तथा संघसंस्थाहरुको विवरण	48
सरोकारवाला व्यक्ति तथा संघसंस्थाहरुको विवरण	49
२.७. स्रोतको उपलब्धता तथा पहुँच	58
खण्ड ३: दिर्घकालिन सोच तथा नीति	75
३.१. दिर्घकालिन सोच :	75

३.२.ध्येय :	75
३.३.लक्ष्य :	75
३.४.उद्देश्यहरू:	75
३.५.नीति तथा रणनीतिहरू:	75
४.१ विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा पूर्व तयारी,रोकथाम, अल्पीकरण र अनुकूलनका योजनाहरू	76
४.१.१ नीतिगत व्यवस्था तथा निर्णय:	76
४.१.२ जनचेतना तथा क्षमता अभिवृद्धि :	76
४.१.३ जोखिम न्यूनीकरण :	80
४.१.४ आपत्कालीन पूर्व तयारी :	81
४.२ विपद्को समयका प्रतिकार्यका क्रियाकलापहरू (घटना घटेको दिन देखि ४५ दिन सम्म)	83
४.३ विपद् पश्चात्का पुर्नलाभ अर्न्तगत पुर्नस्थापना र पुर्ननिर्माणका क्रियाकलापहरू	84
४.४ पालिका भित्र रहेका वडाअनुसार योजनाको विवरण	86
खण्ड -५ : स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनाको समायोजन, कार्यान्वयन तथा अनुगमन ।	94
५.१ योजना प्रक्रियामा स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील कार्ययोजनाको समायोजन	94
५.२ स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनाको कार्यान्वयन	95
५.३ स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनाको प्रगति र मुल्याङ्कन	95
खण्ड -६ :वातावरणीय प्रभाव न्यूनीकरण तथा अनुगमन योजना	97
६.१ पृष्ठभूमि	97
६.२ उद्देश्य	97
६.३ योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन तथा अनुगमन	98
६.४ फिन्ड अवलोकन तथा वातावरणीय प्रभाव न्यूनीकरण तथा अनुगमन योजना	98
खण्ड ७ :अनुसूचीहरू	99
अनुसूची १ :विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समितिका सदस्यहरूको नामावली	99
खण्ड ७ :अनुसूचीहरू	Error! Bookmark not defined.
अनुसूची १ :विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समितिका सदस्यहरूको नामावली	Error! Bookmark not defined.
अनुसूची २ :योजना तर्जुमा समन्वय समितिका सदस्यहरूको नामावली	100
अनुसूची ४ :खोज तथा उद्धार कार्यदलका सदस्यहरूको नामावली	100
अनुसूची ५ :प्राथमिक उपचार कार्यदल सदस्यहरूको नामावली	101
अनुसूची ६ :पुर्व चेतावनी प्रणालि कार्यदलका सदस्यहरूको नामावली	Error! Bookmark not defined.
अनुसूची ८ : मुख्य सरोकारवालाहरूको नामावली	Error! Bookmark not defined.
अनुसूची ९ : विपद् प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा फाराम	104
अनुसूची ११: वातावरणीय प्रभाव न्यूनीकरण तथा अनुगमन योजना	108

तालिका १ : विपद् तथा जलवायु सम्बन्धी केहि शब्दावलीहरु

प्रकोप(Hazard)	एक प्रक्रिया, दृश्य, मानव क्रियाकलाप वा परिस्थिति जसले जनधनको नोक्सानी, घाइते हुने सम्भावना वा अन्य स्वास्थ्य सम्बन्धी असरहरू, सम्पत्तीमा क्षति साथै आर्थिक, सामाजिक र वातावरणीय अवरोध ल्याउन सक्छ ।
विपद् (Disaster)	विपद् भन्नाले कुनै स्थानमा आपत्कालिन अवस्था सिर्जना भई जन वा धनको क्षतिको साथै जीवनयापन र वातावरणमा प्रतिकूल असर पार्ने प्राकृतिक वा गैरप्राकृतिक विपद् सम्झनु पर्दछ ।
संकटासन्नता (Vulnerability)	तुलनात्मक रूपमा कम क्षमता भएका त्यस्तो व्यक्ति वा सामाजिक समूह जो सङ्ग सम्भावित प्रकोपको सामना, रोकथाम गर्न र पुनस्थापित हुन कुनै स्रोत साधन र उपाय हुँदैन भने त्यसलाई संकटासन्नता भनिन्छ । वा संकटासन्नता भन्नाले खतरामा भएका हुनसक्ने जोखीमका तत्वहरू वा जोखीमको अवस्थामा रहेका व्यक्तिहरु भन्ने बुझिन्छ ।
सम्मुखता(Exposure)	प्रकोपबाट विपद् उत्पन्न हुन सक्ने क्षेत्रतर्फ उन्मुख रहेका मानिस, सम्पत्ति, प्रणाली वा अन्य तत्वहरूको उपस्थितिलाई नै सम्मुखता भनिन्छ । ती तत्वहरू प्रकोपको सम्मुख हुन्छन् र प्रकोपबाट उत्पन्न हुन सक्ने विपद्बाट प्रभावित हुन सक्दछन् ।
क्षमता(Capacity)	संस्था, समुदाय वा समाज संग उपलब्ध भएको सबै प्रकारका बलिया पक्षहरू, विशेषताहरू, श्रोतहरूको समग्र पक्ष जसले विपद्को जोखिम कम गर्न, व्यवस्थापन गर्न र उत्थानशिलता बलियो बनाउँछ ।
विपद् जोखिम(Disaster Risk)	कुनै निश्चित समयमा प्रकोप, सम्मुखता, संकटासन्नता र क्षमताको अन्तरक्रियाबाट समुदाय अवस्था समाजमा मृत्यु हुन सक्ने, घाइते हुन सक्ने र सम्पत्तीको क्षतिहुन सक्ने संभावित अवस्था ।
रोकथाम (निवारण) (Prevention)	अहिले अवस्थित रहेको जोखिम र नयां विपद्को जोखिम हुन नदिने क्रियाकलापहरू र उपायहरू ।
अल्पीकरण (Mitigation)	विपद्मा पर्नु भन्दा पहिले विपद्को असर वा प्रभावलाई कम वा न्यून गर्नका लागि संचालन गरीने कार्य वा उपायहरूलाई अल्पीकरण भनिन्छ । यस अनर्तगत संरचनात्मक र गैर संरचनात्मक अल्पीकरणका कार्य वा उपायहरू पर्दछन ।
अनूकूलन(Adaptation)	जलवायु परिवर्तनका नकारात्मक असरहरू सँग घुलमिल हुनसक्ने गरी अर्थपूर्ण वातावरण सिर्जना गर्न गरिने कार्यहरू ।
विपद् प्रतिकार्य (Response)	विपद्को घटना घटना साथ तत्कालै गरिने खोज, उद्धार एवम राहात सँग सम्बन्धित कार्य सम्झनुपर्छ र सो शब्दले विपद् प्रतिकार्यको पूर्वतयारीलाई समेत जनाउँछ ।
पूर्वतयारी (Preparedness)	सम्भावित वा हालको प्रकोप घटना अथवा प्रकोप अवस्थाका असरहरूको प्रभावकारी ढंगले पूर्वानुमान गर्न सक्ने, प्रतिकार्य गर्नसक्ने र त्यसबाट पुनर्लाभ लिन सक्ने सरकारी निकाय, प्रति कार्य तथा पुनर्लाभमा काम गर्ने संस्था, समुदाय र स्वयंसेवक व्यक्तिहरूद्वारा विकसित ज्ञान तथा क्षमता ।
विपद् पुनर्लाभ (Disaster Recovery)	विपद्को घटनापछि गरिने पुनर्निर्माण एवम पुनर्स्थापनासँग सम्बन्धित कार्य सम्झनु पर्छ ।

उत्थानशील(Resilience)	“उत्थानशीलता” भन्नाले प्रकोप सम्मुखतामा रहेका प्रणाली, समुदाय वा समाजमा अन्तर्निहित क्षमता जसले प्रकोपका असरहरूलाई समयमा नै प्रभावकारी ढंगले प्रतिरोध, शमन वा समायोजन गर्नुका साथै पूर्वास्थामा फर्कन सामर्थ्य गराउँछ। यस अन्तर्गत आधारभूत संरचनावा सेवा-प्रणालीको संरक्षण एवं पुनर्स्थापना लगायत पर्दछन्।
विपद् खोज तथा उद्धार समूह	विपद्को अवस्थामा खोजी तथा उद्धार गर्न क्रियाशील वा विपद् व्यवस्थापनको लागि परिचालन गर्न तयार गरिएको विशिष्टीकृत खोज तथा उद्धार समूह सम्भन्धुपर्छ र सो शब्दले मानवीय सहायताकर्मीलाई समेत जनाउँछ।
विपद् जोखिमन्यूनीकरण	विपद् पूर्व गरिने जोखिमको विश्लेषण तथा मुल्याङ्कन, विपद् रोकथाम वा विपद्बाट हुने क्षतिको न्यूनिकरण तथा विकासका कार्यमा विपद् जोखिमलाई कम गर्ने सम्बन्धी कार्य सम्भन्धु पर्छ।
विपद् व्यवस्थापन:	विपद् जोखिम न्यूनीकरण, विपद् प्रतिकार्य र विपद् पुनर्लाभसँग सम्बन्धित सम्पूर्ण क्रियाकलाप सम्भन्धु पर्छ।

तालिका १ : विपद् व्यवस्थापनमा प्रयोग हुने केही महत्वपूर्ण शब्दावली

नेपाली शब्द	अङ्ग्रेजी शब्द
भवन निर्माण संहिता	Building Code
क्षमता	Capacity
क्षमता विकास	Capacity Building
जलवायु परिवर्तन	Climate Change
आपत्कालीन व्यवस्थापन	Emergency Management
सामना क्षमता	Coping Capacity
विपद्	Disaster
विपद् जोखिम	Disaster Risk
विपद् व्यवस्थापन	Disaster Management
विपद् जोखिम व्यवस्थापन	Disaster Risk Management
पूर्वचेतावनी प्रणाली	Early Warning System
वातावरणीय ह्रास	Environmental Degradation
सम्मुखता	Exposure
पूर्वानुमान	Forecast
भौगर्भिक प्रकोप	Geological Hazard
प्रकोप	Hazard
पूर्वतयारी	Preparedness
रोकथाम	Prevention
पुनर्लाभ	Recovery
उत्थानशील	Resilience
प्रतिकार्य	Response
प्रबलीकरण	Retrofitting
जोखिम	Risk
जोखिम विश्लेषण	Risk Assessment
जोखिम व्यवस्थापन	Risk Management
जोखिम स्थानान्तरण	Risk Transfer
सङ्कटासन्न / सङ्कटासन्नता	Vulnerable/Vulnerability
प्रारम्भिक द्रुत लेखा-जोखा	Initial Rapid Assessment (IRA)

कार्यकारी सारांश

नेपाल बाढी, पहिरो, भूकम्प, महामारी, आगलागी, हावाहुरी, चट्याङ्ग, असिना, लू, शीतलहर, खडेरी, हिमताल विस्फोट तथा हिमपहिरोको उच्च जोखिममा रहेको मलुक हो । जलवायु जन्य परिवर्तनका कारण पर्ने प्रतिकूल प्रभावबाट पनि नेपाल संवेदनशील अवस्थामा रहेको छ । विश्व मानचित्रमा नेपाल भूकम्पीय जोखिमको हिसावले ११ औं जोखिम, बाढी पहिरोको हिसावले ३० औं जोखिम र जलवायु परिवर्तनको जोखिमको हिसावले नेपाल विश्वमा चौथो जोखिममा पर्दछ । कञ्चनपुर जिल्ला पनि यस्ता खालका जोखिमहरू बाट अछुतो रहन सकेको छैन । कञ्चनपुर जिल्लाको बेलौरी नगरपालिकामा पनि भूकम्प, बाढी, आगलागी, महामारी, हावाहुरी, चट्याङ्ग, खडेरी, जंगली जनावर तथा जलवायु परिवर्तन जस्ता प्रकोपको उच्च जोखिममा रहेको छ । यस सन्दर्भमा नेपाल सरकारबाट स्वीकृत “विपद् जोखिम व्यवस्थापन राष्ट्रिय रणनीति, २०६६” विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४, स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४, स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना तर्जुमा निर्देशिका २०६८ तथा यसको परिमार्जन मस्यौदा निर्देशिका २०७४ मा व्यवस्था भए बमोजिम विपद् जोखिम व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन अनुकूलनको क्षेत्रमा पूर्वतयारी, रोकथाम, अल्पिकरण, प्रतिकार्य, पुनस्थापन र पुर्ननिर्माण तथा अनुकूलनको कार्यलाई विशेष महत्व दिइएको छ । विपद् उत्थानशील समाज निर्माणका लागि विकास योजनामा विपद् तथा जलवायु उत्थानशिलताको सवाललाई एकीकृत रूपमा मूलप्रवाहीकरण गर्न जिम्मेवार निकायले पहल लिन आवश्यक देखिन्छ । यस सन्दर्भमा विपद् तथा जलवायु उत्थानशिलता लाई केन्द्र देखि स्थानीय तह सम्म विस्तार गरी सबै तहका विकास नीति तथा कार्यक्रममा मूलप्रवाहीकरण गर्नुपर्ने यथार्थतालाई आत्मसात गरी दिगो विकासको मान्यतालाई सुनिश्चित गर्न प्रभावित सबै वर्ग, समुदाय एवं क्षेत्रको पहुँच र स्वामित्व स्थापित हुने गरी स्थानीय श्रोत, साधन तथा क्षमताको अधिकतम परिचालन गर्नुपर्ने आजको आवश्यकता हो । यस प्रक्रियालाई सहभागिता मूलक, पारदर्शी, उत्तरदायी, समावेशी र जिम्मेवार बनाउन विपद् जोखिम व्यवस्थापन राष्ट्रिय रणनीति, २०६६ को मूलभावना तथा मर्मलाई आत्मसात गर्दै विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ परिच्छेद ७, दफा १७ तथा स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को परिच्छेद ३ दफा ११ को उपदफा १(न) ले दिइएको अधिकार प्रयोग गरी समावेशी र जलवायु उत्थानशीलताका विषयहरू समेत समावेश गर्दै बेलौरी नगरपालिकामा विपद् शाखा, **युनिसेफ नेपाल धनगडी कैलाली**, आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोगमा स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल योजना, २०८१ निर्माण गरीएको छ, यो योजना कार्यपालिकाको बैठकले अनुमोदन गरेको मिति देखी लागु हुने छ ।

खण्ड - १: प्रारम्भिक परिचय

१.१.१. पृष्ठभूमि

नेपाल विभिन्न प्रकारका प्राकृतिक तथा मानव सिर्जित प्रकोपहरु बाट प्रभावित छ । ८० प्रतिशत भन्दा बढी जनसंख्या बाढी, पहिरो, हावाहुरी, असिना, आगलागी, भूकम्प र हिमताल विष्फोटन जस्ता प्रकोपहरुको जोखिममा छन् । नेपाल विश्वमा २० औं विपद् संकटासन्न राष्ट्र भित्र पर्दछ । भौगर्भिक रुपले उच्च जोखिममा रहेको कारण जुनसुकै बेला जान सक्ने प्रलयकारी भूकम्पको समेत उच्च जोखिममा रहेको छ । विश्वव्यापी रुपमा भूकम्पीय जोखिमका दृष्टिले नेपाल ११ औं तथा जलवायु परिवर्तनका जोखिमको दृष्टिले चौथो स्थानमा रहेको छ । मानविय क्रियाकलापका कारण वातावरणमा आएको परिवर्तनले विश्वलाई नै चुनौती दिएको छ । अत्याधिक मात्रामा उत्पादन भएको कार्वन तथा अन्य ग्यासका कारण बढ्दै गएको पृथ्वीको तापक्रमका कारण विभिन्न परिवर्तनहरु देखा परेको छ । नेपाल जस्तो मूलक यस परिवर्तनको मारमा छ जहाँ प्रत्यक्ष रुपमा स्वास्थ्य, खानेपानी, जिविकोपार्जन जस्ता क्षेत्रहरुमा यसको गंभिर असर बढ्दै गएको छ भने विभिन्न प्रकारका विपद्हरुको जोखिममा वृद्धि भएको छ । वन विनास, आगलागी तथा डडेलो, अब्यवस्थित भौतिक निर्माणका कारण प्राकृतिक स्रोतको दोहन, प्लाष्टिक जन्य कृषिमा सामाग्रीको प्रयोग, रासायनीक तथा विषाधीहरुको प्रयोग, सरसफाई अभाव, पानीको स्रोतहरुमा आएको कमी, वर्षा तथा मौसममा आएको फरकपना जस्ता समस्याले समुदायलाई थप संकटासन्नतामा पारेको छ । यसर्थ उल्लेखित समस्याको न्यूनीकरण तथा अनुकुलनको अवलम्बन अपरिहार्य रहेको छ । बेलौरी नगरपालिका पनि विभिन्न बहुप्रकोपको जोखिममा रहेको एक पालिकाको रुपमा रहेको छ । यस बेलौरी नगरपालिकामा बाढी, भूकम्प, आगलागी, स्वास्थ्य समस्या (भाडापखला, फ्लु, छालारोग, आँखा संक्रमण र प्रजनन स्वास्थ्य समस्या), विद्युत करेन्ट, सर्पदंश, सवारी दुर्घटना, हावाहुरी, चट्याङ्ग, खडेरी, , जंगली जनावर र जलवायु परिवर्तनको प्रभाव जस्ता प्रकोपहरुको उच्च जोखिममा रहेको छ । यस सन्दर्भमा नेपाल सरकारबाट स्वीकृत “विपद् जोखिम व्यवस्थापन राष्ट्रिय रणनीति, २०७५” विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४, स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४, स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना तर्जुमा निर्देशिका २०६८ तथा यसको परिमार्जन मसौदा निर्देशिका २०७४ र बेलौरी नगरपालिकामाको विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७५ मा व्यवस्था भए बमोजिम विपद् जोखिम व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन अनुकुलनको क्षेत्रमा पूर्वतयारी, रोकथाम, अल्पकरण, प्रतिकार्य, पुनस्थापन र पुर्ननिर्माण तथा अनुकुलनको कार्यलाई विशेष महत्व दिइएको छ । विपद् उत्थानशील समाज निर्माणका लागि विकास योजनामा विपद् तथा जलवायु उत्थानशीलताको सवाललाई एकीकृत रुपमा मूलप्रवाहीकरण गर्न जिम्मेवार निकायले पहल लिन आवश्यक भइसकेको छ ।

यस सन्दर्भमा विपद् तथा जलवायु उत्थानशीलता लाई केन्द्र देखि स्थानीय तहसम्म विस्तार गरी सबै तहका विकास नीति तथा कार्यक्रममा मूलप्रवाहीकरण गर्नुपर्ने यथार्थता लाई आत्मसात गरी दिगो विकासको मान्यतालाई सुनिश्चित गर्न प्रभावित सबै वर्ग, समुदाय एवं क्षेत्रको पहुँच र स्वामित्व स्थापित हुने गरी स्थानीय श्रोत, साधन तथा क्षमताको अधिकतम परिचालन गर्नुपर्ने आजको आवश्यकता हो । यस योजना निर्माण प्रक्रियालाई सहभागितामूलक, पारदर्शी, उत्तरदायी, समावेशी र जिम्मेवार बनाउन विपद् जोखिम व्यवस्थापन राष्ट्रिय रणनीति, २०६६ को मूल भावना तथा मर्मलाई आत्मसात गर्दै विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४ परिच्छेद ७, दफा १७ तथा स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को परिच्छेद ३ दफा ११ को उपदफा १(न) ले दिइएको अधिकार प्रयोग गरी समावेशी र जलवायु उत्थानशीलताका विषयहरु समेत समावेश गर्दै बेलौरी नगरपालिकामा र UNICEF नेपालको आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोगमा यस स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना, २०८१ निर्माण गरी लागु गरिएको छ ।

१.१.२. स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनाको परिचय र उद्देश्य

पालिकाका सम्भावित विपद् तथा जलवायुजन्य परिवर्तनको जोखिम न्यूनीकरण तथा पूर्व तयारीका कार्य गर्न, विपद्को प्रभावकारी प्रतिकार्य गर्न र विपद् पश्चात् पुनःस्थापन तथा पुनर्निर्माणका लागि दिशानिर्देश गर्न योजनाबद्ध कार्यक्रम तर्जुमा गरी, कार्य जिम्मेवारी तथा बजेट सहितको ढाँचा प्रस्तुत गर्नु नै यस स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनाको मुख्य उद्देश्य हो, जसले : बेलौरी नगरपालिका भित्रका स्थानीय सरकार, समुदाय र

सरोकारवालाको प्रत्यक्ष, समावेशी, र सक्रिय सहभागिताको प्रत्याभूति गरी विपद् व्यवस्थापन चक्र अनुसारका कार्य गर्नेछ ।

बेलौरी नगरपालिका भित्रका स्थानीय सरकार, समुदाय र सरोकारवालाको प्रत्यक्ष, समावेशी, र सक्रिय सहभागिताको शुनिश्चित गर्ने । बेलौरी नगरपालिका भित्र विपद् तथा जलवायु परिवर्तन द्वारा मानवीय, आर्थिक, सामाजिक, भौतिक तथा प्राकृतिक श्रोतमा पर्न सक्ने प्रतिकूल प्रभाव न्यूनीकरण गर्ने । बेलौरी नगरपालिका मा समावेशी र सहभागीता मूलक विधिको प्रयोग मार्फत् समुदायमा रहेको सङ्कटासन्नताको पहिचान, स्तरीकरण तथा क्षमता विश्लेषण गर्दै जोखिम न्यूनीकरण, पूर्व तयारी, प्रतिकार्य र पुर्नलाभका कार्यहरु गर्न तथा जलवायु परिवर्तन अनुकुलनका लागि स्थानीय श्रोत, साधन तथा क्षमताको अधिकतम् परिचालनमा विपद् पूर्व तयारी र जोखिम न्यूनीकरणहरुको गतिविधिहरु संचालन गर्ने आवश्यकता अनुसार विकास प्रक्रियामा विपद् तथा जलवायु उत्थानशिलतालाई मूलप्रवाहीकरण गर्दै विपद् पूर्व, विपद्को समयमा र विपद् पछि गर्नु पर्ने कार्यलाई प्राथमिकीकरण आधारमा संचालन गर्ने । विपद् जोखिम न्यूनीकरण कार्यक्रमलाई स्थानीय तहमा नै संस्थागत गरी आत्मनिर्भर बनाउन र स्थानीय समुदायको साभेदारीमा वृद्धि गर्ने । बेलौरी नगरपालिका समुदायहरुलाई विपद् जोखिमबारे ज्ञानको अभिवृद्धि गरी विपद्को समयमा अति संकटासन्न समुदाय तथा परिवारहरुलाई पर्ने असरहरुलाई कम गर्दै विपद् जोखिम न्यूनीकरणमा सामुदायिक तहको अर्थपुर्ण सहभागिता सुनिश्चित गर्ने तथा बाह्य स्रोतको माध्यमबाट स्थानिय तहमा पूर्वतयारी, जोखिम न्यूनीकरणका उपायहरुको कार्यान्वयन जोड दिने ।

१.१.३. योजनाको आवश्यकता तथा महत्व

भौतिक, सामाजिक र धारणागत संकटासन्नताको करक तत्वका कारण भुकम्प, बाढी, आगलागी, खडेरी, सर्पदंश, जंगली जनावर समस्या, सडक दुर्घटना, हावाहुरी तथा स्वास्थ्य समस्याबाट समुदायहरु थप जोखिममा रहेका छन् आवास, स्वच्छ खानेपानी, खाद्य सुरक्षा, स्वास्थ्य तथा सरसफाईका सुविधाहरु, शिक्षा र संरक्षण जस्ता सेवाको सिमितता तथा उपयुक्त व्यवस्थापनको अभावले विपद् प्रभावित समुदायहरुको मुख्य समस्याहरु रहने गरेको छ । भने प्रभावित परिवारहरूसँग त्यसको सामना गर्ने क्षमता समेत निकै कमजोर रहेको हुन्छ । तसर्थ यस्ता समस्याहरुलाई सम्बोधन गर्न स्थानिय प्रकोप, क्षमता र संकटासन्नताको पहिचान र आन्तरिक तथा बाह्य क्षमता वा स्रोत माध्यम बाट समुदायलाई सशक्तीकरण गर्ने र प्रभावकारी समन्वयको संयन्त्र बनाउने निर्णय गर्नु अत्यन्त जरुरी छ ।

विपद्को अवस्थामा प्रभावकारी मानवीय सहायता उपलब्ध गराउन तथा सम्भावित विपद्को जोखिम कम गर्नका लागि विपद् जोखिम न्यूनीकरण योजना आवश्यक पर्दछ । विशेष गरी मानवीय सहायता शुनिश्चित गराउन, विपद् जोखिम न्यूनीकरणमा समुदायको सहभागितामा सहयोग गर्न, सामाजिक, सांस्कृतिक मर्यादा कायम राखी प्रतिकार्यमा प्रभावितहरुको समान पहुँच शुनिश्चित गर्न र विपद् पश्चात प्रभावितहरुको उचित व्यवस्थापन गर्न, यस योजनाले मार्गनिर्देश गर्नेछ । त्यसका साथै स्थानिय तहलाई श्रोतको सहि पहिचान तथा परिचालन गर्न जवाफदेही र उत्तरदायित्वको भावनाको विकास गराउन पनि यस योजनाले सहयोग गर्नेछ । यसै आवश्यकतालाई महशुस गर्दै यस बेलौरी नगरपालिका विपद्बाट हुने क्षतिलाई कम गर्न तथा विपद् पछिको मानवीय सहयोगलाई व्यवस्थित तथा प्रभावकारी बनाउन पूर्वतयारी दस्तावेजका रुपमा यो विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल योजना तयार पारिएको हो ।

१.१.४. योजनाका सीमा

युनिसेफको सहयोगमा बेलौरी नगरपालिका को विपद् व्यवस्थापन समितीका संयोजक तथा सदस्यहरु, योजना निर्माणको लागि यस बेलौरी नगरपालिका गठन भएको योजना निर्माण समितिका संयोजक तथा सबै सदस्यहरु, विपद् सम्पर्क ब्यक्ति सामाजिक संघ संस्थाका प्रतिनिधिहरु, महिला, शिक्षकहरु विध्यार्थीहरु लगायत सम्पूर्ण क्षेत्रको सहभागिता संकटासन्नता तथा क्षमताको पहिचान तथा विश्लेषण (**Vulnerability and Capacity Assessment**) विभिन्न औजारहरुको प्रयोग गरीएको छ । पालिकाको विपद् व्यवस्थापन योजना तर्जुमा गर्दा पुर्ण रुपमा सहभागितामूलक प्रकृयाका माध्यमबाट गरिएको छ । योजना कार्यान्वयनमा पालिकाको विकास योजनासँग एकिकृत गरि कार्यान्वयनलाई शुनिश्चित गरिनेछ ।

यस योजना तर्जुमा गर्दा यसपालिकाका नीति, निर्देशिका तथा ऐनका सीमाहरुमा रहेर गरिएको छ ।

सुचना संकलनलाई तथ्य परक र सहि सुचनाका लागि विभिन्न सुचना संकलनका औजारहरुको प्रयोग, परिक्षण, पूनरावलोकन तथा पून परिक्षण गरिएको छ । समुदायमा लक्ष्यीत समूह छलफल, मुख्य सुचना दाताहरुको अन्तर्वाता, सरोकारवाला संघ संस्थाहरु सँगको अन्तरक्रिया गरिएको छ । जसले पालिका स्तरका सामूहिक जोखिम तथा क्षमताहरु यस योजनाले समेट्ने हुँदा स्थानिय टोल तथा नगर स्तरिय सुचनाहरु समेत समेटिएको छ ।

जोखिम तथा क्षमताको अवस्थाले हुन सक्ने सम्भावित विपद्का घटनाहरुको आंकलन तथा संकटासनन समुदायको जोखिमको अवस्थालाई चित्रण गरेको छ । क्षेत्रगत समस्या विश्लेषका लागी सोहि अनुसारको क्षेत्रगत समस्या पहिचानका विधि तथा औजारहरुको प्रयोग वान्छनिय देखिन्छ ।

विपद जोखिम व्यवस्थापनको योजना अन्तरगत बनाएका गतिविधीहरुको कार्यन्वयनका लागि छुट्टै बजेट व्यवस्थापन नभएका कारण सम्बन्धित स्थानिय तहका सुरक्षा निकायहरु, जिल्ला समन्वय समिति तथा दातृ संस्थाहरुबाट समेत सहयोग मिल्ने आशा गरिएको छ ।

योजना निर्माण गर्दा यस पालिकामा ३५० जनाको प्रत्यक्ष उपस्थीतमा र १५० जनाको मुख्य सुचना दाताको रुपमा गरी जम्मा ५०० जनाको सहभागीता रहेको छ । दुई पटक योजना तर्जुमा कार्यशाला गोष्ठी र ७ पटक विभिन्न क्षेत्रगत समुह सँग बैठक, तालिम तथा अन्तरक्रिया र संकटासन्नता तथा क्षमता लखाजोखाको औजारको प्रयोग, लक्ष्यीत समूह छलफल गरिएको र उक्त कार्यशाला बाट आएका राय सुभाब,पालिकामा भएको तथ्याङ्क, सामाजिक स्रोत नक्साङ्कन तथा पालिकाका १० वटै वडाहरु र २ दिने विध्यालयका विध्यार्थीहरुका लागी गरिएको संकटासन्नता तथा क्षमताको आंकलन (भिसीए) प्रतिवेदनलाई समेत आधार मानी तयार गरिएको छ ।

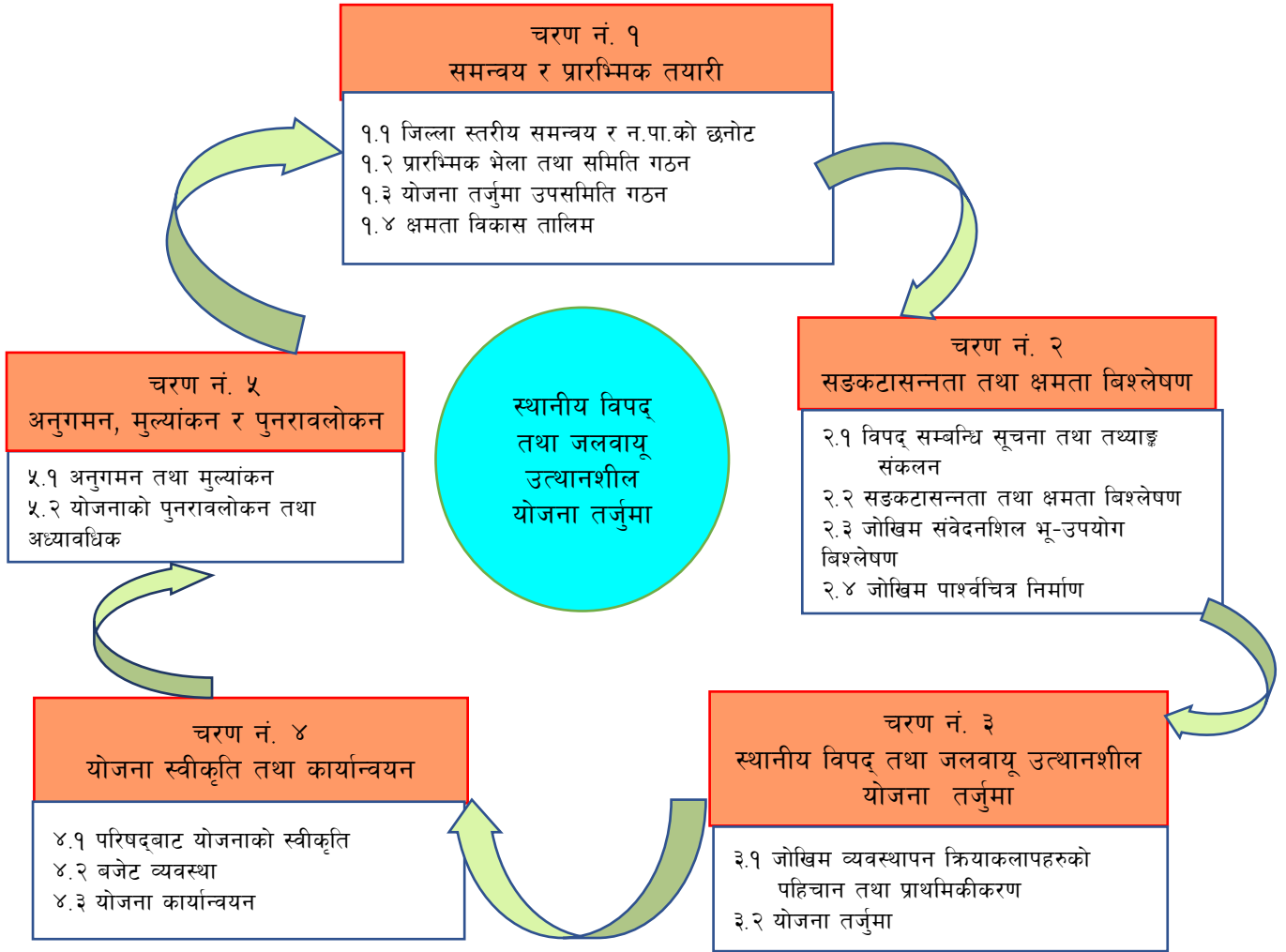
१.१.५. योजना निर्माण प्रक्रिया विधि

स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल योजना तर्जुमा निर्देशिकाले निर्देशित गरे अनुसारका ५ वटा चरणलाई क्रमानुसार मध्येजनर गरी यो योजना निर्माण प्रक्रिया सम्पन्न गरिएको छ । योजना निर्माण प्रक्रिया अनुसार तह १, २ र ३ लाई पूर्ण रुपमा यस योजनाले समेटेको छ भने तह ४ र ५ का लागि निर्देशित मार्ग प्रशस्त गरेको छ, जहाँ पालिकाले प्रक्रिया अगाडी बढाउनुपर्ने हुन्छ ।

यस योजना निर्माण क्रममा नियमीत पालिका सँगको बैठक तथा अन्तरक्रिया, योजना उपसमितिको सहभागिता र सहयोग, वडा विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक र अन्तरक्रिया, संकटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषण तालिम प्राप्त ब्यक्तित्वहरुको परिचालन र सुचना संकलन, वडा तथा समुदायमा गरिएको लक्ष्यीत वर्ग छक्कलफल, पालिका स्थानिय विपद् व्यवस्थापन समिति सँग गरिएको कार्याशाला सुचना माथीको पृष्ठपोषण र प्रथम तथा द्वितिय नमूना योजना खाँका प्राप्त पृष्ठपोषणहरु यस योजना निर्माणमा अपनाईएको प्रक्रियाहरु हुन् । योजना तर्जुमा गर्दा बेलौरी नगरपालिकाको सवै क्षेत्रबाट प्रतिनिधित्व हुने गरी सवै सरोकारवालाको सहभागितालाई सुनिश्चित गरिएको छ । विगतका वर्षहरुको विपद्को अवस्थाहरुको वारेमा विश्लेषण गरिएको छ । पालिकाको सामाजिक आर्थिक तथा धार्मिक अवस्थाको विश्लेषण गरिएको छ । पालिकाको सम्पूर्ण वडाहरुको प्रतिनिधित्व गराई तथ्याड्क संकलन गरिएको छ । विपद् पुर्व, विपद्को समय, र विपद् पश्चात गर्नुपर्ने पूर्वतयारी, विपद् जोखिम न्यूनिकरण, विपद् प्रतिकार्य तथा पूनःलाभका गतिविधिहरु, तौरतरिका, जिम्मेवारी र कार्य प्रक्रियालाई समेटेर यो योजना निर्माण गरिएको छ ।

१.१.५. स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमा प्रक्रिया:

तालिका ३

१.१.६. योजना कार्यान्वयन रणनीति :

नेपाल सरकारको विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४, कानून, नीति तथा निर्देशिकाले निर्देशित गरे अनुरूप तथा बेलौरी नगरपालिकाको स्थानीय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७५ र विकास योजना अनुसार विकासका गतिविधिहरु संचालनका क्रममा विपद् जोखिम न्यूनीकरणलाई मूल प्रवाहिकरण गरी दिगो विकासका माध्यमबाट यस योजनाको कार्यन्वय गर्ने मूल रणनीति रहनेछ । आन्तरिक तथा बाह्य स्रोतको पहिचान र परिचालनका माध्यमबाट प्राथमिकता प्राप्त न्यूनीकरणका योजना, आवश्यक दक्ष जनशक्तिको तयारी सामाग्रीगत तयारी र आर्थिक व्यवस्थापनका मुख्य क्षेत्रलाई प्राथमिकता र आवश्यकताका आधारमा संचालन गर्ने योजना कार्यान्वयनको मूल रणनीति रहनेछ । यसका अलवा दिर्घकालिन योजनाहरुका लागि आवश्यकता अनुसार छुट्टै कार्यसंचालन रणनीति तर्जुमा गरी योजनाको मुल उद्देश्यलाई प्राप्त गरिने रणनीति लिइने छ । यस योजनालाई मूर्तरूप दिन निम्नानुसारका तत्कालिन नीति अंगिकार गरिएको छ । योजनालाई बेलौरी नगरपालिकाको नगरसभाबाट अनुमोदन गराई वैधानिकता प्राप्त गरी कार्यान्वयन गरिनेछ । शिक्षा तथा सचेतना विना विपद् न्यूनीकरण तथा दिगो विकास सम्भव छैन भन्ने मान्यतालाई अंगिकार गरी, विपद् व्यवस्थापनका सबै तहरुमा सुचना, शिक्षा तथा संचारको विकास र विस्तारमा जोड दिईनेछ ।

नगरपालिका तथा वडास्तरमा आवश्यकता अनुसारका दक्ष जनशक्तिको विकास, तालिम तथा क्षमता अभिवृद्धिका लागि विपद् जोखिम न्यूनीकरणको क्षेत्रमा कार्यरत सरोकारवाला राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संघ/संस्थाहरुको सहभागिता र सहकार्यमा जोड दिइने छ ।

विपद् जोखिम न्यूनीकरण र पूर्वतयारीलाई प्राथमिकता र आवश्यकताका आधारमा वडा तथा समुदाय तहसम्म विकेन्द्रकृत गरी संचालन गरिनेछ ।

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा स्थानिय वडा विपद् व्यवस्थापन समितिहरुको प्रत्यक्ष समन्वय तथा सहकार्यमा विपद्को समयमा तालिम प्राप्त दक्ष जनशक्तिहरुलाई परिचालन गरिनेछ ।

योजना कार्यान्वयनको लागि बेलौरी नगरपालिकाको आन्तरिक बजेट व्यवस्थापन, सरकारी कार्यालय, जिल्ला समन्वय समिती, प्रदेश सरकार, मन्त्री तथा सांसदहरु तथा अन्य दातृ निकायसँग समन्वय गरिने छ । स्थानीय ज्ञान, शिप, प्रविधी र श्रोत तथा साधनको अधिकतम उपयोग गरी विपद् जोखिम तथा जलवायु उत्थानशिल योजनालाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिने छ ।

१.१.७. योजनाको अनुगमन, मुल्याङ्कन तथा पुनरावलोकन

यस योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन तथा लक्ष्य प्राप्तीका लागि पालिकाको सहयोग र स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल समितिको सहकार्यमा विभिन्न तह तथा निकायहरुबाट नियमित अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण, पुनरावलोकन तथा समिक्षा र मूल्याङ्कन गरिने छ भने स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल योजना तर्जुमा निर्देशिकाको भाग २ को चरण ५ मा उल्लेख भए अनुसार प्रत्येक ५ वर्षको अवधिमा पुनरावलोकन तथा परिमार्जन गरिनेछ ।

योजनाको कार्यान्वयन भए नभएको स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल समिति, नगरपालिका, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, जिल्ला समन्वय समिति, तथा अन्य साभेदार निकायहरुबाट नियमित अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण र समिक्षा गरिनेछ ।

पालिकाबाट बार्षिक नीति तथा कार्यक्रमको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्दा स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना कार्यान्वयनको समेत नियमित अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गरिनेछ ।

पालिका तथा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिले स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजनाको कार्यान्वयनको नियमित अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गरिनेछ ।

विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना कार्यान्वयन गर्ने संस्थाहरुले आफ्नो अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको प्रतिवेदन सम्बन्धित निकाय, स्थानीय निकायमा पेश गरिने छ ।

योजनाको बार्षिक रूपमा आवश्यकता अनुसार अध्यावधिक तथा परिमार्जन गरिने छ ।

प्रत्येक बर्ष पालिकाको आयोजनामा एक समीक्षा गोष्ठीको आयोजना गरी योजना अनुगमनमा देखिएका कमी कमजोरीको सुधार गरिने छ ।

अनुगमन मूल्याङ्कन गर्दा स्थानीय वडा तथा समुदायको राय सुभाबलाई आधार मानिने छ ।

१.२.१. बेलौरी नगरपालिकाको भौगोलिक तथा समाजिक अवस्था

१.२.१.१. उपलब्ध सेवा तथा सुविधा

यस क्षेत्रमा उपलब्ध सेवा तथा सुविधाका सन्दर्भमा भन्नुपर्दा स्थानीय सरकारको रूपमा नगरपालिका कार्यालय, स्वास्थ्यचौकी, तथा विभिन्न तहका सामुदायिक विद्यालयहरु छन् । यसका अलावासहकारी संस्थाहरु, लक्षित वर्ग सञ्जाल, सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति, स्थानीय युवा क्लब, आमा समुह, बचत तथा स्वावलम्बन समुहहरु पनि क्रियाशिल रहेको पाइन्छ । बत्तीको प्रमुख स्रोतमा बिजुली नै प्रमुख रूपमा रहेको छ । सञ्चारको सुविधाको लागि नेपाल टेलिकमको जिएसएम र एन सेलबाट प्राप्त भइरहेको छ । सडक सुविधा नगरका सबै वडाहरुले प्राप्त गरेका छन ।

तलिका ४ : वडागत क्षेत्रफल

वडा नं.	समावेश साविकगाविस र वडा	क्षेत्रफल (बर्ग किमिमा)	प्रतिशत
१			
२			
३			
४			
५			

६			
७			
८			
९			
१०			

१.२.१.२. ऐतिहासिक चिनारी तथा नगरपालिकाको नामाकरण

नेपालको सुदूरपश्चिम प्रदेश अन्तरगत महाकाली अञ्चलमा पर्ने कञ्चनपुर जिल्ला पहिले वाइसे चौविसे राज्य रहेका वखत डोटी राज्यको सीमा क्षेत्रमा पर्दथ्यो, त्यतिवेला सम्म जिल्लाको नामकरण भैसकेको थिएन । मल्ली माल र तल्ली मालका नाम वाट चिनिने यस जिल्लाको क्षेत्र पनि कैलाली जिल्ला कैक्षेत्र भित्र समावेश गरिएको थियो । सन १८१४ देखि १८१५ सम्म अंग्रेज संग भएको युद्ध पछि सन १८१६ मा गरिएको सुगौली संधीवाट काली नदि पश्चिमको सम्पूर्ण भूभाग संगै तराईको कञ्चनपुर पनि ब्रिटिश इण्डियामा गाभिएको इतिहास पाइन्छ । पछि सन १८६० को प्रत्यावर्तन सन्धि भए पछि मात्र यो क्षेत्र अर्थात कञ्चनपुर, कैलाली, बर्दिया र बाँके सम्मको तराई खण्ड नयां मुलुकका रुपमा नेपालमा गाभिएको हो । कञ्चनपुर नयां जिल्लाका रुपमा स्थापित भए पछि सर्वप्रथम यसको जिल्ला सदरमुकाम यही बेलौरी नगरपालिका को बेलौरी बजार रहेको र यस नजिकको कंज नामक ग्राम वाट जिल्लाको नाम कञ्चनपुर नामाकरण हुन गएको भन्ने केहि इतिहासका अध्येताहरुको भनाई रहेको छ । वि.स.२०१९ साल पछि कञ्चनपुरको सदरमुकाम यहाँबाट महेन्द्रनगर सरेको देखिन्छ । सुदूरपश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्र अन्तर्गत, कञ्चनपुर जिल्लाको दक्षिणी सीमावर्ती भारत सित जोडीएको, सांस्कृतिक, आर्थिक एवं प्रशासनिक महत्व बोकेको क्षेत्र, बेलौरी राणा काल र पछिल्लो भण्डै डेढ दशक गरी १०३ वर्ष सम्म सदरमुकाम रही, २०१९ सालमा जिल्ला सदरमुकाम , घुसुडी बजार (हालको महेन्द्रनगर) सरे पछि ओभेलमा पर्न गयो । ५२ वर्ष पछि २०७१ वैशाख २५ मा साविक श्रीपुर, रामपुर विलासपुर र लक्ष्मीपुर गा.वि.स समाहित गरि नेपाल सरकार वाट बेलौरी बजारलाई केन्द्र मानी नगरपालिका घोषणा हुंदा स्वच्छ, सफा र समृह बन्दै नमुना बस्ती र शहरको नगरपालिका बेलौरीलाई (The municipality of model residency and Modern city) भन्ने नाराका साथ अगाडी बढने अठोट लिइएको छ ।

१.२.१.३. राजनीतिक अवस्थिति

प्रशासनिक विभाजनका सन्दर्भमा, नेपालको सुदूरपश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्र अन्तर्गत महाकाली अञ्चलको कञ्चनपुरमा अवस्थित यस नगरपालिकालाई १० वटा वडामा विभाजन गरिएको छ । दक्षिणमा भारतसंग जोडिएको यो नगरपालिका संसदिय क्षेत्र नं १ र इलाका नं २ मा पर्दछ । संघीय गणतान्त्रिक नेपालको पहिलो संविधान जारी भए पश्चात प्रदेश नं ७ मा पर्दछ

१.२.१.४. भू-धरातल तथा भिरालोपना

यस नगरपालिकाको सम्पूर्ण भू-धरातल समथर रहेको पाइन्छ । तराईको समथर जमिन भएकोले यस क्षेत्रमा वर्षाको समयमा केही भाग बाढीबाट प्रभावित हुने गरूको पाइन्छ

१.२.१.५. भू-उपयोग

स्थानीय बासीका अनुसार मुख्य पेशा कृषि रहेको यस नगरपालिकामा अधिकांश खेतियोग्य जमिन समथर रहेको र बलौटे र चिम्टयाईलो माटो पाइन्छ । यस नगरपालिकामा महाकाली नदि लगायत अन्य नदिहरुबाट सिंचाइको सुविधा उपलब्ध हुदै आएको छ । सिंचाई सुविधा नपुगेका स्थानहरुमा जमिन मुनिको पानीबाट समेत सिंचाई हुने गर्दछ । यहाँका कृषकहरुले धान, गहु, मकै, फलफूलका साथै विभिन्न थरिका बेमौसमी तरकारी बालीको पनि उत्पादन गर्ने गरेको पाइन्छ ।

१.२.१.६. पर्यटकीय, सांस्कृतिक र मनोरम स्थलहरू

यस क्षेत्रमा अन्तर्गत पर्ने ऐतिहासिक, धार्मिक तथा सांस्कृतिक महत्वको सम्पदाहरू जस्तै शिवमन्दिर, पुरैना ताल, कालेश्वर मन्दिर, बन्दाताल पर्दछन् ।

१.२.१.७. भौतिक अवस्थिति

सुदूरपश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्र अन्तर्गत, कञ्चनपुर जिल्लाको दक्षिणी सीमावर्ती भारतसित जोडिएको यो क्षेत्र सांस्कृतिक, आर्थिक एवं प्रशासनिक महत्व बोकेको छ । यो क्षेत्र राणा शासनकाल र पछिल्लो डेढ दशक गरी १०३ सम्म कञ्चनपुर जिल्लाको सदरमुकामको रूपमा रहेको थियो । २०१९ सालमा सदरमुकाम घुसुडी बजार(हालको महेन्द्रनगर) सरेपछि राजनीतिक एवं आर्थिक रूपले पछाडि परेको छ । सदरमुकामलाई महेन्द्रनगर सारेको ५२ वर्षपछि २०७१ बैशाख २५ गते साविक श्रीपुर, रामपुर विलासपुर र लक्ष्मीपुर गाविस समाहित गरी नेपाल सरकारबाट बेलौरी बजारलाई केन्द्र मानी नगरपालिका घोषणा गरिएको हो । नगरपालिका घोषणा हुँदा यस नगरपालिकालाई स्वच्छ, सफा र समृद्ध बनाउदै नमुना बस्ती र शहरको नगरपालिका (The municipality of model residency and Modern city) भन्ने नाराका साथ अगाडि बढाउने अठोट लिइएको छ । बेलौरी नगरपालिका २८ डिग्री ४० मिनेट ५६ सेकेण्ड उत्तरी अक्षांस तथा ८० डिग्री २१ मिनेट ४० सेकेण्डपूर्वी देशान्तरमा रहेको छ । यस नगरपालिकाको कुल क्षेत्रफल १२३.४ वर्ग किलोमिटर छ । यस नगरपालिकाको उत्तर दिशामा शंकरपुर र देखतभुली , दक्षिणमा भारत, पूर्वमा पूर्वास नगरपालिका र पश्चिममा बेलडाँडी नगरपालिका पर्दछ ।

१.२.१.८. नदीनाला तथा तालतलैया

यस क्षेत्र भएर बग्ने नदि तथा खोलाहरूमा दोदा नदि र खप्ती खोला पर्दछन् । यी नदिहरूबाट सिंचाइको सुविधा प्राप्त गरिरहेका छन् । ताल तलैयाहरूमा बन्दा ताल, पुरैनी ताल, बन्तरीया ताल, लामा ताल, सिक्री कुण्ड ताल, शोभा तालहरू रहेका छन् । त्यस मध्ये बन्दा ताल र पुरैना तालमा माछापलानको लागि प्रयोगमा ल्याइएको छ ।

१.२.१.९. हावापानी

समुद्र सतहदेखि १७५ मी. उचाईमा रहेको यस नगरपालिकामा उष्ण र उपोष्ण प्रकारको हावापानी भएको पाइन्छ । वार्षिक सरदर वर्षा १५७५ मि.मि. हुने गरेको यस नगरपालिका क्षेत्रको अधिकतम तापक्रम ४२ डीग्री सम्म पुग्ने गर्दछ भने न्यूनतम तापक्रम ६.६९ डिग्री सेल्सियसमाभर्ने गर्दछ ।

१.२.१.१०. जनसंख्या विवरण

तलिका ५ :

वडा नम्बर	राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार				
	जनसंख्याविवरण				घरधुरी
	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत	
१	१४५६	१७१२	३१६८	५.९२	५४७
२	२५७५	२८८६	५४६१	१०.२०	८०५
३	२४३०	२६६८	५०९८	९.५२	८२३
४	२३७९	२७४२	५१२१	९.५६	१००२
५	२९६६	३१९५	६१६१	११.५१	९०६
६	३१४९	३४५६	६६०५	१२.३४	११५१
७	१७२९	१७७१	३५००	६.५४	४९५
८	२७३४	३०२०	५७५४	१०.७५	८५८
९	२८१४	३०४१	५७५४	१०.९३	९९६
१०	३२२५	३५९६	६८२१	१२.७४	१०७४

१.२.१.११. उमेरका आधारमा जनसंख्यासम्बन्धी विवरण

तालिका ६ :

वडा नम्बर	१५ वर्ष सम्मको जनसंख्या			१६-२४ वर्षको जनसंख्या			२४-६० वर्षको जनसंख्या			६० वर्ष माथिको जनसंख्या			जम्मा		
	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा
१	५२६	४९८	१०२४	४३३	४७३	९०६	८१६	७५९	१५७५	१११	१०२	२१३	१८८६	१८३२	३७१८
२	८४९	७६९	१६१८	६२४	७०१	१३२५	१३४८	१२२७	२५७५	१७२	१४६	३१८	२९९३	२८४३	५८३६
३	८६७	७६५	१६३२	६२०	६४६	१२६६	११८७	११३०	२३१७	१४४	१४९	२९३	२८१८	२६९०	५५०८
४	८७९	७८६	१६६५	५७४	६१२	११८६	१३६५	१२८३	२६४८	१९२	१७५	३६७	३०१०	२८५६	५८६६
५	१०५३	९६७	२०२०	६७७	७९०	१४६७	१४०९	१३२५	२७३४	१५९	१४६	३०५	३२९८	३२२८	६५२६
६	१०१२	८२६	१८३८	७११	७८३	१४९४	१६४७	१५२०	३१६७	२०८	२४८	४५६	३५७८	३३७७	६९५५
७	५२९	४६२	९९१	४३२	४३१	८६३	८२३	७७४	१५९७	११२	९६	२०८	१८९६	१७६३	३६५९
८	६२९५	६२९५	६२९५	६२९५	६२९५	६२९५	६२९५	६२९५	६२९५	६२९५	६२९५	६२९५	६२९५	६२९५	६२९५
९	१२१८	११०९	२३२७	७८५	७४१	१५२६	१५७१	१४२७	२९९८	२१५	१८२	३९७	३७८९	३४५९	७२४८
१०	११४१	१०२१	२१६२	८६१	९६९	१८३०	१७४६	१८२०	३५६६	२०६	१९८	४०४	३९५४	४००८	७९६२
जम्मा	८९९७	८१२२	१७११९	६३६४	६८७७	१३२४१	१३३१७	१२६०२	२५९१९	१६९८	१५९६	३२९४	३०३७६	२९१९७	५९५७३

स्रोत : घरघुरी सर्वेक्षण, २०७३

१.२.१.१२. अपाङ्गताको आधारमा जनसंख्या

अपाङ्गताको स्थिति विवरण

नगरपालिकाको जनसंख्याको अपाङ्गताको स्थितिका सन्दर्भमा शारीरिक अपाङ्गता, सुस्त मनस्थिति, दृष्टिविहिन, बोल्ल तथा सुन्न नसक्ने, बहु अपाङ्गतार अन्य गरी विभाजन गरिएको छ। ती मध्ये सबैभन्दा बढीशारीरिक अपाङ्गता भएको पाइन्छ। अपाङ्गताका आधारमा जनसंख्या सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा वडागत प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. ७ : अपाङ्गताका आधारमा जनसंख्यासम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	शारीरिक अपाङ्ग (विकलाङ्ग)		सुस्त मनस्थिति		दृष्टिविहिन (आँखा नदेख्ने)		बोल्ल तथा सुन्न नसक्ने (बहिरा)		बहुअपाङ्गता		अन्य		जम्मा		
	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	जम्मा
	१	२४	१५	७	९	३	३	५	४	०	१	०	०	३९	३२
२	१२	११	६	५	८	९	१५	६	०	०	१	०	४२	३१	७३
३	१५	१४	२	३	०	०	४	५	२	२	०	०	२३	२४	४७
४	४	६	१	१	२	२	२	४	०	०	०	१	९	१४	२३
५	४	६	१	१	२	२	२	४	०	०	०	१	९	१४	२३
६	१७	१०	४	४	२	५	५	४	१	२	१	१	३०	२६	५६
७	४	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	४	१	५
८	१८	१७	७	३	४	८	९	६	४	१	१	०	४३	३५	७८
९	८	४	१	०	४	०	२	३	०	०	१	०	१६	७	२३
१०	७	७	०	०	५	५	१२	७	०	०	०	१	१९	१५	३४

वडा नम्बर	शारीरिक अपाङ्ग		सुस्त मनस्थिति		दृष्टिविहिन		वोल्न तथा सुन्न नसक्ने (बहिरा)		बहुअपाङ्गता		अन्य		जम्मा		
	(विकलाङ्ग)				(आँखा नदेख्ने)										
	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	जम्मा
जम्मा	१३२	९७	३१	२६	३४	३७	६१	४३	१०	७	४	३	२६७	२०८	४७५

खण्ड-२: प्रकोप, संकटासन्नता, क्षमता तथा जोखिम विश्लेषण

२.१. जोखिम विश्लेषण

बेलौरी नगरपालिका प्रकोप, संकटासन्नता तथा जोखिम विश्लेषण गर्न पालिका स्तरीय विपद् तथा जलवायू उत्थानशिल समिति लाई १ दिने विपद् जोखिम न्यूनीकरण, जलवायू परिवर्तन, संकटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषण सम्बन्धी कार्यशाला गोष्ठी पालिकामा सम्पन्न गरी बेलौरी नगरपालिका १० वटै वडाहरूमा प्रकोप, संकटासन्नता तथा जोखिम विश्लेषण १ दिने कार्यशाला गोष्ठी वडा स्तरमा सम्पन्न गरिएको थियो । बेलौरी नगरपालिका सबै वडा तथा समुदायमा धेरै जस्तो सबै प्रकोपहरू मिल्दा जुल्दा छन् । जलवायू परिवर्तनको असर पनि समान छन् ।

बेलौरी नगरपालिका १० वटै वडामा गरीएको संकटासन्नता तथा क्षमता/जोखिम विश्लेषणका औजारहरू - प्रकोप पात्रो , मासमी पात्रो ,वाली पात्रो , सामाजिक स्रोत नक्साङ्कन संकटासन्नता तथा क्षमता पहिचान, समस्याको वृक्ष विश्लेषण, संस्थागत विश्लेषण, लक्षित समुह छलफल, प्रत्यक्ष अवलोकन, भू-उपयोग जोखिम विश्लेषण) समेतको प्रयोगबाट गरिएको विश्लेषणको नतिजालाई संक्षिप्त रूपमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ८: जोखिम विश्लेषण नतिजा

क्र.स.	प्रकोप	कारण	कारक तत्व	प्रभाव	जोखिम न्यूनीकरणका लागी पहिचाह नभएको उपायहरू
१)	भुकम्प	ज्वालामूखि वस्पोटन, भु-धरातलिय प्लेटहरू कमजोर हुनु	भौगोलिक बनावट, पृथ्वीको भित्री सतहमा अत्याधिक तापक्रम	जनधनको क्षति, भौतिक संरचना, पशुप्राणी, बाढी तथा मानसिक त्रास	सचेतीकरण, पुर्व तयारी, सुरक्षित स्थान पहिचान , भुकम्प प्रतिरोधात्मक घरहरू तथा विद्यालय निर्माण, भवन आचारसंहिताको पालना , खुला चौरको व्यवस्थापन
२)	बाढी	वनविनास, जथाभावी बाटा खन्नु, अनाआवश्यक डोजर तथा स्काभेटरको प्रयोग गर्नु, कमजोर भु.बनावट, भिरालो जमिन, अभिरल वर्षा	वन फणानी मात्र बढ्नु, कमजोर भु वनोट, भिरालो जमिन अबिरल वर्षा, जलवायु परिवर्तन	जनधनको क्षति मानवतथा जीवजन्तुहरूमा त्रास उत्पन्न खेतियोग्य जमिनहरूको क्षति भौतिक संरचनमा क्षति	अनावश्यक वन फणानी रोक्ने, वृक्षारोपण गर्ने, जनचेतना बढाउने, सुरक्षित स्थानको पहिचान गर्ने, पुर्व तयारीका सामाग्रीहरूको तयारी गर्ने, सडकको क्षमता अनुसार गाडी गुडाउने, डोजरको प्रयोग कम गर्ने
३)	आगला गी	सुख्खा मौसम, हुरीवतास ,लापरवाही, चेतनाको अभाव, अव्यवस्थित विधुतिकरण, केटा केटीको पहुँचमा आगगालीजन्य वस्तु राख्नु, फुसको छाना भएको घर, अव्यवस्थित बस्ती	मानिसको लापरवाही, मौसम परिवर्तन, गरीवी	जनधनको क्षति, वन्यजिवजन्तु तथा पशु प्राणीको क्षति, भौतिक वस्तुको नास, विस्थापित, बसाइसराइ र वनविनास, मानिस हरु घाइते अपाङ्ग हुने ।	आगो जन्य वस्तु राख्न होसियारी अपनाउने , विभिन्न तालिम तथा गोष्ठीबाट दक्ष जनशक्ति तथा जनचेतनामा बृद्धि गर्नु, पुर्व तयारी, पोखरी तथा ट्यांकीको निर्माण, सुरक्षित बसोवासको व्यवस्था, अग्नी रेखाको निर्माण
४)	जलवा यू	वन जंगल फडानी औद्यौगीकरण	पृथ्वीको तापक्रममा वृद्धी	मानवजीवनमा असर ,	वृक्षारोपण गर्ने

क्र.स.	प्रकोप	कारण	कारक तत्व	प्रभाव	जोखिम न्यूनीकरणका लागी पहिचाह नभएको उपायहरु
	परिवर्तन	पृथ्वीको तापक्रमको वृद्धी जनसंख्या वृद्धी ओजनतहको विनास		कृषिमा असर, वातावरण परिवर्तन	
५)	जंगली जनावर आतंक	जंगली जनावरको दैनिक आहारा उपलब्ध नहुनु, वन क्षेत्रको आसपासमा खेती तथा मानवको बसोवास हुनु, जंगल मासिदै जानु, छेकवार नहुनु, नियन्त्रण गर्ने आधार नहुनु, जङ्गली जनावरले मानिसलाई जित्नु	वन जंगल माथी क्रमश स्थानिय मानिसको अतिक्रमण बढ्दै जानु,	अन्नवालीको नष्ट हुनु, घरपालुवा जनावर तथा मानिसमा मनोवैज्ञानिक त्रास बढ्नु, गरिबी तथा भोकमरीको अवस्था सिर्जना हुनु	वालीनालीको वरीपरी छेकवार लगाउने, वन क्षेत्रको विस्तारमा ध्याने दिने, घरपालुवा जनावर जोगाउनु सचेतना अपनाउने तथा टौवा तथा बुख्याचाहरु निर्माण गर्ने।
६)	महामारी - फोहोर मैलाका कारण)	खुला ठाउँमा दिसापिसाव, नालीफोहोर, फोहोर पिउनेपानी, बासी सडेगलेका खानेकुराहरु खाने, खाना खानु अघि दिसा गरेपछि सावुन पानीले हात नधुनु र वातावरण प्रदुषण	जलवायु तथा मौसम परिवर्तन, विभिन्न सरुवारोग तथा सरसफाइबारे जनचेतनाको अभाव, गरिबी, स्थानिय समुदायको स्वास्थ्य संस्थासम्म सहज पहुँच नहुनु।	मानिस विरामी पर्नु तथा मृत्यु हुनु तथा कुपोषण हुनु, वातावरण प्रदुषण	विभिन्न सरुवा रोगको वारेमा जनचेतनामुलक गतिविधी अपनाउने, सफा खानेपानी, ताजा खाने कुरा खाने, प्रत्येक घरमा शौचालयको व्यवस्था, साबुन पानीको प्रयोग गर्ने, औषधीहरुको पुर्व तयारी, स्वस्थकर्मिहरुको उपलब्धता, स्वस्थ सम्बधी विभिन्न जनचेतनामुलक गतिविधिहरु अपनाउने र ढलनिकासको उचित प्रबन्ध गर्ने।
७)	हावा हुरी	सुख्खा मौसम हुनु, भिरालो धरातलिय अवस्था, जलवार्य परिवर्तन मौसममा परिवर्तन	जलवार्य परिवर्तन, मौसममा परिवर्तन	घर तथा सार्वजनिक भवनहरुको छाना उडाउनु, जनधनको क्षतिहुनु, अन्नवालीहरु नष्ट हुनु, गरीबी बढ्नु, आगलागी हुनु,	घरको छानाहरु मर्मत तथा बालियो बनाउन गाढो पार्ने, भित्राउन लागेको वालीहरु सुरक्षित स्थानमा लाने, हुरीबतास चलेको बेला मानिसहरु सुरक्षित स्थानमा बस्ने तथा आगो नबाल्ने, यसबाट बच्नको लागि जनचेतना मुलक कार्यक्रमहरु लागु गर्ने।
	चट्याङ्ग	अग्लो घरहरु बनाउनु, भौगोलिक अवस्था, हावाहरी बढि चल्नु,	अव्यवस्थित तरिकाले विद्युतको लाइन	धनजनको क्षति तथा आगलागी	आकासमा बादल तथा आकाश गर्जिदा संचार तथा विधुतिय उपकरणको प्रयोग

क्र.स.	प्रकोप	कारण	कारक तत्व	प्रभाव	जोखिम न्यूनीकरणका लागी पहिचाह नभएको उपायहरु
		मौसम हावाहुरी तथा वादल आकास गर्जदा संचार तथा विद्युतिय सामाग्री प्रयोग गरीरहनु तथा खुल्ला ठांउमै रहिरहनु	राख्नु तथा अर्थिङ्ग नहुनु		नगर्ने, तथा यस अवस्थामा घर भित्रै बस्ने व्यवस्थित तरिकाले बिजुलीको लाइनहरु राख्ने, समुदाय स्तरमा अर्थिङ्ग गर्ने, यसबाट बच्ने उपायहरुको विषयमा जनचेतना मुलक कार्यक्रमहरु गर्ने ।
८)	खडेरी	समयमा पानी नपर्नु वनजंगलको विनास हुन, जलवायू परिवर्तन	आगलागी, वन अतिक्रमण तथा फडानी, तिव्र जनसंख्या वृद्धी मानिसमा चेतनाको अभाव	उत्पादनमा कमि खानेपानीको समस्या पानीका मुहानहरु सुक्नु अनावृष्टी	बृक्षारोपण गर्ने वन जंगलको संरक्षण गर्ने, सिचाई योजना संचालन गर्ने, बेमौसमी खेती गर्ने
९)	खोलाले कटान	अविरल वर्षा हुन, खोला किनारमा मानव बस्ती तथा खेति योग्य भूमि हुनु, खोला नियन्त्रणको प्रयास नहुनु ।	अविरल तथा भारी वर्षा हुन । बाढी ठुलो आउनु	धनजनको क्षती, मानव बस्ती तथा खेती योग्य भूमि नष्ट, गरीबी, मानिसको विस्थापन	नदी तथा खोला किनारमा घरहरु नबनाउने, पुर्व सुचना प्रणालीको व्यवस्था गर्ने । सुरक्षित स्थानको पहिचाह नगर्ने, खोला कटान नियन्त्रण गर्ने ।
१०	सडक दुर्घटना	सडकको खराबी, क्षमताभन्दा बढी भार बोक्नु, बाटोको अवस्थिती थाहा नहुन, मादक प्रदार्थ सेवन गरि गाडा चलाउनु पुराना गाडी र गाडी अवस्था पुर्व जाँच नगरी हिड्नु,	भौगोलिक विकटता, दक्ष चालक नहुनु, कच्ची सडक	मानिसको मृत्यू , घाइते तथा अपाङ्ग , सवारी साधनमा क्षति	सडक क्षमता अनुसार गाडी गुडाउने, सवारी साधन दुरुस्त गरी चलाउने, मादकपदार्थ सेवन गरी गाडी नहाक्ने, सडक दुर्घटना न्यूनीकरण सम्बन्धी चेतना फैलाउने, कानुनको कडा कार्यान्वयन ।
११	असिना	लामो समय सम्म खडेरी पर्नु, बढि पानी पर्नु	जलवायु परिवर्तन	उत्पादनोमुख खेतीवाली नष्ट, मानिस तथा पशुपक्षी माहामारी, गरिवी	पुर्व चेतावनीका संकेतहरु बुझेर काम गर्ने, सुख्खा महिनामा बादल तथा मेघ गर्जन हुदा सतर्कता अपनाउने, वाली पाक्ने वित्तिकै भित्राउने ।

२.१.१. भूकम्पिय जोखिम विश्लेषण

नेपाल भूकम्पीय जोखिमका दृष्टिकोण बाट नेपाल ११ औं जोखिममा रहेको छ भने विगत लामो समय देखि नेपालको पश्चिम क्षेत्रमा ठूलो भुइचालो नगएकाले यो नगरपालिका पनि यस क्षेत्रमा पर्ने भएकाले उच्च जोखिममा रहेको छ । नगरपालिका मा वनेका संरचना कमजोर हुनाले भूकम्पिय हिसावले यो पालिका उच्च जोखिममा रहेको छ ।

२.१.२. बाढी जोखिम विश्लेषण

यस नगरपालिका लाई खोला नदीहरूले चारैतिर घेरेको ले जोखिम रहेको छ । यस पालिकाका वडा नं. १ देखि १० नम्बरका सबै वडाहरूको वस्तिहरू खोला नदीहरूले घेरेको ले उच्च जोखिममा छन् । वडामा संकलन गरिएको सुचना का आधारमा यस पालिकाका भण्डै १००० लगभग घर परिवारका ५००० जनसंख्या बाढीबाट प्रभावित हुन सक्ने अनुमान गरिएको छ । त्यसैगरी ८०० जना बालबालिका पनि बाढी बाट प्रभावित हुने देखिन्छ ।

२.१.३. हावाहुरीको जोखिम

यस पालिकामा हावाहुरीले विगतमा पनि क्षति पुऱ्याउदै आएको छ । हावाहुरीका कारण निजी घर, विद्यालय सरकारी कार्यलय लगायतका भौतिक संरचनाहरू लाई क्षती पुऱ्याएको पाइन्छ । हावाहुरीले यस पालिकाका सम्पूर्ण वडा वढि प्रभावित छन् । हावाहुरीका कारण पालिका भण्डै १००० घर परिवार प्रभावितहुन सक्ने देखिन्छ ।

२.१.४. शितलहरको जोखिम विश्लेषण

अत्याधिक जाडो , परिवर्तित हुदै गएको जलवायु परिवर्तन कारण यो पालिका शितलहरको पनि जोखिममा रहेको छ । यस पालिकाका १ नं देखी १० नं वडाहरूमा शितलहरको जोखिम रहेको छ ।

२.१.५. वन्यजन्तुबाट क्षतिको जोखिम

यस पालिकामा वन्यजन्तुबाट हुने क्षती पनि अर्को जोखिम हो । वन्यजन्तुको आक्रमणबाट मानिसहरू घाइते भएका घटनाहरू पनि छन् । यसका अतिरिक्त बाग ,बदैल, बादर ,स्याल जस्ता जंगली जनावरहरूले नजिक वस्ती तथा खेतवारीमा क्षती पुऱ्याउने गरेका छन् ।

२.१.६. अन्य प्रकोपहरूको जोखिम

यस बाहेक पालिका क्षेत्रमा चट्याङ्ग, असिनापानी, सडक दुर्घटना, खडेरीका जोखिमहरू पनि रहेका छन् । यी जोखिमहरूले मानिसको मृत्यु, धन सम्पतिको क्षती गर्ने गरेको पाइन्छ ।

२.२. प्रकोपको पहिचान तथा स्तरीकरण

समुदायमा विगतमा भएका र भविष्यमा आइपर्न सक्ने प्रकोप तथा जलवायु जन्य घटना र जनधनको क्षति तथा उपलब्ध क्षमताका आधारमा बेलौरी नगरपालिकामा प्रकोपको सूची तयार गरी पहिचान गरी स्तरीकरण गरिएको छ । वडा र समुदायका अलग-अलग सूचीलाई एकीकृत गरेर यस बेलौरी नगरपालिका भित्र हुने प्रकोपको सूची र स्तरीकरण निम्न अनुशार गरिएको छ ।

तालिका ९ : प्रकोप स्तरिकरण

प्रकोप	बाढी	चट्याङ	आगलागी	हुरिव तास	महा मारी	बालि रग	शित लर	जनावर आतङ्क	सडक दुर्घटना	खडेरी	सर्पडस
बाढी	×	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी
चट्याङ	×	×	आगलागि	हुरी	महा मारी	बालि	शितल हर	जनावर	सडक	खडेरी	सर्प
आगलागी	×	×	×	हुरिवतास	आगला गि	बालि	शितल हर	जनावर	सडक	आगला गि	सर्प
हुरिवतास	×	×	×	×	महा मारी	हुरीबतास	शितल हर	जनावर	सडक	खडेरी	सर्प
महामारी	×	×	×	×	×	बाली	शितल हर	जनावर	सडक	खडेरी	सर्प
बालीमा रोग	×	×	×	×	×	×	शितल हर	जनावर	बाली	बाली	बाली

शितलहर	×	×	×	×	×	×	×	शितलहर	शितलहर	शितलहर	शितलहर
जनावर आतङ्क	×	×	×	×	×	×	×	×	जनावर	जनावर	सर्प
सडक दुर्घटना	×	×	×	×	×	×	×	×	×	खडेरी	सडक
खडेरी	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	खडेरी
सर्प डस	×	×	×	×	×		×	×	×	×	×
जम्मा अङ्क	१०	०	३	३	१	७	९	७	४	४	५
स्तर	पहिलो	एघारौं	आठौं	नवौं	दशौं	चौथो	दोस्रो	तेस्रो	सातौं	छैटौं	पाँचौं

नोट : नेपाल भूकम्पीय उच्च जोखिममा रहेको मुलुक हुँदा प्रकोप स्तरीकरण गर्दा भूकम्पलाई तुलनामा नराखी पहिलो नम्बरको प्रकोपको रूपम प्राथमिकतामा राखी योजना तर्जुमा गर्नुपर्ने भएको ले यहाँ पनि तुलना नगरि पहिलो नम्बरमा राखिएको छ ।

प्रकोपहरुको जोडागत स्तरिकरण गर्दा यस पालिकामा भुकम्प पछि प्रमुख बाढी रहेको, दोश्रोमा शितलहर र तेस्रोमा बालिरोग देखियो त्यसै गरि जनावरआतंक , आगलागी , हावाहुरी र खडेरीको असर तथा प्रभाव मध्यम खालको रहेको पाईयो भने असिनापानी , चट्याङ र सडक दुर्घटनाको महामारी असर न्यून रूपमा देखापरेको छ

तलिका १०: वडा अनुशारको प्रकोप स्तरिकरण

वडा	वडा स्तरिकरण									
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१	×	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
२	×	×	२	२	५	६	२	८	९	१०
३	×	×	×	४	५	६	७	८	९	१०
४	×	×	×	×	५	६	४	८	९	१०
५	×	×	×	×	×	५	५	५	५	५
६	×	×	×	×	×	×	६	८	६	१०
७	×	×	×	×	×	×	×	८	९	१०
८	×	×	×	×	×	×	×	×	८	१०
९	×	×	×	×	×	×	×	×	×	१०
१०	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×
पूप्ताङ	१	५	२	४	१०	७	३	८	६	९
स्तर	१०	६	९	७	१	५	८	३	४	२

वडा नं	वडागत प्रकोपहरु											
१	बाढी	शितलहर	आगलागी	असिनापानी	महामारी	हावाहुरी	चट्याङ	बालीरोग	जङ्गलीजनावर आतंक	खडेरी	सर्पडस	सडक दुर्घटना
२	बाढी	शितलहर	आगलागी	असिनापानी	महामारी	हावाहुरी	चट्याङ	बालीरोग	जङ्गलीजनावर आतंक	खडेरी	सर्पडस	सडक दुर्घटना
३	बाढी	शितलहर	आगलागी	असिनापानी		हावाहुरी	चट्याङ	बालीरोग	जङ्गलीजनावर आतंक	खडेरी	सर्पडस	सडक दुर्घटना

४	वाढी	शितलहर	आगलागी	असिनापानी	महामारी	हावाहुरी	चट्याड	वालीरोग	जडगलीजनावर आतंक	खडेरी	सर्पडस	सडक दूधटना
५	वाढी	शितलहर	आगलागी	असिनापानी	महामारी	हावाहुरी	चट्याड	वालीरोग	जडगलीजनावर आतंक	खडेरी	सर्पडस	सडक दूधटना
६	वाढी	शितलहर	आगलागी	असिनापानी	महामारी	हावाहुरी	चट्याड	खडेरी	जडगलीजनावर आतंक	खडेरी	सर्पडस	सडक दूधटना
७	वाढी	शितलहर	आगलागी	असिनापानी	महामारी	हावाहुरी	चट्याड	वालीरोग	जडगलीजनावर आतंक		सर्पडस	सडक दूधटना
८	वाढी	शितलहर	आगलागी	असिनापानी	महामारी	हावाहुरी	चट्याड	वालीरोग	जडगलीजनावर आतंक	खडेरी	सर्पडस	सडक दूधटना
९	वाढी	शितलहर	आगलागी	असिनापानी	महामारी	हावाहुरी	चट्याड	वालीरोग	जडगलीजनावर आतंक	खडेरी	सर्पडस	सडक दूधटना
१०	वाढी	शितलहर	आगलागी	असिनापानी	महामारी	हावाहुरी	चट्याड	वालीरोग	जडगलीजनावर आतंक	खडेरी	सर्पडस	सडक दूधटना

२.३. प्रकोप नक्सांकन

कञ्चनपुर जिल्लाको वेलौरी नगरपालिकामा संकटासन्नता तथा जोखिम विश्लेषणका औजारहरुको प्रयोग गरी जोखिमको अवस्था विश्लेषण गर्ने प्रयास गरीएको छ। प्रकोप नक्सांकन कार्य प्रत्येक वडाहरुमा गरी सामुदायको सहभागीतामा सामाजिक स्रोत नक्सा तयार गरी जोखिम, संकटासन्नता तथा क्षमता र सुरक्षित स्थानको छनौट गरीएको छ। जोखिम क्षेत्रलाई रातो र सुरक्षित क्षेत्रलाई हरीयो रङको प्रयोग गरीएको छ। वडा अनुसारको प्रकोप नक्सांकन बाट प्राप्त सूचनालाई निम्नानुसार तालिकामा प्रस्तुत गरीएको छ।

वडा नं १

वेलौरी नगरपालिका वडा नं १ को जोखिम नक्सांकन गर्दा सो वडाको पूर्वतिर, दक्षिणमा भारत संग जोडिएको छ। १२१२ घरधुरी रहेको वडा नं १ मा बाढीको मुख्य प्रकोपमा रुपमा देखा परेको छ। बाढीका कारण बस्ती जोखिममा परेको छ। यस्तै कानपर, पचई बस्तीमा पनि काढीको जोखिम छ भने सडकगात लगायतका बस्ती पनि बाढीको जोखिममा परेका छन्। यस वडाका मानिस धेरै जसो रोजगारीको खोजीमा भारत पसेका छन्।

वडा नं १ बाढीबाट हुन सक्ने संभावित जोखिम विश्लेषण जोखिम नक्सांकन तालिका ११ :

	प्रभावित प्रकोप	जोखिममा रहेकोटोल वा वस्तीको नाम	जोखिममा पर्नसक्ने घर धुरी	जोखिममा पर्नसक्ने जनसंख्या	क्षेतीहुन सक्ने जमिन विघामा	जोखिममा पर्नसक्ने विद्यालय	जोखिममा पर्नसक्ने स्वास्थ्यचौकी	जोखिममा पर्नसक्ने खानेपानी	जोखिममा पर्नसक्ने सिचाई	जोखिममा पर्नसक्ने विद्युतगृह	जोखिममा पर्नसक्ने सरकारी भवन	जोखिममा पर्नसक्ने बाटो
१	बाढी	मटैया राना टोल	२०	११२	२५							
२	बाढी	मटैया चौधरी टोल	१८	९६	१९							
३		उमिया फाँटा			३२							
४												
५												
६	हवाहरी	मटैया राना टोल	६७									
७		मटैया चौधरी टोल	११५									
८		बैशाखी टोल	११०									
९		फटिया	७०									

तलिका ११ : वडा नं २

बेलौरी नगरपालिका वडा नं २ को जोखिम नक्सांकन गर्दा सो वडाको वडा नं १ पूर्वतिर , दक्षिणमा भारत संग जोडिएको छ । १२१२ घरधुरी रहेको वडा नं २ मा बाढीको मुख्य प्रकोपमा रुपमा देखा परेको छ । बाढीका कारण वस्ती जोखिममा परेको छ । यस्तै गोकलपर, टेढवा, दिनापर, बैजडाँडा वस्तीमा पनि काढीको जोखिम छ भने चरकरुवा लगायतका वस्ती पनि बाढीको जोखिममा परेका छन् । यस वडाका मानिस धेरै जसो रोजगारीको खोजीमा भारत पसेका छन् ।

तलिका १२: वडा नं २ बाढीवाट हुन सक्ने संभावित जोखिम विश्लेषण जोखिम नक्सांकन

क्र.स	प्रभावित प्रकोप	जोखिममा रहेको टोल वा वस्ती को नाम	जोखिममा पर्नसक्ने घर धुरी	जोखिममा पर्नसक्ने जनसंख्या	क्षेत्रीहसन कने जमिन विघामा	जोखिममा पर्नसक्ने विद्यालय	जोखिममा पर्नसक्ने स्वास्थ्यचौकी	जोखिममा पर्नसक्ने खानेपानी	जोखिममा पर्नसक्ने सिचाई	जोखिममा पर्नसक्ने विद्युतगृह	जोखिममा पर्नसक्ने सरकारी भवन	जोखिममा पर्नसक्ने बाटो
१	बाढी	गोकलपर	५०	२००	१००			५०	३००			
२	बाढी	कटान	३६	१००	५०			३६	१५०			
३		टेढवा	१६५	४५०	३००	जनसेवा आ. वि	लक्ष्मीपर स्वीथ्य केन्द्र	५७	१५०			
४		गिदनापर	३०	११०	१००	जनपूय आ.वि.	लक्ष्मीपर स्वीथ्य केन्द्र	३०	१२०			
५		बैजडाँडा	५७	२२०	२००			१६५	३००			

तलिका १२ : वडा न ३

कञ्चनपुर जिल्ला बेलौरी नगरपालिकाको वडा नम्बर ३ जोखिम नक्साङ्कन गर्दा सो वडाको पूर्वतिर पुनर्वास नगरपालिका पश्चिमतिर वडा नम्बर १ छ र वडा नम्बर ९ पर्दछ उत्तरतिर वडा नम्बर ४ र पुनर्वास नगरपालिकाको एक नम्बर वडा दक्षिणतिर वार्ड नम्बर २ सँग जोडिएको छ। घरधुरी संख्या ९०० जति रहेको छ वडा नम्बर ३ को मोतिपुर खोपियापुर खप्तड टोल प्रगति टोल कर्णाली टोल पढाउ ढक्का टोल क्रियाटोल खिरिया राना टोल र बन्दातालटोल रहेको छ बाढी तथा डुबानको जोखिममा रहेका छन् यो वडामा आरक्षण पीडित र न्युन आय भएका मानिसहरूको बसोबास रहेको छ भने यहाँका मानिसहरू रोजगारीका लागि भारतको विभिन्न ठाउँमा र वैदेशिक रोजगारीका लागि खाडी मुलुकलाई पनि आफ्नो गन्तव्य बनाएका छन् ।

तालिका १३ : वडा नं ३ बाढीवाट हुन सक्ने संभावित जोखिम विश्लेषण जोखिम नक्सांकन

क्र. स.	प्रभावित प्रकोप	जोखिममा रहेको टोल वा वस्ती को नाम	जोखिममा पर्नसक्ने घर धुरी	जोखिममा पर्नसक्ने जनसंख्या	क्षेतीहुनसक्ने जमिन विघामा	जोखिममा पर्नसक्ने विद्यालय	जोखिममा पर्नसक्ने स्वास्थ्य चौकी	जोखिममा पर्नसक्ने खानेपानी	जोखिममा पर्नसक्ने सिचाई	जोखिममा पर्नसक्ने विद्युत गृह	जोखिममा पर्नसक्ने सरकारी भवन	जोखिममा पर्नसक्ने बाटो
१	बाढी	बुटाबारि , खिरिया, पडाव, कर्णाली टोल, बन्दाताल	१०० भन्दा बढी	१८० जना	५०/६०	गौरीशंकर प्रा.वि, सस्वति मा.वि, लिटल गार्डेन मा.वि						
२	आगलागी	बुटाबारि कर्णाली पडाव खिरिया मोतिपुर बन्दाताल	८ ४ १० १० ५ ८									
३	हावाहुरि	बुटाबारि कर्णाली पडाव खिरिया मोतिपुर बन्दाताल										

वडा नं ४

कञ्चनपुर जिल्ला बेलौरी नगरपालिका वडा नं ४ को जोखिम नक्सांकन गर्दा यस वडाको पूर्वतिर पुर्नवास नगरपालिका , दक्षिणमा वडा नं ३ पश्चिममा वडा नं ६ उत्तरमा वडा नं ५ संग जोडिएको छ । ११०० घरधुरी रहेको वडा नं ४ मा बाढी तथा आगलागि मुख्य प्रकोपकोरुपमा देखा परेको छ । बाढीका कारण अधिकांस गाँउबस्ती जोखिममा परेको छ भने रिच्छाहा ,मोतिपुर लगायत खेतियोग्य बस्तीहरुमा आगलागिको समस्या पनि रहेको छ । यस वडाका मानिसहरु अन्य वडाका भन्दा शिक्षित तथा वैदेशिक रोजगारीका लागि अन्य देशहरुमा बढि गएको पाइएको छ । यस वडा भित्र धार्मिक स्थलकोरुपमा कालिका मन्दिर लगायत धार्मिकस्थल रहेको र यसै वडाभित्र बेलौरी नपाको कार्यालय समेत रहेको छ । यस वडा भित्र रानाथारु , पहाडी समुदायको बाहुल्यता रहेतापनि दलितको संख्या तुलनात्मकरुपमा न्युन रहेको छ ।

तलिका १४: वडा नं ४ हुन सक्ने संभावित जोखिम विश्लेषण जोखिम नक्सांकन

क्र.सं.	प्रभावित प्रकोप	जोखिममा रहेको टोल वा वस्ती को नाम	जोखिममा पर्नसक्ने घर धुरी	जोखिममा पर्नसक्ने जनसंख्या	क्षेत्रीह नसक्ने जमिन विघामा	जोखिममा पर्नसक्ने विद्यालय	जोखिममा पर्नसक्ने स्वास्थ्य चौकी	जोखिममा पर्नसक्ने खानेपानी	जोखिममा पर्नसक्ने सिचाई	जोखिममा पर्नसक्ने विद्युतगृह	जोखिममा पर्नसक्ने सरकारी भवन	जोखिममा पर्नसक्ने बाटो
१	बाढी	मोतिपुर	५०	२००	२५	अग्रासन आ.वि.					स्कूल भवन	मातिपुर जाने बाटो
२	बाढी	बुटाबारी	२०	६०	१५	विघा						बुटाबारी जाने बाटो
	बाढी	अनामनगर	१५	४८	१५							अनामनगर जानेबाटो
	बाढी	शान्तिपुर	३५	१२५	२८	शान्ती मा.वि.					स्कूल भवन	शान्तिपुर जाने बाटो
	आगलागि	शान्तिपुर रानाटोल	३१	१२५								
	हावाहुरी	बुटाबारी	३	१२								
	हावाहुरी	शान्तिपुर	४	१६								
	हावाहुरी	अनामनगर	२	१०								
	हावाहुरी	रिच्छाहा	२	११								

वडा नं ५

बेलौरी नगरपालिका वडा नं ५ को जोखिम नक्सांकन गर्दा सो वडाको पूर्वतिर लालभाडी गा. पा. , दक्षिणमा बेलौरी ४, उत्तरतिर लालभाडी गा. पा, पश्चिमतिर सामदायिक वन संग जोडिएको छ । ५२४ घरधुरी रहेको वडा नं ५ मा बाढीको मुख्य प्रकोपमा रुपमा देखा परेको छ । बाढीका कारण बस्ती जोखिममा परेको छ । यस वडाका मानिस धेरै जसो रोजगारीको खोजीमा भारत लगायत अन्य देश पसेका छन् ।

तलिका १५ : वडा नं ५ बाढीवाट हुन सक्ने संभावित जोखिम विश्लेषण जोखिम नक्सांकन

क्र. स.	प्रभावित प्रकोप	जोखिममा रहेको टोल वा वस्ती को नाम	जोखिममा पर्नसक्ने घर धुरी	जोखिममा पर्नसक्ने जनसंख्या	क्षेतीहुनसक्ने जमिन विघामा	जोखिममा पर्नसक्ने विद्यालय	जोखिममा पर्नसक्ने स्वास्थ्य चौकी	जोखिममा पर्नसक्ने खानेपानी	जोखिममा पर्नसक्ने सिचाई	जोखिममा पर्नसक्ने विद्युतगृह	जोखिममा पर्नसक्ने सरकारी भवन	जोखिममा पर्नसक्ने बाटो
१	बाढी	उदयपर	६५	३९०	८०	कृष्ण आ.वि.			१०	पोल बगाउन सक्ने	कृष्ण आ.वि.	उदयपर गाउँको बाटो
२	बाढी	शोभाताल	१७०	१२००	४२					पोल बगाउन सक्ने		शोभाताल गाउँको बाटो
३		भकण्डा	१००	६००	१५०	कलेश्वर मा. वि			५	पोल बगाउन सक्ने		भकण्डा गाउँको बाटा
४		रामनगर	१६५	९९०	१५०					पोल बगाउन सक्ने		
५		महोलिया	४५	२७०	६०					पोल बगाउन सक्ने		
६	आग लागी	सितानगर	६५	३९०	३५							
७		बन्तरीया	४५	२७०	३५					टरान्स फर्म		
८		बगैया	१५	९०	१५							

९		शोभाताल	२५	१५०	८								
१०	हवाहरी	बन्तरीया	४०	२००		बागेश्वरी आ. वि.							
११		सितानगर	६०	३००									
१२		रामनगर	१००	५००		जन नमना मा. वि.							
१३		महोलिया	२५	१२५									
१४		बगैया	१०	५०									
१५		करकैया	३५	१७५									

वडा नं ६

बेलौरी नगरपालिका ६ को जोखिम नक्साङ्कित गर्दा सो वडाको पूर्वतिर वडा नं ३ र उत्तरतिर वडा नं ४ पश्चिमतिर वडा नं ७ र दक्षिणतिर भारत संग सिमाना जोडिएको छ । १५०० घरधुरी रहेको वडा नं ६ मा बाढी पहिरो, आगलागीको जोखिम रहेको छ। बाढीले हात्तिबोभा , बैशाखा, पुरानो बेलौरी , रिछाहा बढी प्रभावित गर्ने देखिएको छ । जसलाइ राम्रोसंग व्यवस्थापन गर्नका लागि यस वडाका प्रतिनिधीहरु, व्यवसायि, समाजसेवी युवाहरुको मुख्य भूमिका रहने छ ।

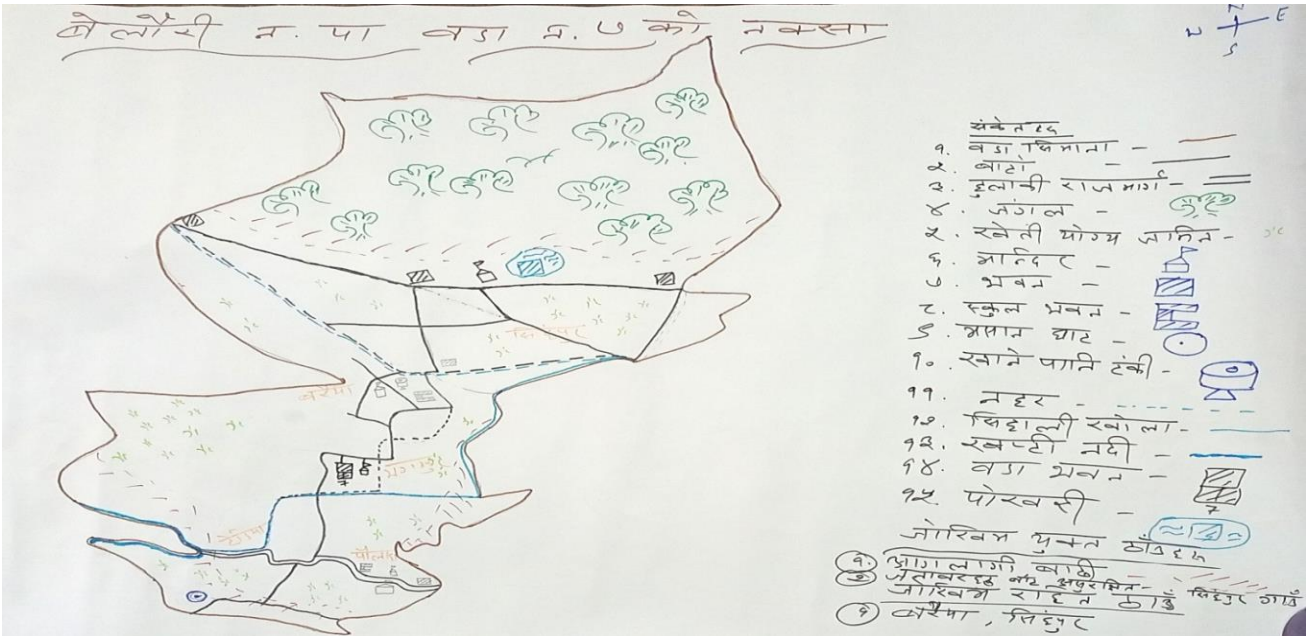
तालिका १६ : वडा नं ६ बाढीवाट हुन सक्ने संभावित जोखिम विश्लेषण जोखिम नक्सांकन

क्र. स.	प्रभावित प्रकोप	जोखिममा रहेको टोल वा वस्तीको नाम	जोखिममा पर्न सक्ने घरधुरी	जोखिममा पर्न सक्ने जनसंख्या	क्षेत्री हुन सक्ने जमिन विघामा	जोखिममा पर्न सक्ने विद्यालय	जोखिममा पर्न सक्ने स्वास्थ्य चौकी	जोखिममा पर्न सक्ने खानेपानी	जोखिममा पर्न सक्ने सिचाई	जोखिममा पर्न सक्ने विद्युतगृह	जोखिममा पर्न सक्ने सरकारी भवन	जोखिममा पर्न सक्ने बाटो
१	बाढी	बैशाखा	५०	४०० जना	२० विघा	१ ओटा				५० घर धुरीलाई	ईलाका प्रहरी	बेलौरी देखी बैशाखा

											कार्यालय	
२	बाढी	हात्तिबो भा	२१०	१५०० जना	१०० विघा							
३	आगला गी	रिछाहा	२५०	१२००	२०० विघा							
४	हावाहुर ी	हात्तिबो भा / पुरानो बेलौरी / रिछाहा / ढक्का चाँदर	६० ०	२५०० ०	५०० विघा	२ स्कूल					नेपाल विद्युत प्राधिकरण	

वडा नं ७

बेलौरी नगरपालिका ७ को जोखिम नक्साङ्कित गर्दा सो वडाको पूर्वतिर चार र पाँच वडा र उत्तरतिर सिंहपाल वन समिति पश्चिमतिर खप्टी नदी वडा नं ७ मा स्याली खोला र दक्षिणतिर वडा नं ६ सँग जाडिएको छ । ७०० घरधुरी रहेको वडा नं ७ मा बाढी पहिरो, आगलागीको जोखिम रहेको छ।

तालिका १७ : वडा नं ७ बाढीवाट हुन सक्ने संभावित जोखिम विश्लेषण जोखिम नक्सांकन

क्र. स.	प्रभावित प्रकोप	जोखिममा रहेको टोल वा वस्तीको नाम	जोखिममा पर्नसक्ने घरधुरी	जोखिममा पर्नसक्ने जनसंख्या	क्षेत्री हुनसक्ने जमिन विघामा	जोखिममा पर्नसक्ने विद्यालय	जोखिममा पर्नसक्ने स्वास्थ्य चौकी	जोखिममा पर्नसक्ने खानेपानी	जोखिममा पर्नसक्ने सिचाई	जोखिममा पर्नसक्ने विद्युतगृह	जोखिममा पर्नसक्ने सरकारी भवन	जोखिममा पर्नसक्ने बाटो
१	बाढी	भगतपुर, पौलाहा,	३००	१५०० जना	१०० विघा	१ ओटा				५० घर धुरीलाई		हुलाकी सडक
२	बाढी	टेडिया	५०	३०० जना	२० विघा							
३	आगला गी	वडा नं ७ पुरै	२५०	१२००	२०० विघा							

४	हावाहुरी	सवै वडा नं ७ भित्र	६०	२५००	५०० विघा	२ स्कूल						
---	----------	--------------------	----	------	----------	---------	--	--	--	--	--	--

वडा नं ८

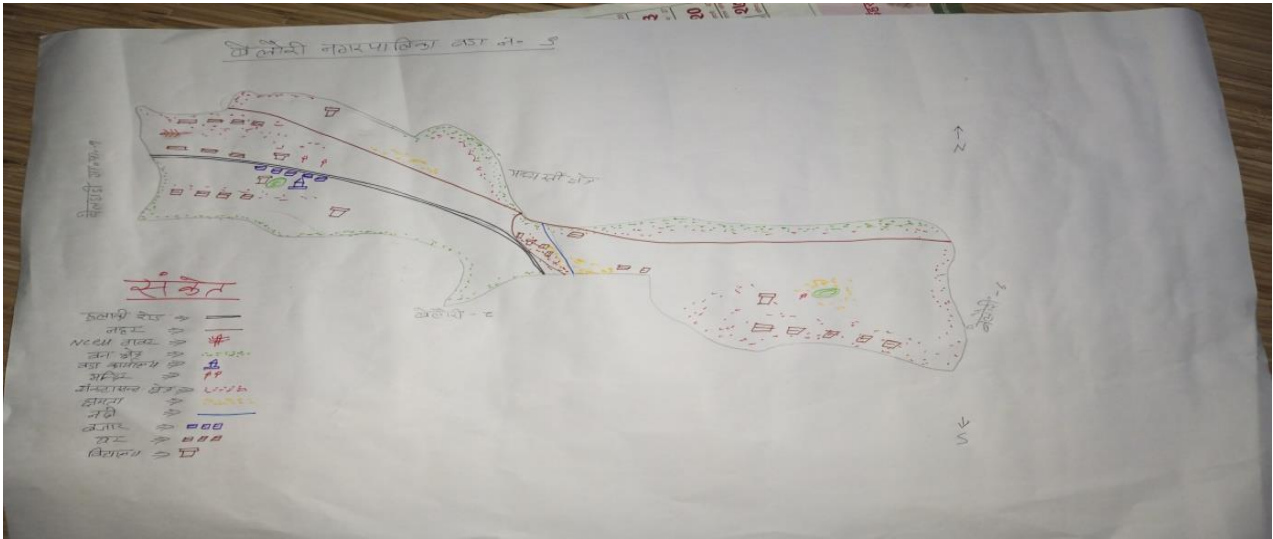
बेलौरी नगरपालिका वडा नं ८ को जोखिम नक्सांकन गर्दा सो वडाको पूर्वतिर, दक्षिणमा भारत संग जोडिएको छ । १२१२ घरधुरी रहेको वडा नं ८ मा बाढीको मुख्य प्रकोपमा रुपमा देखा परेको छ । बाढीका कारण बस्ती जोखिममा परेको छ । यस्तै कानपर, पचई बस्तीमा पनि काढीको जोखिम छ भने सडकगात लगायतका बस्ती पनि बाढीको जोखिममा परेका छन् । यस वडाका मानिस धेरै जसो रोजगारीको खोजीमा भारत पसेका छन् ।

तलिका १८ : वडा नं ८ बाढीवाट हुन सक्ने संभावित जोखिम विश्लेषण जोखिम नक्सांकन

क्र.स	प्रभावित प्रकोप	जोखिममा रहेको टोल वा वस्ती को नाम	जोखिममा पर्नसक्ने घर धुरी	जोखिममा पर्नसक्ने जनसंख्या	क्षेत्रीहनुसक्ने जमिन विघामा	जोखिममा पर्नसक्ने विद्यालय	जोखिममा पर्नसक्ने स्वास्थ्य चौकी	जोखिममा पर्नसक्ने खानेपानी	जोखिममा पर्नसक्ने सिचाई	जोखिममा पर्नसक्ने विद्युतगृह	जोखिममा पर्नसक्ने सरकारी भवन	जोखिममा पर्नसक्ने बाटो
१	बाढी	कानजपर	५०	२००	१००			५०	३००			
२	बाढी	पचई	३६	१००	५०			३६	१५०			
३		टी सी एन क्षेत्र	१६५	४५०	३००	जनसेवा आ. वि	लक्ष्मीपर स्वीथ्य केन्द्र	५७	१५०			
४		सीबनगर	३०	११०	१००	जनपूय आ.वि.	लक्ष्मीपर स्वीथ्य केन्द्र	३०	१२०			
५		सडकगात	५७	२३०	२००			१६५	३००			
६	हावाहुरी	कानपर	२२	१०९	२५							
७		पचई	७५	२२५	२०							
८		कलकत्ता	३०	१६५	१५							
९		बरैया	१५	७१								
१०		पचई बोट टोल	१०	२७	१०							

वडा नं ९

कञ्चनपुर जिल्लाको बेलौरी न.पा. वडा नं. ९ को जोखिम नक्साङ्कन गर्दा सो वडाको पूर्व पट्टी शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज क्षेत्र र यसको मध्यवर्ती क्षेत्र पश्चिम तर्फ बेलडाडी गा.पा. को सिमसार क्षेत्र वडा नं. ३ उत्तर तर्फ बेलडाडी गा.पा. को वडा नं. १ तथा दक्षिण तर्फ यसै बेलौरी न.पा. वडा नं. ९ को अधिकतम सिमसार क्षेत्र नै रहेको छ आरक्षसित जोडिएको हुदा यो वडा संकटमै रहेको छ । भुर्ष, राधापुर भत्तपुरी अण्डैया, दरक, खजुवा, आदर्श प्रगति भत्तपुरी, अण्डैया, प्रगति, दरक राधापुर टोलहरु जंगलसित जोडिएको हुदा यहाँ आगलागिको जोखिम पनि उत्तिकै रहेको छ । यस वडाका केही घरहरु कच्ची समेत भएकाले हावाहुरी जोखिम समेत रहेको पाईन्छ । अधिकांश वडा नं. ९ मा नागरिकहरु रोजगारीको लागि भारतमा रहेका छन् ।

तलिका १९ वडा नं ९ बाढीवाट हुन सक्ने संभावित जोखिम विश्लेषण जोखिम नक्सांकन

क्र. स.	प्रभावित प्रकोप	जोखिममा रहेको टोल वा वस्तीको नाम	जोखिममा पर्नसक्ने घरधुरी	जोखिममा पर्नसक्ने जनसंख्या	क्षेत्रीहनुन सक्ने जमिन विघामा	जोखिममा पर्नसक्ने विद्यालय	जोखिममा पर्नसक्ने स्वास्थ्यचौकी	जोखिममा पर्नसक्ने खानेपानी	जोखिममा पर्नसक्ने सिचाई	जोखिममा पर्नसक्ने विद्युतगृह	जोखिममा पर्नसक्ने सरकारी भवन	जोखिममा पर्नसक्ने बाटो
१	बाढी	भुरषा राधात्रपुर भतपुरी अनडेया दरक खजुवाको पुर्व लक्ष्मीनारायन कालीका सिदकालीका खल्लाकुन्डा	२० २५ ८० ५० ३५ २५ १५ २० २० ८०	१०० १२५ २५० २२५ १४० १०० ६५ ८५ ८० ३२०	२० १५ १०० ७५ ३० २५ १५ १० १५ २००	१ १ १ १			१ १ १ १ १ १ १ १ १		विद्यालय विद्यालय विद्यालय	त्रीभुवन-चानदेव पथरीया-रामघाट
२	बाढी मोहना नदी	मनाउ	१५०	५०० जना	१०० विघा							

वडा न १०

बेलौरी नगरपालिका वडा नं १० को जोखिम नक्सांकन गर्दा सो वडाको पूर्वतिर बेलौरी ८, दक्षिणमा भारत, पश्चिममा भारत र उत्तरमा बेलडाँगी गाउँपालिका संग जोडिएको छ । १५१० घरधुरी रहेको वडा नं १० मा बाढीको मुख्य प्रकोपमा रुपमा देखा परेको छ । बाढीका कारण बस्ती जोखिममा परेको छ । यस्तै भडा, सडकगात, शिवनगर बस्तीमा पनि बाढीको जोखिम छ भने सडकगात लगायतका बस्ती पनि बाढीको जोखिममा परेका छन् । यस वडाका मानिस धेरै जसो रोजगारीको खोजीमा भारत पसेका छन् ।

तलिका २० : वडा नं १० बाढीवाट हुन सक्ने संभावित जोखिम विश्लेषण जोखिम नक्सांकन

क्र.स	प्रभावित प्रकोप	जोखिममा रहेको टोल वा वस्ती को नाम	जोखिममा पर्नसक्ने घर धुरी	जोखिममा पर्नसक्ने जनसंख्या	क्षेत्रीहूनसक्ने जमिन विघामा	जोखिममा पर्नसक्ने विद्यालय	जोखिममा पर्नसक्ने स्वास्थ्यचौकी	जोखिममा पर्नसक्ने खानेपानी	जोखिममा पर्नसक्ने सिचाई	जोखिममा पर्नसक्ने विद्युतगृह	जोखिममा पर्नसक्ने सरकारी भवन	जोखिममा पर्नसक्ने बाटो
१	वाढी	चकियाकण्डा,	५३	२५०	११०			४८	७३			
२	वाढी	सडकघात खैरेनी टोल	१०	९०	५७	सडकघात आधारभूत विद्यालय		३९	७६			
३		भडा खल्ला टोल	१९	१५०	७८	भगवानपर मा.वि	भडा स्वास्थ्यचौकी	४२	६३		थारु कल्याण कारनी, भवन	
४		बाराजला	४८	२००	९७			५६	३४			
५		छटकपर टोल	७	५३	१७				३			
६	हवाहरी	सिक्रिकण्डा	३२	१८७	१००			४४	९			
७		बाराजला	५८	२६७	१९८				४९			
८			३०	१६५	१९							
९			१५	७१	९							
१०			१०	२७	१०							

२.४ ऐतिहासिक समयरेखा

यस पालिकाका विभिन्न क्षेत्र तथा समुदायमा विगतमा कुन प्रकोपबाट कस्तो विपत्ति परेको थियो भन्ने जानकारी लिन विपद्को ऐतिहासिक समय रेखा तयार गरिएको हो । जसबाट यस पालिकामा प्रकोपको दोहोरिने प्रवृत्ति तथा यसले गर्ने क्षति तथा असरका बारेमा जानकारी तयार गर्न सकिन्छ । सोही अनुरूप कार्यक्रममा समुदायका जेष्ठ नागरिक सहभागिहरूसँग छलफल तथा अन्तर्क्रिया गरी विगत वर्षको ऐतिहासिक समय रेखा तयार पारिएको छ जसका आधारमा यो योजना तयार गरिएको छ । विगतमा आएको वाढीका कारण मृत्युको साथै जनधनको क्षति व्यापक रूपमा पुऱ्याएको देखिन्छ । त्यस्तै आगलागीका ,चट्याङ्गका अन्य प्रकोपका कारण पनि मानिसहरूको ज्यान जानुका साथै विभिन्न सामग्रीहरूको क्षति भएको छलफल र विभिन्न तथ्यांकहरूले देखाउँछ । समुदायको भिन्न बुझाइ तथा अनुकूलनका पर्याप्त आर्थिक तथा मानवीय स्रोत नहुनाले जलवायु परिवर्तनको असरबाट प्रभावित देखिन्छ । वाढी जस्ता समस्याले समुदाय जोखिममा देखिन्छन । वडा अनुसारको विस्तृत ऐतिहासिक समयरेखा निम्नानुसार रहेकोछ ।

तालिका २१ : बेलौरी नगरपालिका वडा नं १ को विगत वर्ष ऐतिहासिक समयरेखा विप्लेषण

विपद्	साल र महिना	स्थान	भौतिक क्षति	सामाजिक क्षति	आर्थिक क्षति	मानवीय क्षति	प्राकृतिक क्षति	सूचना पुष्ट्याइको विधि
वाढी	२०६४ साउन	मटैया	सडक बगाएको	डर त्रास	७ लाखको बराबरको धान क्षेत्री भएको		४ विगा खेत पटानी	छलफल भलमन्सा संगको

वाढी	२०६६ भाद्र	मठैया	सडक र २ वटा पुल बगाएको		१४ लाखको क्षती भएको	१ मानिसको मृत्यु	३ बिगा धान खेत पटानी र बगेको	छलफल
वाढी	२०६८ असोज	मठैया			९ लाखको क्षती भएको		१० बिगा धान र तोरी पटतनी	छलफल
वाढी	२०७८ असोज	मठैया			८ लाखको क्षती भएको		३ बिगा धान र माटो पटतनी	छलफल
वाढी	२०७९	मठैया	१ वटा पुल बगाएको		१० लाखको क्षती भएको ६ वटा किराना पसल नष्ट भएको		११ रोपनी जग्गा कटान क्षती भएको	छलफल
हावाहुरी	२०६४ चैत वैशाख	मठैया	३ घरको तीन उडाएको		१३ लाख बराबरको क्षती			छलफल
हावाहुरी	२०७४	मठैया	घरको छाना विद्यालयको तिन उडाएको		२ लाख बराबरको क्षती			छलफल
चट्याड	२०७८ असार	भैसोरी				१ मानिसको मृत्यु		छलफल
चट्याड	२०५९	मठैया				१ मानिसको मृत्यु		छलफल
सितलहर	२०६३ पौष						५ बिगा तोरी बालीलाइ नोक्सानी	छलफल
सितलहर	२०६५ पौष						८ बिगा तोरी बालीलाइ नोक्सानी	छलफल
खडेरी	२०६४ जेठ						बली लगाउन नमिले नोक्सानी	छलफल
खडेरी	२०७५ जेठ असार						गन्ना र मकै नोक्सानी	छलफल
आगलागि	२०३६ जेठ							
आगलागि	२०३८ वैशाख जेठ							
महामारी	२०२४ असोज	वडाभरी				मलेरीया लागेर २ मानिसको मृत्यु		
महामारी	२०७६ चैत (काभिड १९)	वडाभरी				१ मानिसको मृत्यु र ९ जना कोरोना पिडित		
सर्पडस	२०७८ असोज	फटिया				१ जनाको मृत्यु		

तालिका २२ : बेलौरी नगरपालिका वडा नं २ को विगत वर्ष ऐतिहासिक समयरेखा विप्लेषण

विपद्	साल र महिना	स्थान	भौतिक क्षति	सामाजिक क्षति	आर्थिक क्षति	मानवीय क्षति	प्राकृतिक क्षति	सूचना पुष्ट्याइको विधि
बाढी	२०२९ साउन	साविक लक्ष्मीपर	सडक बगाएको	डर त्रास	१२ लाखको बराबरको धान क्षेत्री भएको		५ बिगा खेत पटानी	छलफल भलमन्सा संगको
बाढी	२०३० भाद्र	साविक लक्ष्मीपर	सडक र २ वटा पुल बगाएको		१४ लाखको क्षती भएको	१ मानिसको मृत्य	३ बिगा धान खेत पटानी र बगेको	छलफल
बाढी	२०४० असोज	साविक लक्ष्मीपर			१५ लाखको क्षती भएको ३ वटा किराना पसल नष्ट भएको		१० बिगा धान र तोरी पटतनी	छलफल
बाढी	२०४५ असोज	साविक लक्ष्मीपर			८ लाखको क्षती भएको २ वटा किराना पसल नष्ट भएको		३ बिगा धान र माटो पटतनी	छलफल
बाढी	२०६५	वडा नं २ पुरै	२ वटा पुल बगाएको		२५ लाखको क्षती भएको ६ वटा किराना पसल नष्ट भएको		११ रोपनी जग्गा कटान क्षती भएको	छलफल
हावा हुरी	२०५३ चैत वैशाख	वडा २ पुरै	५ घरको तीन उडाएको		७२ लाख बराबरको क्षेत्री			छलफल
हावा हुरी	२०५५	वडा २ पुरै	घरको छाना विहालय को तिन उडाएको		२७ लाख बराबरको क्षेत्री			छलफल
चट्य ाड	२०५४ असार	दिनापर			२ लाख बराबरको क्षेत्री	२ मानिसको मृत्य		छलफल
चट्य ाड	२०५५	लक्ष्मीपर			१ करोड ५० लाख बराबरको क्षेत्री	१ मानिसको मृत्य		छलफल
सित लहर	२०४७ पौष	वडाभरि			८ करोड बराबरको क्षेत्री		१० बिगा तोरी बालीलाइ नोक्सानी	छलफल
सित लहर	२०५० पौष	वडाभरि			९५ लाख बराबरको क्षेत्री		८ बिगा तोरी बालीलाइ नोक्सानी	छलफल

खडेरी	२०२९ जेठ	वडाभरि			२करोड बराबरको क्षेत्री		बली लगाउन नमिल्ले नोक्सानी	छलफल
खडेरी	२०४५ जेठ असार	वडाभरि			७० लाख बराबरको क्षेत्री		गन्ना र मकै नोक्सानी	छलफल
आग लागि	२०३६ जेठ	मटैया	१ ओटा घर जलेका		७६ लाखको क्षेत्री			
आग लागि	२०३८ बैशाख जेठ	खिरीया	१ राइस मील जलेर नष्ट		५३ लाखको क्षेत्री			
महा मारी	२०२४ असोज	वडाभरि				मलेरीया लागेर २ मानिसको मृत्यु		
महा मारी	२०७६ चैत (काभिड १९)	वडाभरि				१ मानिसको मृत्यु र ९ जना कोरोना पिडित		
सर्पड स	२०२१ असोज	भैसोरी				१ जनाको मृत्यु		

तालिका २३ बेलौरी नगरपालिका वडा नं ३ को विगत वर्ष ऐतिहासिक समयरेखा विप्लेषण

विपद्	साल र महिना	स्थान	भौतिक क्षति	सामाजिक क्षति	आर्थिक क्षति	मानवीय क्षति	प्राकृतिक क्षति	सूचना पुष्ट्याइको विधि
बाढी	२०४५ असाढ र साउन	लक्ष्मीपुर वडा नं ९ भरी	सडक सटान र धान बालीमा क्षती	घरको भित्ता र बार भत्किएर रासनपानि बगाएको	पशु चौपाया र धन जनको क्षती		५० बिगाहामा लगाएको धान र मकैमा क्षति (२० लाख मुल्य बराबरको क्षति)	
बाढी	२०४७ साउन र भदौ	लक्ष्मीपुर वडा नं ९ भरी	जमिन कटान र डुबान, मानव बस्ति डुबान					
बाढी	२०५५ भदौ र असोज	लक्ष्मीपुर वडा नं ९ भरी	जमिन कटान र डुबान, मानव बस्ति डुबान					

बाढी	२०६२	बे न.पा ३	काटेको धानबालि मा क्षती सयौ बिगाहा	मानब तथा पशुपन्छीमा बिरामीको माहामारि आर्थिक संकट	१० लाखको क्षती			
बाढी	२०६४ असोज ३	वडा नं ३	धान , मकै	मानब तथा पशुपन्छीमा बिरामीको माहामारि आर्थिक संकट	१० लाखको क्षती	१ जना खोपिया पुलको नालामा डुबि मृत्यु (बुद्धिराम चौधरीको छोरा)	गौरी शंकर प्रा वि. डुबानमा परि भत्किएको सरस्वति मा वि को भित्ता चर्किएको	
बाढी	२०७८ असोज र कात्तिक	वडा नं ३	धान, मकै, तरकारि खेतिमा क्षति		धनमाल र अन्न पानि	१ जना जयस्वर गिरी पुरानो दोदा नामक नालामा डुबि मृत्यु	बाटो, सडक, पुल पुलेसा र घर गोठमा क्षती	
सडक दुर्घटन	२०७९ फागुन	वडा नं ३			१ जनाको मृत्यु सुर बहादुर थापा			
हावाहुरि	२०४६ चैत बैशाख	बेलौरी ३	खरको छाना र गोठ भत्केको					
हावाहुरि	२०५६	बेलौरी ३	खरको छाना र गोठ भत्केको					
हावाहुरि	२०६५ फागुन चैत्र	बेलौरी ३	खरको छाना र गोठ भत्केको					
असिना पानि	२०७५ फागुन	बेलौरी ३	तरकारि बाली र गहुबाली नष्ट					
हावाहुरि	२०७६ चैत्र	बेलौरी ३		विद्यालयका छाना तथा घरको छाना उडाएको				
चट्याङ	२०४७	बेलौरी ३		गोरु मरेको	१ जनाको मृत्यु			
सितल हर	२०५२ देखि ६२/६३ पुष माघ	बेलौरी ३	तरकारि र फलफुल मा क्षति					
सितल हर	२०६६ देखि २०८० मंसिर पुष	बेलौरी ३	गहुबालि र तरकारि					

			बालिमा क्षति					
खडेरी	२०६५	बेलौरी ३	अन्नबाली र तरकारि बाली क्षति					
खडेरी	२०६६	बेलौरी ३						
खडेरी	२०७७	बेलौरी ३						
खडेरी	२०७८	बेलौरी ३						
खडेरी	२०७९	बेलौरी ३						
महामारि (कोरोना)	२०७७/७८	बेलौरी ३			२ जनाको मृत्यु			
सर्प डंस	२०५०	बेलौरी ३			२ जनाको मृत्यु			

तालिका २४ : बेलौरी नगरपालिका वडा नं ४ को विगत वर्ष ऐतिहासिक समयरेखा विप्लेषण

विपद्	साल र महिना	स्थान	भौतिक क्षति	सामाजिक क्षति	आर्थिक क्षति	मानवीय क्षति	प्राकृतिक क्षति	सूचना पुष्ट्याइको विधि
वाढी	२०५८	मोतिपुर, शान्तिपुर, बुटाबारी, रिछाहा	सडकहरु क्षति, घरहरु सामान्य भत्किएको				३० बिघा धान खेति पुर्ण क्षति, लगभग ३५००००० बराबरको क्षति	जिल्ला दैवि प्रकोप उद्धार समिति र रेडक्रसको प्रतिवेदन
वाढी	२०६४ असोज ६	मोतिपुर, शान्तिपुर, बुटाबारी, रिछाहा	१ पुल भत्काएको, ६ घर भत्काएको				५० बिघा खेतमा पटानी, काटेको धान बगाएको लगभग ५०००००० बराबरको क्षति	जिल्ला दैवि प्रकोप उद्धार समिति र रेडक्रसको प्रतिवेदन
वाढी	२०६७ असोज ७	मोतिपुर, शान्तिपुर, बुटाबारी, रिछाहा					२५ बिघा धान खेतिमा पुर्ण क्षति ३०००००० बराबरको क्षति	जिल्ला दैवि प्रकोप उद्धार समिति र रेडक्रसको प्रतिवेदन
वाढी	२०७०	मोतिपुर, शान्तिपुर, बुटाबारी, रिछाहा	सामान्य				धानबाली पटानी, काटेको धान बगाएको	स्थानिय पालिकाबाट उद्धार भएको
वाढी	२०७२	मोतिपुर, शान्तिपुर, बुटाबारी, रिछाहा	सामान्य घर भत्केको				धानबाली क्षती	स्थानिय पालिकाबाट उद्धार भएको
वाढी	२०७७	मोतिपुर, शान्तिपुर, बुटाबारी, रिछाहा	सामान्य घर भत्केको				धानबाली क्षती	स्थानिय पालिकाबाट उद्धार भएको
वाढी	२०७८	मोतिपुर, शान्तिपुर, बुटाबारी, रिछाहा	सामान्य घर भत्केको,				धानबाली क्षती	स्थानिय पालिकाबाट उद्धार भएको

			बाटोघाटोको क्षति					
हावाहुरि	२०७८ जेठ	शान्तिपुर, बुटाबारी, रिछाहा	७ ओटा घरको छाना फालेको				४०,५० ओटा रुखहरु ढलेका, केराबारी ४०,४०,००० बराबरको क्षति	
हावाहुरि	२०६६	शान्तिपुर	रुख ढलेर घर भत्केको १				केराबारि, फलफुलबारी क्षती	
हावाहुरि	२०६८		घरको छाना उडाएको					
चट्याङ	२०७९	शान्तिपुर	सामान्य क्षति					स्थानिय सरकारद्वारा
सितलहर		शान्तिपुर, मोतिपुर, रिछाहा				केहि मान्छे तथा गाई भैसी भेडा बाख्राको मृत्यु भएको	आलु, तोरी, तरकारी बाली, केरा खेती	कृषि विकास शाखा
खडेरी		वडा नं ४ भित्रका स्थानहरु					मकैबारी, उखुखेती, गहु खेती क्षती	स्थानिय सरकारद्वारा उद्धार
जनावर आतङ्क		वडा नं ४ भित्रका गाउमा					धान क्षति, उखु नोक्सान, अन्यबाली क्षती	स्थानिय सरकारद्वारा उद्धार
सडक दुर्घटना	२०७७ जेठ	शान्तिपुर				१ जनाको मृत्यु		ईलाका प्रहारी कार्यालय, श्रीपुर प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रद्वारा पुष्टि
सडक दुर्घटना	२०७९	शान्तिपुर	मोटरसाईकल बाट घरको पर्खाल भत्केको			१ जनाको मृत्यु		ईलाका प्रहारी कार्यालय, श्रीपुर प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रद्वारा पुष्टि
सडक दुर्घटना	२०६५	बेलौरी बजार पिपल चोक	टेक्टरद्वारा दुर्घटना			१ बालकको मृत्यु		ईलाका प्रहारी कार्यालय, श्रीपुर प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रद्वारा पुष्टि
सडक दुर्घटना	२०७८	बेलौरी बजार लक्षिम स्विट चोक	टिप्परद्वारा दुर्घटना			१ बालकको मृत्यु		ईलाका प्रहारी कार्यालय, श्रीपुर प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रद्वारा पुष्टि
सर्प डन्स	२०७०	शान्तिपुर				१ जनाको मृत्यु		श्रीपुर प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रद्वारा पुष्टि
सर्प डन्स	२०५४	रिछाहा				उपचारपछि सन्चो भएको		
सर्प डन्स	२०७५	मोतिपुर				२ जना उपचारपछि सन्चो भएको		

तालिका २५ : बेलौरी नगरपालिका वडा नं ५ को विगत वर्ष ऐतिहासिक समयरेखा विप्लेषण

विपद्	साल र महिना	स्थान	भौतिक क्षति	सामाजिक क्षति	आर्थिक क्षति	मानवीय क्षति	प्राकृतिक क्षति	सूचना पुष्ट्याइको विधि
बाढी	२०५१ असार	उदयपुर, रामवगर, बन्तरीया, भकण्डा, फितानगर	२५ वटा घरको भित्ता बगाएको	डर त्रास			५ बिगा धान खेत पटानी	छलफल भलमन्सा संगको
बाढी	२०५४ साउन	उदयपुर, रामवगर, बन्तरीया, भकण्डा, फितानगर	सडक र २ वटा पुल बगाएको		१४ लाखको क्षति भएको		३ बिगा धान खेत पटानी र बगेको	छलफल
बाढी	२०६४ असोज	उदयपुर, रामवगर, बन्तरीया, भकण्डा, फितानगर	सडक र २ वटा पुल बगाएको १० भित्ता		१५ लाखको क्षति भएको ३ वटा किराना पसल नष्ट भएको		१० बिगा धान र तोरी पटतनी	छलफल
बाढी	२०६५ असोज	उदयपुर, रामवगर, बन्तरीया, भकण्डा, फितानगर	२० वटा घरको भित्ता बगाएका		८ लाखको क्षति भएको २ वटा किराना पसल नष्ट भएको		भटेको धाव छरेको तोरी बगाएको	छलफल
बाढी	२०७९ असोज	उदयपुर, रामवगर, बन्तरीया, भकण्डा, फितानगर			२५ लाखको क्षति भएको ६ वटा किराना पसल नष्ट भएको		११ रोपनी जग्गा कटान क्षति भएको	छलफल
हावाहुरी	२०६५ साउन	वडा २ पुरै	२५ घरको तीन उडाएको		७ लाख बराबरको क्षेती			छलफल
हावाहुरी	२०७९ असोज	वडा २ पुरै	५० घर सम्मको छाना उडाएको		२७ लाख बराबरको क्षेती			छलफल
चट्याङ	२०६० असार	रामनगर	रुखमा आगो लागेको		२ लाख बराबरको क्षेती			छलफल
चट्याङ	२०७७ असोज	बन्तरीया			१ करोड ५० लाख बराबरको क्षेती	१ मानिसको मृत्यु	खेतको धानमा आगो लागेको	छलफल
चट्याङ	२०८१ वैशाख	सदर्शनपर, मैनाहा	मिटर बोर्ड जलेको	१ रांगा मरेको	८ करोड बराबरको क्षेती			छलफल

जनावर आतडक	२०६६ असोज	बन्तरीया	भित्ता भत्काएको				धन, उख, नोक्सान	
जनावर आतडक	२०७९ माग	बन्तरीया, रामनगर, उदयपर	भेडा, बाखा खाएको					
खडेरी	२०७२ वैशाख	वडाभरि			२ करोड बराबरको क्षेत्री		बली लगाउन नमिल्ने नोक्सानी	छलफल
आगल गि	२०८१ बैशाख	बन्तरीया जडगल	रुख जलेको		७६ लाखको क्षेत्री			
महामारी	२०७६ चैत (काभिड १९)	वडाभरिव				२ मानिसको मृत्यु र ३० जना कोरोना पिडित		
सर्पडस	२०६५ असोज	वडाभरिव				आपत्कालिन समस्या		

तालिका २६ : वेलैरी पालिका वडा नं ६ को विगत वर्ष पुरानो ऐतिहासिक समयरेखा विप्लेषण

विपद्	साल र महिना	स्थान	भौतिक क्षति	सामाजिक क्षति	आर्थिक क्षति	मानवीय क्षति	प्राकृतिक क्षति	सूचना पुष्ट्याइको विधि
बाढी	२०६४ असोज	वडा नं ६ पुरै	काठका पुल बगाएको वडा नं ६ को पुरै घर बगाएको	डर त्रास	१२ लाखको बराबरको धान क्षेत्री भएको		३२ बिघाको जमिन कटान भएको छ।	छलफल भलमन्सा संगको
बाढी	२०३६ अषाढ	वडा नं ६ पुरै	१० घर बगाएको		१४ लाखको क्षती भएको		१२ रोपनी कटान	छलफल
बाढी	२०२५ कार्तिक	वडा नं ६ पुरै	१० घर		१५ लाखको क्षती भएको ३ वटा किराना पसल नष्ट भएको		४ रोपनी जग्गा कटान क्षती भएको	छलफल
बाढी	२०८० कार्तिक	वडा नं ६ पुरै			८ लाखको क्षती भएको २ वटा किराना पसल नष्ट भएको		५ रोपनी जग्गा कटान क्षती भएको	छलफल
चट्याड	२०६२ असार २६ गते	रिछाहा गाँउ	१ जना घाइते					छलफल
सितलहर	२०६५	वडाभरि	६०० घर		१ करोड ५० लाख बराबरको क्षेत्री			छलफल

सडक दुर्घटना	२०७५	बेलौरी बजार			१ जनाको मृत्यु			
--------------	------	-------------	--	--	----------------	--	--	--

तालिका २७ : बेलौरी पालिका वडा नं ७ को विगत वर्ष पुरानो ऐतिहासिक समयरेखा विप्लेषण

विपद्	साल र महिना	स्थान	भौतिक क्षति	सामाजिक क्षति	आर्थिक क्षति	मानवीय क्षति	प्राकृतिक क्षति	सूचना पुष्ट्याइको विधि
बाढी		वडा नं ७ पुरै	काठका पुल बगाएको वडा नं ७ को पुरै घर बगाएको	डर त्रास	१२ लाखको बराबरको धान क्षेत्री भएको		३२ बिघाको जमिन कटान भएको छ ।	छलफल भलमन्सा संगको
बाढी	२०५१	वडा नं ७ पुरै	१० घर बगाएको		१४ लाखको क्षती भएको		१२ रोपनी कटान	छलफल
बाढी	२०६६	वडा नं ७ पुरै	१० घर		१५ लाखको क्षती भएको ३ वटा किराना पसल नष्ट भएको		४ रोपनी जग्गा कटान क्षती भएको	छलफल
बाढी	२०७८	वडा नं ७ पुरै			८ लाखको क्षती भएको २ वटा किराना पसल नष्ट भएको		५ रोपनी जग्गा कटान क्षती भएको	छलफल
चट्याड जेठ	२०७६	पौलाहा	१ महिलाको मृत्यु					छलफल
सितलहर	२०६७	वडाभरि	६०० घर		१ करोड ५० लाख बराबरको क्षेत्री			छलफल
सडक दुर्घटना	२०७९	पौलाहा	१ जना घाइते		१ जनाको मृत्यु			
जनावर आतंक	२०६८	सिंहपुर	८ घर भत्काएको		१ महिलाको मृत्यु			

तालिका २० : बेलौरी नगरपालिका वडा नं ८ को विगत वर्ष ऐतिहासिक समयरेखा विप्लेषण

विपद्	साल र महिना	स्थान	भौतिक क्षति	सामाजिक क्षति	आर्थिक क्षति	मानवीय क्षति	प्राकृतिक क्षति	सूचना पुष्ट्याइको विधि
बाढी	२०५१ साउन	कानपर, कलकत्ता, बिचपरी, पचई	सडक बगाएको	डर त्रास	१२ लाखको बराबरको धान क्षेत्री भएको		५ बिगा खेत पटानी	छलफल भलमन्सा संगको
बाढी	२०३० भाद्र	कानपर, कलकत्ता, बिचपरी, पचई	सडक र २ वटा पुल बगाएको		१४ लाखको क्षती भएको	१ मानिसको मृत्यु	३ बिगा धान खेत पटानी र बगेको	छलफल

बाढी	२०४० असोज	कानपर, कलकत्ता, बिचपरी, पचइ			१५ लाखको क्षती भएको ३ वटा किराना पसल नष्ट भएको		१० बिगा धान र तोरी पटतनी	छलफल
बाढी	२०४५ असोज	कानपर, कलकत्ता, बिचपरी, पचइ			८ लाखको क्षती भएको २ वटा किराना पसल नष्ट भएको		३ बिगा धान र माटो पटतनी	छलफल
बाढी	२०६५	कानपर, कलकत्ता, बिचपरी, पचइ	२ वटा पुल बगाएको		२५ लाखको क्षती भएको ६ वटा किराना पसल नष्ट भएको		११ रोपनी जग्गा कटान क्षती भएको	छलफल
हावा हुरी	२०५३ चैत वैशाख	कानपर, कलकत्ता, बिचपरी, पचइ	५ घरको तीन उडाएको		७२ लाख बराबरको क्षती			छलफल
हावा हुरी	२०५५	कानपर, कलकत्ता, बिचपरी, पचइ	घरको छाना विद्यालयको तिन उडाएको		२७ लाख बराबरको क्षती			छलफल
चट्यो	२०५४ असार	कानपर, कलकत्ता, बिचपरी, पचइ			२ लाख बराबरको क्षती	२ मानिसको मृत्यु		छलफल
चट्यो	२०५५	कानपर, कलकत्ता, बिचपरी, पचइ			१ करोड ५० लाख बराबरको क्षती	१ मानिसको मृत्यु		छलफल
सित लहर	२०४७ पौष	कानपर, कलकत्ता, बिचपरी, पचइ			८ करोड बराबरको क्षती		१० बिगा तोरी वालीलाइ नोक्सानी	छलफल
सित लहर	२०५० पौष	कानपर, कलकत्ता, बिचपरी, पचइ			९५ लाख बराबरको क्षती		८ बिगा तोरी वालीलाइ नोक्सानी	छलफल
खडेरी	२०२९ जेठ	कानपर, कलकत्ता, बिचपरी, पचइ			२ करोड बराबरको क्षती		बली लगाउन नमिल्ने नोक्सानी	छलफल
खडेरी	२०४५ जेठ असार	कानपर, कलकत्ता, बिचपरी, पचइ			७० लाख बराबरको क्षती		गन्ना र मकै नोक्सानी	छलफल
आग लागि	२०३६ जेठ	कानपर, कलकत्ता, बिचपरी, पचइ	१ ओटा घर जलेका		७६ लाखको क्षती			
आग लागि	२०३८ वैशाख जेठ	कानपर, कलकत्ता, बिचपरी, पचइ	१ राइस मील जलेर नष्ट		५३ लाखको क्षती			
महा मारी	२०२४ असोज	कानपर, कलकत्ता, बिचपरी, पचइ				मलेरीया लागेर २ मानिसको मृत्यु		
महा मारी	२०७६ चैत (काभिड १९)	कानपर, कलकत्ता, बिचपरी, पचइ				१ मानिसको मृत्यु र ९ जना कोरोना पिडित		

सर्पड स	२०२१ असोज	कानपर, कलकत्ता, बिचपरी, पचइ				१ जनाको मृत्यु		
------------	--------------	-----------------------------------	--	--	--	-------------------	--	--

तालिका २८ : बेलौरी नगरपालिका वडा नं ९ को विगतवर्ष ऐतिहासिक समयरेखा विश्लेषण

विपद्	साल र महिना	स्थान	भौतिकक्षति	सामाजिकक्षति	आर्थिक क्षति	मानवीयक्षति	प्राकृतिकक्षति	सूचना पुष्ट्याइको विधि
बाढी	२०३६ साल	रतनपुर भतपुरी टोल	३ घर बगाएको ७ घर भत्केका	वाटो विग्रेको	५ ओटा पसलमा क्षेती	७ जना घाइते	२० बिघा जमिन क्षेती	
बाढी	२०४६ भाद्र	रतनपुर भतपुरी टोल	११ घर भत्केको	१ पुल वगेको	३ ओटा पसलमा क्षेती	२ जना घाइते ३ जनाको मृत्यु	१५ बिघा धानबाली सहितजमिन क्षेती	
बाढी	२०६१	प्रगतिटोल	१६ घर भत्केका	१ पुल बगाएको		४ जना बालक मृत्यु	१० बिघा जमिन कटान	
बाढी	२०५६	रतनपुर	२० घर डुवान		पशु चौपायामा क्षेती			
बाढी	२०७२	कालाकुण डा	७ घर डुवान					
हावाहु री	२०५६ देखि	वडाभरि	कैयौं छाना गडाएको	४ ओटा विद्यालय छाना उडाएको		५ जना घाइते		
हावाहु री	२०७६ देखि	वडाभरि	५० घरका छाना गडाएको	२ ओटा विद्यालय छाना उडाएको		२ जना घाइते		
चट्या ड	२०७२	रतनपुर	रुख ढलेर घाइते		५ बाखा मरेका			
सितल हर	२०७५ देखि	वडाभरि	अन्नवाली नष्ट					
खडेरी	२०६५	वडाभरि	अन्नवाली नष्ट		तोरी वाली नष्ट			
सडक दुर्घटन ।	२०७५ प्रत्येक वर्ष	बेल्डाडी				३ जनाको मृत्यु		
सडक दुर्घटन ।								
सर्पदंश	२०३८ २०६५	आर्दशटो ल				१ जनाको मृत्यु		

तालिका २९ : बेलौरी नगरपालिका वडा नं १० को विगत वर्ष ऐतिहासिक समयरेखा विप्लेषण

विपद्	साल र महिना	स्थान	भौतिक क्षति	सामाजिक क्षति	आर्थिक क्षति	मानवीय क्षति	प्राकृतिक क्षति	सूचना पुष्ट्याइको विधि
वाढी	२०५१ साउन	१० नं वडा भरी	सडक बगाएको	डर त्रास	९ लाखको बराबरको धान क्षेती भएको	१ मानिसको मृत्यु	४ बिगा खेत पटानी	छलफल भलमन्सा संगको
वाढी	२०३० भाद्र	१० नं वडा भरी	सडक र १ वटा पुल बगाएको		१२ लाखको क्षती भएको		२ बिगा धान खेत पटानी र बगेको	छलफल
वाढी	२०४० असोज	१० नं वडा भरी			१५ लाखको क्षती भएको ३ वटा किराना पसल नष्ट भएको		१० बिगा धान र तोरी पटतनी	छलफल
वाढी	२०४५ असोज	१० नं वडा भरी			८ लाखको क्षती भएको २ वटा किराना पसल नष्ट भएको		३ बिगा धान र माटो पटतनी	छलफल
वाढी	२०६५	१० नं वडा भरी	२ वटा पुल बगाएको		२५ लाखको क्षती भएको ६ वटा किराना पसल नष्ट भएको		११ रोपनी जग्गा कटान क्षती भएको	छलफल
हावाहुरी	२०५३ चैत वैशाख	१० नं वडा भरी	५ घरको तीन उडाएको		७२ लाख बराबरको क्षेती			छलफल
हावाहुरी	२०५५	१० नं वडा भरी	घरको छाना विद्यालयको तिन उडाएको		२७ लाख बराबरको क्षेती			छलफल
चट्याड	२०५४ असार	१० नं वडा भरी			२ लाख बराबरको क्षेती	२ मानिसको मृत्यु		छलफल
चट्याड	२०५५	१० नं वडा भरी			१ करोड ५० लाख बराबरको क्षेती	१ मानिसको मृत्यु		छलफल
सितल हर	२०४७ पौष	१० नं वडा भरी			८ करोड बराबरको क्षेती		१० बिगा तोरी बालीलाइ नोक्सानी	छलफल
सितल हर	२०५० पौष	१० नं वडा भरी			९५ लाख बराबरको क्षेती		८ बिगा तोरी बालीलाइ नोक्सानी	छलफल
खडेरी	२०२९ जेठ	१० नं वडा भरी			२ करोड बराबरको क्षेती		बली लगाउन नमिल्ने नोक्सानी	छलफल
खडेरी	२०४५ जेठ असार	१० नं वडा भरी			७० लाख बराबरको क्षेती		गन्ना र मकै नोक्सानी	छलफल
आगला गि	२०३६ जेठ	१० नं वडा भरी	१ ओटा घर जलेका		७६ लाखको क्षेती			
आगला गि	२०३८ वैशाख जेठ	१० नं वडा भरी	१ राइस मील जलेर नष्ट		५३ लाखको क्षेती			
महामारी	२०२४ असोज	१० नं वडा भरी				मलेरीया लागेर २ मानिसको मृत्यु		

महामारी	२०७६ चैत (काभिड १९)	१० नं वडा भरी				२ मानिसको मृत्यु र ७ जना कोरोना पिडित		
सर्पडस	२०२१ असोज	१० नं वडा भरी				३ जनाको मृत्यु		

२.५. प्रकोप, मौसमी र बालीपात्रो विश्लेषण

वडाहरु, समुदायस्तर र विद्यालयहरु बाट संकलन गरिएको सूचनाका आधारमा प्रकोपहरुको मौसमी पात्रो तयार गरिएको छ। विभिन्न प्रकोपले कुन-कुन महिनामा मानिसहरु बढी संकटासन्न हुन्छन् भन्ने तलको तालिकाले देखाउँदछ। तलको तालिका बमोजिम मौसमी पात्रोको विश्लेषण गर्दा पहिले भन्नाले २०४० साल अघिको समय (करिव ३० वर्ष अघिको) र अहिले भन्नाले ३० साल पछि, परिमार्जन गर्ने मिति सम्मको समयलाई जनाउँदछ।

२.५.१. प्रकोप पात्रो

तालिका ३० : गाँउपालिकाको प्रकोप पात्रो

प्रकोप /महिना	३० वर्ष	बैशाख	जेठ	असार	श्रावण	भाद्र	असोज	कार्तिक	मंसिर	माघ	फागुन	चैत्र
भुकम्प	पहिले											
	अहिले											
बाढी	पहिले											
	अहिले											
आगलागी	पहिले											
	अहिले											
माहामारी	पहिले											
	अहिले											
खडेरी	पहिले											
	अहिले											
हावाहुरी	पहिले											
	अहिले											
बन्यजन्तु	पहिले											
	अहिले											
असिनापानी	पहिले											
	अहिले											
चट्याङ्ग	पहिले											
	अहिले											
शितलहर	पहिले											
	अहिले											

माथिको तालिका अनुसार आँकडामा खासै परिवर्तन नदेखिए पनि सहभागीहरुको अनुभव तथा विश्लेषण निम्नानुसार रहेको छ।

मुख्य जलवायु उत्पन्न प्रकोपहरुको विश्लेषण गर्दा खडेरी, शितलहर बाढी र असिना पर्ने समयमा परिवर्तन देखिएको छ। साथै, अन्य प्रकोपहरु पनि पहिले भन्दा बढी र बारम्बार बढेको देखिन्छ।

खडेरी पनि पहिलेको तुलनामा धेरै बढि समय हुने गरेको छ भने चट्याङ्ग जुनसुकै बेलामा पर्ने र यसको दर अहिले वृद्धि हुँदै गएको पाईन्छ । हिउँदे वर्षा घटेका कारण खडेरीको बढेको छ ।

जाडो हुने समयमावधिमा एकरूपता रहेता पनि जाडोपनको मात्रा घटेको महसुस गरिएको छ । त्यसै गरी हावाहुरी हुने समयमा पनि वृद्धि भएको पाईन्छ भने जसका कारण र खडेरीले गर्दा आगलागीको प्रकोपलाई बढावा दिएको देखिन्छ ।

२.५.२. मौसमी पात्रो

तालिका ३१ :पालिकाको मौसमीपात्रो

मौसम	३० वर्ष	बैशाख	जेठ	असार	श्रावण	भाद्र	असोज	कार्तिक	मंसिर	पौष	माघ	फागुन	चैत्र
मनसुनवर्षा	पहिले												
	अहिले												
हिउदे वर्षा	पहिले												
	अहिले												
जाडो	पहिले												
	अहिले												
गर्मी	पहिले												
	अहिले												

माथिको तालिका अनुसार आँकडामा परिवर्तन देखिएको छ । सहभागीहरूको अनुभव तथा विश्लेषण निम्नानुसार रहेको छ ।

गर्मीको समय पहिला भन्दा वृद्धि भइरहेको र एक्कासी गर्मी बढ्ने गरेको छ ।

वर्षामा अनियमिता हुने गरेको छ । वर्षा हुने समय पनि पहिलाको तुलनामा कम र सुरुको वर्षा अलि पछि धकेलिएको र हिउँदमा वर्षा हुने क्रम रोकिएको देखाएको छ ।

२.५.२. बालीपात्रो

बालीपात्रो विधि यस क्षेत्रको बालीमा जलवायु परिवर्तनको असरको स्तर विश्लेषण गर्न प्रयोग गरिएको छ । यस विधिमा पहिले र अहिलेको बाली लगाउने तथा काट्ने समयमा आएको परिवर्तनबारे सहभागिता मूलक विश्लेषण गरिएको छ ।

तालिका ३२ : परिवर्तित बाली तथा वनस्पती पात्रो

विवरण	समय	वैशाख	जेठ	असार	साउन	भदौ	असोज	कार्तिक	मङ्सिर	पुस	माघ	फागुन	चैत्र
धानको वीउलगाउने	पहिले												
	अहिले												
धान रोप्ने	पहिले												
	अहिले												
धान काट्ने	पहिले												
	अहिले												
मकै छर्ने	पहिले												
	अहिले												
मकै भित्रयाउने	पहिले												
	अहिले												
गहुँ छर्ने	पहिले												
	अहिले												
गहुँ काट्ने	पहिले												
	अहिले												
विरूवामाफललाग्ने	पहिले												
	अहिले												
आलु रोप्ने	पहिले												
	अहिले												
आलु खन्ने	पहिले												
	अहिले												

बाली तथा वनस्पती अवस्थाको विषयमा समुदायमा गरिएको छलफलबाट स्पष्ट रूपमा बालीमा जलवायु परिवर्तनको असर देखिन थालेको निष्कर्षमा पुग्न सकिन्छ । मकै लगाउने समय पारम्परिक रूपमै चलिआए पनि हाल यसको पाक्ने समय तथा लगाउने समयमा निरन्तरता रहेको पाइँदैन । पहिला भन्दा १५ दिन पहिले पाक्ने गरेको छ । गर्मीयाम लामो समय सम्म रहने हुँदा छिटो पाक्न थालेको स्थानीय समुदाय बताउँछन् । उन्नत जातकाबीउहरू बढी लगाउने गरेको पाइन्छ । धानमा पहिले एक बाली मात्र हुन्थ्यो भने हाल सिँचाइ र हाईब्रिड तथा उन्नत जातका बीउको सुविधा रहेका ठाउँमा दुई बाली नै लगाए तापनि पहिलेको एकै बाली र अहिलेको दुवै बालीको उत्पादनमा लगभग फरक नपाइएको स्थानीय बासीको अनुभव छ ।

वर्षा हुने समय परिवर्तन हुनथालेको र रोप्ने बेला र फुल तथा दाना लाग्ने बेलाहुने खडेरीले गर्दा धान खेतीमा पर्याप्त मात्रामा असर परेको देखिन थालेको छ । हिउँदे वर्षा लगभग धेरैकम भएको हुँदागहुँ खेती विस्थापित हुँदै गएको प्रस्ट देख्न सकिन्छ । आलु खेतीमा वृद्धि हुँदै आएको छ भने कृषकहरू पनि सो खेती तर्फ आर्कषित भएका पाइन्छ तर लामो समयको खडेरी र तुषारोको समस्या देखिन्छ ।

२.६. पालिकामा रहेका स्रोत तथा क्षमताको विश्लेषण

२.६.१. सरोकारवाला व्यक्ति तथा संघसंस्थाहरूको विवरण

पालिकामा जीविकोपार्जन सुधार र समुदाय विकासका लागि विभिन्न संस्थाहरूले आफ्नो वार्षिक कार्यक्रम मार्फत टेवा पुऱ्याएका छन् । जलवायु परिवर्तन र विपद् जोखिम व्यवस्थापनका सवालमा आर्थिक, प्राविधिक तथा सहजीकरण सहयोग गर्न सक्ने संघ-संस्था तथा निकायहरू पहिचान गरी सो संस्थाहरूको सम्भावित भूमिका र अपेक्षित सहयोगका बारेमा यसमा उल्लेख गरिएको छ ।

आगामी दिनमा जलवायु परिवर्तन अनुकूलन तथा विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना कार्यान्वयनमा सबैको साथ र सहयोग आवश्यक हुन जान्छ । यसका लागि पालिकाले प्रदेश, जिल्ला तथा स्थानीय स्तरमा रहेका माथि उल्लेखित सम्पूर्ण सरकारी तथा गैरसरकारी संघ-संस्थाहरूमा सहयोगका लागि बेला बेला अन्तर्क्रिया गर्ने, पत्राचार गर्ने तथा निरन्तर सम्पर्क र समन्वय गरी अनुकूलन योजना कार्यान्वयन गरिने छ ।

सरोकारवाला व्यक्ति तथा संघसंस्थाहरूको विवरण

तलिका ३३ : वडा नं १

क्र. सं.	कार्यालय सङ्घसंस्था	ठेगाना	भौगोलिक दूरी	विपद् तथाजलवायु जन्यजोखिमव्यवस्थापनकालागिप्राप्तहुनसक्ने सहयोग		
क	वडाभिन्न			विपद् पूर्व	विपद्को समयमा	विपद् पश्चात
१	स्वास्थ्य चौकी	मटैया	१००० मी.	जनचेतना औषधी उपचार	स्वास्थ्य कार्यकर्ता फिल्डमा खटाउने	राहत वितरणमा सहयोग
२	प्रहरी चौकी	मटैया	५०० मिटर	पूर्व तयारी कार्यक्रम सञ्चालन	सरक्षात्मक गतिविधिमा संलग्न हुने	पिडिटलाइ उद्धार गर्ने राहत वितरणमा सहयोग
३	महिला उत्थान सहकारी	मटैया	८०० मि	पूर्व तयारी कार्यक्रम सञ्चालन	सरक्षात्मक गतिविधिमा संलग्न हुने	पिडिटलाइ उद्धार गर्ने राहत वितरणमा सहयोग
४	दर्गा आ. वि.	मटैया	५०० मि	पूर्व तयारी कार्यक्रम सञ्चालन	सरक्षात्मक गतिविधिमा संलग्न हुने	पिडिटलाइ उद्धार गर्ने राहत वितरणमा सहयोग
५	शिवहरी सामदायिक वन	उविया फाँटा	६०० मि	पूर्व तयारी कार्यक्रम सञ्चालन	सरक्षात्मक गतिविधिमा संलग्न हुने	पिडिटलाइ उद्धार गर्ने राहत वितरणमा सहयोग
६	महाकाली एडभान्चर क्लव	बैशाखी	१००० मि	पूर्व तयारी कार्यक्रम सञ्चालन	सरक्षात्मक गतिविधिमा संलग्न हुने	पिडिटलाइ उद्धार गर्ने राहत वितरणमा सहयोग
७	मटैया ग्रामिण संस्था	मटैया	१००० मि	पूर्व तयारी कार्यक्रम सञ्चालन	पिडिटलाइ उद्धार गर्ने	पिडिटलाइ उद्धार गर्ने राहत वितरणमा सहयोग
८	श्रीराम खानेपानी	मटैया	८०० मि	पूर्व तयारी कार्यक्रम सञ्चालन	पिडिटलाइ उद्धार गर्ने	आर्थिक सहयोग गर्ने
९	सरस्वती आ. वि	बैशाखी	२००० मि	पूर्व तयारी कार्यक्रम सञ्चालन	विधत सञ्चालनमा नल्याउने	निशल्क औषधी दिने
१०	खोपकेन्द्र	मटैया	१००० मि	पूर्व तयारी कार्यक्रम सञ्चालन	विधत सञ्चालनमा नल्याउने	निशल्क औषधी दिने
११	लाली गराँस आमा समह	मटैया	१३७० मि	पूर्व तयारी कार्यक्रम सञ्चालन	विधत सञ्चालनमा नल्याउने	निशल्क औषधी दिने
१२	वडा कार्यालय	मटैया	० मि	पूर्व तयारी कार्यक्रम सञ्चालन		

तालिका ३४ : वडा नं २

क्र. सं.	कार्यालय सङ्घसंस्था	ठेगाना	भौगोलिक दूरी	विपद् तथाजलवायु जन्यजोखिमव्यवस्थापनकालागिप्राप्तहुनसक्ने सहयोग		
क	वडाभिन्न			विपद् पूर्व	विपद्को समयमा	विपद् पश्चात
१	स्वास्थ्य चौकी	बेलौरी २	५० मी.	जनचेतना औषधी उपचार	स्वास्थ्य कार्यकर्ता फिल्डमा खटाउने	राहत वितरणमा सहयोग

२	लक्ष्मी मा.वि. जब्दीया	बेलौरी २	५० मिटर	पूर्व तयारी कार्यक्रम सञ्चालन	सरक्षात्मक गतिविधिमा संलग्न हने	पिडिटलाइ उद्यार गर्ने राहत वितरणमा सहयोग
३	जनसेवा आ. वि.	बेलौरी २	१५०० मि	पूर्व तयारी कार्यक्रम सञ्चालन	सरक्षात्मक गतिविधिमा संलग्न हन	पिडिटलाइ उद्यार गर्ने राहत वितरणमा सहयोग
४	जनपृथ आ. वि.	बेलौरी २	२०००० मि	पूर्व तयारी कार्यक्रम सञ्चालन	सरक्षात्मक गतिविधिमा संलग्न हन	पिडिटलाइ उद्यार गर्ने राहत वितरणमा सहयोग
५	वि.पि. स्मृति वि.	बेलौरी २	१५०० मि	पूर्व तयारी कार्यक्रम सञ्चालन	सरक्षात्मक गतिविधिमा संलग्न हन	पिडिटलाइ उद्यार गर्ने राहत वितरणमा सहयोग
६	सिर्जनशिल क्लव	बेलौरी २	१००० मि	पूर्व तयारी कार्यक्रम सञ्चालन	सरक्षात्मक गतिविधिमा संलग्न हन	पिडिटलाइ उद्यार गर्ने राहत वितरणमा सहयोग
७	टेढवा प्रहरी चौकी	बेलौरी २	१७०० मि	पूर्व तयारी कार्यक्रम सञ्चालन	पिडिटलाइ उद्यार गर्ने	पिडिटलाइ उद्यार गर्ने राहत वितरणमा सहयोग
८	थपा चोक	बेलौरी २	३००० मि	पूर्व तयारी कार्यक्रम सञ्चालन	पिडिटलाइ उद्यार गर्ने	आर्थिक सहयोग गर्ने
९	कञ्चन ग्रामिण विधत	बेलौरी २	१६०० मि	पूर्व तयारी कार्यक्रम सञ्चालन	विधत सञ्चालनमा नल्याउने	निशल्क औषधी दिने
१०	मटैया ग्रामिण स. सं.	बेलौरी २	६००० मि	पूर्व तयारी कार्यक्रम सञ्चालन	विधत सञ्चालनमा नल्याउने	निशल्क औषधी दिने
११	गिहमाल ग्रामिण विधत स. सं.	बेलौरी २	१३७० मि	पूर्व तयारी कार्यक्रम सञ्चालन	विधत सञ्चालनमा नल्याउने	निशल्क औषधी दिने
१२	गोकलपर खानेपानी सीमित	बेलौरी २	१००० मि	पूर्व तयारी कार्यक्रम सञ्चालन	खानेपानी टंकीलाई निरन्तरता दिने	पिडिटलाइ निशल्क खानेपानी को व्यवस्था गर्ने

तालिका ३५ : वडा नं ३

क्र. सं.	कार्यालय सङ्घसंस्था	ठेगाना	भौगोलिक दूरी	विपद् तथाजलवायु जन्यजोखिमव्यवस्थापनकालागिप्राप्तहुनसक्ने सहयोग		
क	वडाभिन्न			विपद् पूर्व	विपद्को समयमा	विपद् पश्चात
१	सहरी स्वास्थ्य केन्द्र	बेलौरी ३ जबदिया	वडा कार्यालय बाट ५०० मिटर	सावास्थ्य सम्बन्धमा प्राथमिक स्वास्थ्य उपचारको सेवा गर्दछ ।	चोटपटक लागेका लाई उपचार गर्ने	
२	परिवार नियोजन साप्ताहिक	वडा नं३	वडा कार्यालय बाट १०० मिटर	चेतनामुलक कार्यक्रम गर्दछ।	प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धिका कार्यक्रम	विपदपछी हुन आउने महामारी हिंसात्मक यौन सम्बन्धी समस्या सचेत रहनका लागी जानकारी मुलक कार्यक्रम

३	विद्युत सहकारि सस्था संगम ग्रामिण विद्युत सहकारि	वडा नं ३ खिरिया	वडा कार्यालय बाट २ किलोमिटर	मानविय क्षति हुनबाट बचाउन रुख विरुवाहरु काट छाट गर्ने गर्दछ ।	विपद आएको समयमा बढी नोक्सानीबाट जोगाउन विद्युत सेवा अवरुद्ध गर्ने	खतराबाट मुक्त भए नभएको हनुगमन गरी विद्युत सेवा सुचारु गर्ने गर्दछ ।
४	कृषि बचत तथा ऋण सहकारि (सङ्ख्या ३)	वडा नं ३	वडा कार्यालय बाट ५०० मिटर, २ किलोमिटर क्रमशः	कृषि बाली पशु ऋणको बिमा गर्ने, कृषि सम्बन्धि विभिन्न तालिम दिने	बालीमा लागेको रोगहरुको अनुगमन गरी कृषकहरुलाई विपद क्षतिको लागी राहतको निम्ति सिफारिस गर्दछ ।	विपद पश्चात सहकारिले आफ्ना सेयर सदस्यहरुलाई क्षतिपुर्तिका लागि सम्बन्धित निकायमा सिफारिस गर्ने
५	निजि विद्यालय (सङ्ख्या २)	वडा नं ३ गोकुलपुर नयाबस्ति	वडा कार्यालय बाट २-२ किलोमिटर को दुरिमा (उत्तर र पश्चिम)	विपद सम्बन्धमा जनचेतना मुलक कार्यक्रम गर्दछ ।	विपदको समयमा विदायालय बन्द गर्ने , विपदमा परेको मान्छेलाई सहयोग गर्ने	आर्थिक सहयोगको लागि चन्दा दिने अस्थायी बसोबासका लागि विद्यालय भवन प्रदान गर्ने
६	सामुदायिक विद्यालय (३)	वडा नं ३ बुटाबारी , खिरिया, मोतिपुर	एउटा वडा कार्यालय नजक अरु २-२ कि. मी.को दुरिमा	विपद सम्बन्धमा जनचेतना मुलक कार्यक्रम गर्दछ ।	विपदको समयमा विदायालय बन्द गर्ने , विपदमा परेको मान्छेलाई सहयोग गर्ने	आर्थिक सहयोगको लागि चन्दा दिने अस्थायी बसोबासका लागि विद्यालय भवन प्रदान गर्ने
७	जनजागण नेपाल	वडा नं ३ गोकुलपुर बजार	वडा कार्यालय बाट २ कि. मी.को दुरिमा	स्वास्थ्य सम्बन्धी खुला दिसा पिसाब मुक्त सम्बन्धमा ठुलो योगदान गर्दै आएको, प्रत्येक घरमा चर्पी निर्माण कार्य गरेको , साविक लक्ष्मपुर गा.वि.स लाई खुल्ला दिसा मुक्त क्षेत्र घोषणा गराईएको	विपदको समयमा झाडापखाला स्वस्थ पिउने पानिको लागी सहयोग गर्ने	
८	विद्यालय स्तरिय रेडक्रस सोसाइटी , वडा स्तरिय युवा क्लब	वडा नं ३				
९)	आमा समुह वटा	वडा नं ३ खिरिया, पडाव, मोतिपुर, बुटावारि		स्वास्थ्य सम्बन्धी काम गर्दछ ।	विपदमा परेका बालबालिकाहरुको स्वास्थ्यमा परामर्श गर्ने	खोपका कार्यक्रम गर्ने

१०)	कृषि समुह ३२ वटा	वडा नं ३ का विभिन्न टोलहरूमा		कृषि कार्य सम्बन्धी कार्य गर्दछ ।		
११)	विपद व्यवस्थाप न समिति (७ वटा NSW बाट निर्माण गरिएका)	वडा नं ३ का विभिन्न टोलहरूमा		विपद सम्बन्धि पुर्व सुचना , तालिम, अन्न भण्डार	विपदको समयमा प्राथमिक उपचार, विपदमा परेकालाई उद्धार	विपदमा परेकालाई सहयोग (त्रिपाल, टर्ची झुल ,खानेकुरा वितरण)
१२)	राधास्वामि सत्संग भवन	वडा नं ३ बुटाबारी		सार्वजनिक ठाउँको सरसफाइ गर्ने	विपदमा परेकालाई अस्थायी बसोबासका लागि भवन प्रदान गर्ने	विपद पश्चात खाना कपडा , कम्मल बाड्ने
ख)	पालिका बाहिर					
१)	NNSW A	जिल्ला कार्यालय कञ्चनपुर		चेतनामुलक कार्यक्रम गर्दछ।	स्वास्थ्य सम्बन्धिका कार्यक्रम	विपदपछी हुन आउने महामारी सचेत रहनका लागि जानकारी मुलक कार्यक्रम
२)	NEEDS Nepal	कञ्चनपुर		चेतनामुलक कार्यक्रम गर्दछ।	स्वास्थ्य सम्बन्धिका कार्यक्रम	विपदपछी हुन आउने महामारी सचेत रहनका लागि जानकारी मुलक कार्यक्रम
३)	नवयुग सुचनाकेन्द्र	कञ्चनपुर		चेतनामुलक कार्यक्रम गर्दछ।	स्वास्थ्य सम्बन्धिका कार्यक्रम	विपदपछी हुन आउने महामारी सचेत रहनका लागि जानकारी मुलक कार्यक्रम
४)	क्रियर नेपाल	कञ्चनपुर		चेतनामुलक कार्यक्रम गर्दछ।	स्वास्थ्य सम्बन्धिका कार्यक्रम	विपदपछी हुन आउने महामारी सचेत रहनका लागि जानकारी मुलक कार्यक्रम
५)	वेववार्ड सोसाइटी यजुक्शन बेस	कञ्चनपुर		चेतनामुलक कार्यक्रम गर्दछ।	स्वास्थ्य सम्बन्धिका कार्यक्रम	विपदपछी हुन आउने महामारी सचेत रहनका लागि जानकारी मुलक कार्यक्रम
६)	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	कञ्चनपुर		चेतनामुलक कार्यक्रम गर्दछ।	स्वास्थ्य सम्बन्धिका कार्यक्रम	विपदपछी हुन आउने महामारी सचेत रहनका लागि जानकारी मुलक कार्यक्रम

तालिका ३६ : वडा नं ४

क्र. स.	कार्यालय संघ सस्था	ठेगाना	भौगोलिक दूरी	विपद् तथा जलवायु जन्य जोखिम व्यवस्थापनका लागि प्राप्त हुन सक्ने सहयोग		
क	वडाभिन्न			विपद् पूर्व	विपद्को समयमा	विपद् पश्चात
१	श्रीपुर प्राथमिक स्वास्थ्य चौकी	बेलौरी न पा वडा नं. ४	१५० मिटर	विपद् पूर्व सबै जन समुदायहरूलाई विपद् पूर्व हुने स्वास्थ्य समस्याको पूर्व जानकारी गराउन मद्दत गर्दछ	प्राथमिक उपचार गर्न	प्राथमिक उपचारको साथै विपद् पश्चात जोखिममा परेका व्यक्तिको उपचार अवस्था हेरी सम्बन्धित ठाउमा पठाउनु
२	उद्योग वाणिज्य संघ	बेलौरी न पा वडा नं. ४	५०० मिटर	जोखिम सम्बन्धित सुचना प्रवाह गर्न	विपद्मा परेका व्यक्तिहरूको उद्धार कार्यमा सहयोग गर्न सक्छ	राहत संकलन तथा वितरणमा सहयोग
३	शान्ति मा वि शान्तिपुर	बेलौरी न पा वडा नं. ४	१००० मिटर	विद्यार्थीहरू मार्फत उनीहरूका अभिभावकहरूलाई जोखिम सम्बन्धि सरसल्लाह प्रदान गर्न	उद्धार	विद्यालयमा रहदा भवनहरूमा विपद्मा परेका व्यक्तिहरूलाई बसान्न र राहत वितरण
४	लक्ष्मण	बेलौरी न पा वडा नं. ४	२५० मिटर	विपद् सम्बन्धि तालिमको व्यवस्था गर्न	उद्धारमा चाहिने सामग्रीहरू उपलब्ध गराउछ	राहत उपलब्ध गराउने जस्तै: त्रिपाल, लुगाफाटा र खादानहरू
५	युवा क्लब	बेलौरी न पा वडा नं. ४	३०० मिटर	प्रत्येक टोल टोलमा गएर विपद् सम्बन्धि जनचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु	उद्धार तथा सुरक्षित ठाउको पहिचान गर्न	विपद्मा परेका व्यक्तिहरूसँग कुराकामी गरि उनीहरूको समस्या सम्बन्धित निकायमा पुऱ्याउने कार्य
ख	नगरपालिका भित्र					
१)	ईलाका प्रहरी कार्यालय	बेलौरी न पा वडा नं. ६	४०० मिटर	सम्पुर्ण जनताहरूमा सुचना प्रवाह गर्न	उद्धार तथा सुरक्षित ठाउमा पुऱ्याउने कार्य	क्षतिको विवरण सङ्कलनगरी सम्बन्धित निकायमा पुऱ्याउने
२)	ससस्त्र प्रहरी बल	बेलौरी न पा वडा नं. ७	४०० मिटर	सम्पुर्ण जनताहरूमा सुचना प्रवाह गर्न	उद्धार तथा सुरक्षित ठाउमा पुऱ्याउने कार्य	क्षतिको विवरण सङ्कलनगरी सम्बन्धित निकायमा पुऱ्याउने
ग)	नगरपालिका बाहिर					
१	प्रमुख जिल्ला अधिकारीको संयोजक रहेको समिति	भी.न.पा. कञ्चनपुर	५५ कि मी	सुचना प्रवाह र आफु मापहतका कार्यालयहरूलाई तयारी अवस्थामा रहन निर्देशन गर्ने	उद्धार कार्यमा सहयोग गर्ने	विभिन्न ठाउमा भएको क्षतिको विवरण लिने र राहत सामग्री सहज तरिकाले बाडफाड भएको छ छैन अनुगमन गर्ने

तालिका ३७ : वडा नं ५

क्र. सं.	कार्यालय सङ्घसंस्था	ठेगाना	भौगोलिक दूरी	विपद् तथाजलवायु जन्यजोखिमव्यवस्थापनकालागिप्राप्तहुनसक्ने सहयोग		
क	वडाभिन्न			विपद् पूर्व	विपद्को समयमा	विपद् पश्चात
१	स्वास्थ्य चौकी	बेलौरी ५	५० मी.	जनचेतना औषधी उपचार	स्वास्थ्य कार्यकर्ता फिल्डमा खटाउने	राहत वितरणमा सहयोग
२	लक्ष्मी मा.वि. जब्दीया	बेलौरी ५	५० मिटर	पूर्व तयारी कार्यक्रम सञ्चालन	सरक्षात्मक संलग्न हने	पिडिटलाई उच्चार गर्ने राहत वितरणमा सहयोग
३	जनसेवा आ. वि.	बेलौरी ५	१५०० मि	पूर्व तयारी कार्यक्रम सञ्चालन	सरक्षात्मक संलग्न हन	पिडिटलाई उच्चार गर्ने राहत वितरणमा सहयोग

४	जनपूय आ. वि.	बेलौरी ५	२००० मि	पूर्व तयारी कार्यक्रम सञ्चालन	सरक्षात्मक संलग्न हन	गतिविधिमा	पिडिटलाइ उद्यार गर्ने राहत वितरणमा सहयोग
५	वि.पि. स्मृति वि.	बेलौरी ५	१५०० मि	पूर्व तयारी कार्यक्रम सञ्चालन	सरक्षात्मक संलग्न हन	गतिविधिमा	पिडिटलाइ उद्यार गर्ने राहत वितरणमा सहयोग
६	सिर्जनशिल क्लव	बेलौरी ५	१००० मि	पूर्व तयारी कार्यक्रम सञ्चालन	सरक्षात्मक संलग्न हन	गतिविधिमा	पिडिटलाइ उद्यार गर्ने राहत वितरणमा सहयोग
७	टेढवा प्रहरी चौकी	बेलौरी ५	१७०० मि	पूर्व तयारी कार्यक्रम सञ्चालन		पिडिटलाइ उद्यार गर्ने	पिडिटलाइ उद्यार गर्ने राहत वितरणमा सहयोग
८	थपा चोक	बेलौरी ५	३००० मि	पूर्व तयारी कार्यक्रम सञ्चालन		पिडिटलाइ उद्यार गर्ने	आर्थिक सहयोग गर्ने
९	कञ्चन ग्रामिण विधत	बेलौरी ५	१६०० मि	पूर्व तयारी कार्यक्रम सञ्चालन	विधत नल्याउने	सञ्चालनमा	निशल्क औषधी दिने
१०	मटैया ग्रामिण सहकारी. सं.	बेलौरी ५	६००० मि	पूर्व तयारी कार्यक्रम सञ्चालन	विधत नल्याउने	सञ्चालनमा	निशल्क औषधी दिने
११	गिहमाल ग्रामिण विधत सहकारी.	बेलौरी ५	१३०० मि	पूर्व तयारी कार्यक्रम सञ्चालन	विधत नल्याउने	सञ्चालनमा	निशल्क औषधी दिने
१२	गोकलपर खानेपानी समिति	बेलौरी ५	१००० मि	पूर्व तयारी कार्यक्रम सञ्चालन	खानेपानी निरन्तरता दिने	टंकीलाई	पिडिटलाइ निशल्क खानेपानी को व्यवस्था गर्नु

तालिका ३८ : वडा न ६

क्र. सं.	कार्यालय सङ्घसंस्था	ठेगाना	भौगोलिक दूरी	विपद् तथाजलवायु जन्यजोखिमव्यवस्थापनकालागिप्राप्तहुनसक्ने सहयोग		
क	वडाभिन्न			विपद् पूर्व	विपद्को समयमा	विपद् पश्चात
१	स्वास्थ्य चौकी	बेलौरी	०	जनचेतनाऔषधीउपचार	स्वास्थ्यकार्यकर्ता फिल्डमा खटाउने	राहतवितरणमा सहयोग
२	महाकाली मा.वि.	वडा नं ६	५० मिटर	आफना सदस्यलाई जानकारी गराउने	संचालक समितिलाई अख्तियारी दिने र उद्धारमा सहयोग गर्ने	आर्थिक सहयोग गर्ने
३	महाकाली बहुमुखी क्याम्पस	वडा नं ६	५५ मि	आफना सदस्यलाई जानकारी गराउने	संचालक समितिलाई अख्तियारी दिने र उद्धारमा सहयोग गर्ने	आर्थिक सहयोग गर्ने
४	शारदा मा. वि.	वडा नं ६	२० मि	आफना सदस्यलाई जानकारी गराउने	संचालक समितिलाई अख्तियारी दिने र उद्धारमा सहयोग गर्ने	आर्थिक सहयोग गर्ने
५	श्रीपूर उपभोक्ता खानेपानी	शान्तिनगर	१५० मि	चेतनामुलककार्यक्रम	संचालक समितिलाई अख्तियारी दिने र उद्धारमा सहयोग गर्ने	आर्थिक सहयोग गर्ने
६	सम्भौता सहकारी संस्था	बेलौरी बजार	१५० मि	चेतनामुलककार्यक्रम	संचालक समितिलाई अख्तियारी दिने र उद्धारमा सहयोग गर्ने	आर्थिक सहयोग गर्ने
७	कृष्ण आधारभूत विद्यालय	रिछाहा	१५० मि	चेतनामुलककार्यक्रम	संचालक समितिलाई अख्तियारी दिने र उद्धारमा सहयोग गर्ने	आर्थिक सहयोग गर्ने
८	विज्जम एकेडमी	बेलौरी	८० मि	चेतनामुलककार्यक्रम	संचालक समितिलाई अख्तियारी दिने र उद्धारमा सहयोग गर्ने	आर्थिक सहयोग गर्ने

९.	इलाका प्रहरी कार्यालय	बेलौरी	११० मि	चेतनामुलककार्यक्रम	संचालक समितिलाई अख्तियारी दिने र उद्धारमा सहयोग गर्ने	आर्थिक सहयोग गर्ने
१०.	मालपोत कार्यालय	बेलौरी	१२० मि	चेतनामुलककार्यक्रम	संचालक समितिलाई अख्तियारी दिने र उद्धारमा सहयोग गर्ने	आर्थिक सहयोग गर्ने
११.	पशु सेवा शाखा	प्रेमनगर	१३० मि	चेतनामुलककार्यक्रम	संचालक समितिलाई अख्तियारी दिने र उद्धारमा सहयोग गर्ने	आर्थिक सहयोग गर्ने
१२.	दुर्गा आधारभूत स्वास्थ्य चौकी	भुराकोट	१०० मि	चेतनामुलककार्यक्रम	संचालक समितिलाई अख्तियारी दिने र उद्धारमा सहयोग गर्ने	आर्थिक सहयोग गर्ने
१३.	दुर्गा आधारभूत विद्यालय	भुराकोट				
१४.	सनराइज बोर्डिङ स्कूल	विद्यानगर				
१५.	रेडियो बेलौरी	बेलौरी				
१६.	शाना किसान सहकारी	बेलौरी				

तालिका ३९ : वडा न ७

क्र. सं.	कार्यालय सङ्घसंस्था	ठेगाना	भौगोलिक दूरी	विपद् तथाजलवायु जन्यजोखिमव्यवस्थापनकालागिप्राप्तहुनसक्ने सहयोग		
क	वडाभिन्न			विपद् पूर्व	विपद्को समयमा	विपद् पश्चात
१	सिद्धबाबा आधारभूत स्वास्थ्य चौकी	वडा नं ७	०	जनचेतनाऔषधीउपचार	स्वास्थ्यकार्यकर्ता फिल्डमा खटाउने	राहतवितरणमा सहयोग
२	बेलौरी सशस्त्र गुल्म	वडा नं ७	५० मिटर	आफना सदस्यलाई जानकारी गराउने	संचालक समितिलाई अख्तियारी दिने र उद्धारमा सहयोग गर्ने	आर्थिक सहयोग गर्ने
३	खोप केन्द्र	वडा नं ७	५५ मि	आफना सदस्यलाई जानकारी गराउने	संचालक समितिलाई अख्तियारी दिने र उद्धारमा सहयोग गर्ने	आर्थिक सहयोग गर्ने
४	गणेश मा.वि.	वडा नं ७	२० मि	आफना सदस्यलाई जानकारी गराउने	संचालक समितिलाई अख्तियारी दिने र उद्धारमा सहयोग गर्ने	आर्थिक सहयोग गर्ने
५	गुराँस कृषि सहकारी संस्था	वडा नं ७	१५० मि	चेतनामुलककार्यक्रम	संचालक समितिलाई अख्तियारी दिने र उद्धारमा सहयोग गर्ने	आर्थिक सहयोग गर्ने
६	पौलाहा खानेपानी	पौलाहा	१५० मि	चेतनामुलककार्यक्रम	संचालक समितिलाई अख्तियारी दिने र उद्धारमा सहयोग गर्ने	आर्थिक सहयोग गर्ने
७	महाकाली सिचाँड योजना	वडा नं ७	१५० मि	चेतनामुलककार्यक्रम	संचालक समितिलाई अख्तियारी दिने र उद्धारमा सहयोग गर्ने	आर्थिक सहयोग गर्ने
८	कल्याण मा. वि.	पौलाहा	८० मि	चेतनामुलककार्यक्रम	संचालक समितिलाई अख्तियारी दिने र उद्धारमा सहयोग गर्ने	आर्थिक सहयोग गर्ने
९.	सिंहपाल सामुदायिक वन	वडा नं ७	११० मि	चेतनामुलककार्यक्रम	संचालक समितिलाई अख्तियारी दिने र उद्धारमा सहयोग गर्ने	आर्थिक सहयोग गर्ने
१०.	लक्ष्मी नारायण मन्दिर	भगतपुर	१२० मि	चेतनामुलककार्यक्रम	संचालक समितिलाई अख्तियारी दिने र उद्धारमा सहयोग गर्ने	आर्थिक सहयोग गर्ने

तालिका ४० : वडा न ८

क्र. सं.	कार्यालय सङ्घसंस्था	ठेगाना	भौगोलिक दूरी	विपद् तथा जलवायुजन्य जोखिम व्यवस्थापनका लागि प्राप्तहुन सक्ने सहयोग		
क	वडाभिन्न			विपद् पूर्व	विपद्को समयमा	विपद् पश्चात
१	रतनपुर स्वास्थ्य चौकी	बेलौरी नपा वडा नं ९	१०० मि	जनचेतना औषधी उपचार	चेकजाँच ,उपचार र औषधी वितरण	रिफर राहतवितरणमा सहयोग
२	कुण्डा स्वास्थ्य चौकी	कुण्डा	७कि. मि.	जनचेतना औषधी उपचार	चेकजाँच ,उपचार र औषधी वितरण	रिफर राहतवितरणमा सहयोग
३	गोयनाथ वैजनाथ अजैपाल	कुण्डा डाडाकुण्डा रतनपुर	७कि मि ५किमि १किमि	विपद् सम्बन्धि जनचेतना	स्वयमसेवक वितरण उद्धारमा सहयोग गर्ने	राहत वितरणमा सहयोग गर्ने
४	बेलडाँडी स्वास्थ्य चौकी	वडा नं २ बेलडाडी	२कि. मि	जनचेतना औषधी उपचार	चेकजाँच ,उपचार र औषधी वितरण	रिफर राहतवितरणमा सहयोग
५	भिलमिला स्वास्थ्यचौकी	बेलडाडी ५	१ कि.मि	विपद् सम्बन्धि कार्यक्रम	स्वयमसेवक वितरण उद्धारमा सहयोग गर्ने	राहत वितरणमा सहयोग गर्ने
६	इलाका प्रहरी कार्यालय	बेलडाडी २	१०० मि	चेतनामुलक काम	आवश्यक सहयोग गर्ने	आर्थिक सहयोग
७	प्रहरी चौकी भिलमिला	बेलडाडी	१० मि	चेतनामुलक काम	आवश्यक सहयोग गर्ने खाद्यान्न वितरण	आर्थिक सहयोग सरसल्लाह गर्ने
८	वडा कार्यालय	बेलडाडी ९	० किमि	चेतना जगाउने विपद् सम्बन्धि नीतिनियम	उद्धार राहात स्वयमसेवा परीचालन	जिविकोपार्जनमा सहयोग आर्थिक सहयोग
९	खानेपानी बेलडाडी	बेलडाडी २	३ किमि	स्वास्थ्य र शिक्षामा सहयोग	विपदमा सहयोग	सामाग्री वितरण सहयोग
१०	खानेपानी खैरीघाट	बेलडाडी ३	१कि. मि	सरसफाई	युवा परिचालन उद्धार	आवश्यक सहयोग
	एन.एम.वि. बैंक	बेलडाडी २		वचत आर्थिक	आवश्यक सहयोग गर्ने	आर्थिक सहयोग
	मध्यवर्ति सा.बन	बेलडाडी २		चेतनामुलक काम	आवश्यक सहयोग गर्ने	आर्थिक सहयोग
	सामुदायिक वन भिलमिला	वडानं ५		चेतनामुलक काम	आवश्यक सहयोग गर्ने	आर्थिक सहयोग

तालिका ४१ : वडा न ९

क्र. सं.	कार्यालय सङ्घसंस्था	ठेगाना	भौगोलिक दूरी	विपद् तथा जलवायुजन्य जोखिम व्यवस्थापनका लागि प्राप्तहुन सक्ने सहयोग		
क	वडाभिन्न			विपद् पूर्व	विपद्को समयमा	विपद् पश्चात
१	रतनपुर स्वास्थ्य चौकी	बेलौरी नपा वडा नं ९	१०० मि	जनचेतना औषधी उपचार	चेकजाँच ,उपचार र औषधी वितरण	रिफर राहतवितरणमा सहयोग
२	कुण्डा स्वास्थ्य चौकी	कुण्डा	७कि मि.	जनचेतना औषधी उपचार	चेकजाँच ,उपचार र औषधी वितरण	रिफर राहतवितरणमा सहयोग
३	गोयनाथ बैजनाथ अजैपाल	कुण्डा डाडाकुण्डा रतनपुर	७कि मि ५किमि १किमि	विपद् सम्बन्धि जनचेतना	स्वयमसेवक वितरण उद्धारमा सहयोग गर्ने	राहत वितरणमा सहयोग गर्ने
४	बेलडाँडी स्वास्थ्य चौकी	वडा नं २ बेलडाडी	२कि. मि	जनचेतना औषधी उपचार	चेकजाँच ,उपचार र औषधी वितरण	रिफर राहतवितरणमा सहयोग
५	भिलमिला स्वास्थ्यचौकी	बेलडाडी ५	१ कि.मि	विपद् सम्बन्धि कार्यक्रम	स्वयमसेवक वितरण उद्धारमा सहयोग गर्ने	राहत वितरणमा सहयोग गर्ने
६	इलाका प्रहरी कार्यालय	बेलडाडी २	१०० मि	चेतनामुलक काम	आवश्यक सहयोग गर्ने	
७	प्रहरी चौकी भिलमिला	बेलडाडी	१० मि	चेतनामुलक काम	आवश्यक सहयोग गर्ने खाद्यान्न वितरण	आर्थिक सहयोग सरसल्लाह गर्ने
८	वडा कार्यालय	बेलडाडी ९	० किमि	चेतना जगाउने विपद् सम्बन्धि नीतिनियम	उद्धार राहात स्वयमसेवा परीचालन	जिविकोपार्जन मा सहयोग आर्थिक सहयोग
९	खानेपानी बेलडाडी	बेलडाडी २	३ किमि	स्वास्थ्य र शिक्षामा सहयोग	विपदमा सहयोग	सामाग्री वितरण सहयोग
१०	खानेपानी खैरीघाट	बेलडाडी ३	१कि. मि	सरसफाई	युवा परिचालन उद्धार	आवश्यक सहयोग
	एन.एम.वि. बैंक	बेलडाडी २		वचत आर्थिक	आवश्यक सहयोग गर्ने	आर्थिक सहयोग
	मध्यवर्ति सा.वन	बेलडाडी २		चेतनामुलक काम	आवश्यक सहयोग गर्ने	आर्थिक सहयोग
	सामुदायिक वन भिलमिला	वडानं ५		चेतनामुलक काम	आवश्यक सहयोग गर्ने	आर्थिक सहयोग

तालिका ४२ : वडा न १०

क्र. सं.	कार्यालय सङ्घसंस्था	ठेगाना	भौगोलिक दूरी	विपद् तथा जलवायुजन्य जोखिम व्यवस्थापनका लागि प्राप्त हुनसक्ने सहयोग		
क	वडाभित्र			विपद् पूर्व	विपद्को समयमा	विपद् पश्चात
१	स्वास्थ्य चौकी	१० न. वडा	५० मी.	जनचेतना औषधी उपचार	स्वास्थ्य कार्यकर्ता फिल्डमा खटाउने	राहत वितरणमा सहयोग
२	बल क्लब कलकत्ता	१० न. वडा	५० मिटर	पूर्व तयारी कार्यक्रम सञ्चालन	सरक्षात्मक गतिविधिमा संलग्न हने	पिडिटलाइ उद्धार गर्ने राहत वितरणमा सहयोग
३	फलरी सहरी क्लीनीक	१० न. वडा	१००० मि	जनचेतना औषधी उपच	स्वास्थ्य कार्यकर्ता फिल्डमा खटाउने	राहत वितरणमा सहयोग
४	गाउँगर क्लीनीक	१० न. वडा	२५० मि	पूर्व तयारी कार्यक्रम सञ्चालन	सरक्षात्मक गतिविधिमा संलग्न हन	पिडिटलाइ उद्धार गर्ने राहत वितरणमा सहयोग
५	थारु कल्याण	१० न. वडा	३०० मि	पूर्व तयारी कार्यक्रम सञ्चालन	सरक्षात्मक गतिविधिमा संलग्न हन	पिडिटलाइ उद्धार गर्ने राहत वितरणमा सहयोग
६	डी. ओ. पी. शसस्त्र क्याम्प	१० न. वडा	१००० मि	पूर्व तयारी कार्यक्रम सञ्चालन	पिडिटलाइ उद्धार गर्ने	पिडिटलाइ उद्धार गर्ने राहत वितरणमा सहयोग
७	भडा प्रहरी चौकी	१० न. वडा	५०० मि	पूर्व तयारी कार्यक्रम सञ्चालन	पिडिटलाइ उद्धार गर्ने	पिडिटलाइ उद्धार गर्ने राहत वितरणमा सहयोग
८	निविरात सहिद खानेपानी समिती	१० न. वडा	३००० मि	पूर्व तयारी कार्यक्रम सञ्चालन	पिडिटलाइ उद्धार गर्ने	आर्थिक सहयोग गर्ने

२.७. स्रोतको उपलब्धता तथा पहुँच

यस पालिकाका दशौ वटै वडाहरूमा वडास्तरीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति गठन भएको छ । यसले गर्दा समुदायलाई विपद्सँग सामना गर्ने क्षमता विकासमा सहयोग गर्नेछ । यस विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समितिलाई विपद् सम्बन्धी विभिन्न तालिमहरू प्रदान गरी तिनिहरूको ज्ञान, सिप र क्षमताको विकास गर्नु जरुरी छ । यस पालिकामा वडा कार्यालय, स्वास्थ्य चौकी, रेडक्रस (क्याम्पस स्तरीय), वचत तथा ऋण सहकारी संस्थाहरू, बैकहरू, क्लवहरू, नेपाल प्रहरी, आमा समूह तथा अन्य संघसंस्थाहरूलाई क्षमता मान्न सकिन्छ । यसका साथै पालिका मा शैक्षिक संस्थाहरू पनि प्रत्येक वडाहरूमा रहका छन् जसका माध्यमहरूबाट विद्यार्थी तथा समुदायलाई विपद् सम्बन्धी जानकारी प्रदान गर्न सक्छ । एक-एक थोपाले समुन्द्र बन्छ भनेभै एक-एक विद्यार्थी तथा शिक्षक-शिक्षिकाले सम्पूर्ण समुदायलाई नै विपद्को सामना गर्न सक्ने क्षमतामा वृद्धि गराउन मद्दत पुऱ्याउंछन् । जसलाई क्षमता मान्न सकिन्छ । पालिकामा, यसैगरी यहाँ पुल रहेका छन् जसले गर्दा समुदायलाई आवतजावत गर्न सजिलो भएको छ । यसका साथै सुरक्षित आवास वा खुला स्थानलाई पनि क्षमता मान्न सकिन्छ । जसको प्रयोग विपद्का बेला गर्न सकिन्छ । यसैगरी यहाँ भएका दक्ष जनशक्तिको रूपमा तालिम प्राप्त आधारभूत खोज तथा उद्धार कार्यदल, तालिम प्राप्त पौडीबाज, तालिम प्राप्त स्वास्थ्यकर्मीहरू, तालिम प्राप्त स्वयंसेवक, तालिम प्राप्त कृषि प्राविधिक, शिक्षक, कर्मचारी, इन्जिनियर, सिकर्मी, डकर्मी, जसलाई यहाँको क्षमता मान्न सकिन्छ । यसका साथै विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समितिलाई सक्षम बनाउनका लागि आपत्कालिन कोषको स्थापना गरी त्यसको बढावा गनको लागी विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति निरन्तर रूपमा सक्रिय भएको छ । जसको फलस्वरूप पालिका स्तरमा

विपद् व्यवस्थापन कोष र विपद् सम्बन्धी अन्य ऐन र कार्यविधिहरू तयार गरि कार्यावन्तनमा ल्याइएको छ जसलाई समग्र पालिका को ठुलो क्षमताको रूपमा लिन सकिन्छ । यस पालिका मा कार्यरत विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारीसंघ संस्थाहरू जसले यस क्षेत्रमा विपद् जोखिम न्यूनीकरण र समुदायको क्षमता वढाउने कामहरू गरिरहेका छन् । यस वडामा रहेको विभिन्न राजनीतिक दल तथा समुहहरू, आमा समुह, महिला समुह, विभिन्न बचत समुह तथा कृषि समुहहरू, वडा तथा समुदाय भित्रका युवा तथा बाल क्लवहरूलाई यस वडाको क्षमता मान्न सकिन्छ । यसै गरी यस नगरपालिका मा रहेका शिक्षक तथा स्वास्थ्य क्षेत्रमा कार्यरत समुदाय पनि छन् जसको ज्ञान तथा सिप विपद् व्यवस्थापनमा प्रयोग हुन सक्छ । यस पालिका मा भएको सडकलाई क्षमता मान्न सकिन्छ, जुन सडक अन्य समय सँगै आपत्कालिन समयका लागि प्रयोग गर्न सकिन्छ । यस पालिका मा भएका सहायक सडक तथा बाटोहरू पनि केहि हदसम्म मर्मत गर्नु पर्ने देखिन्छ । यसका साथै पालिका मा भित्रका विद्यालय तथा खुल्ला क्षेत्रहरू पानीको स्रोत तथा मुहानलाई क्षमता मान्न सकिन्छ । विभिन्न क्षेत्रहरू पहुँचवाला समुदायका व्यक्तिहरू यस पालिका का क्षमता हुन् । यस पालिका मा रहेका सिकर्मी तथा डकर्मीहरूले स्थानीय सीप र आफ्नै क्षमता र दक्षताको आधारमा काम गर्ने गरेका छन् उनीहरूमा भूकम्प प्रतिरोधी संरचना निर्माण गर्ने सीप तथा क्षमताको विकास गर्नु पर्ने देखिन्छ ।

तालिका ४३ : बेलौरी नगरपालिकाको क्षमता विश्लेषण
वडा नं १

विवरण	नाम र रहेको स्थान (कहाँ)	सङ्ख्या (कति)	क्षमता	अवस्था	कै
भौतिक स्रोत					
पुल	काकेताल पुल फटिया, सैनिक निर्मल चन्दको नजिक, गम्भिर भन्डारी नजिक फटिया, बिस्न व.को नजिक, बन्दा ताल नजिक, किसन पन्तको नजिक	९ वटा पुल	पक्क	राम्रो	
सडक	बन्दा ताल देखी किसन सरको जादै हनमान मन्दिर काकेताल जादै वैशाखी रिङरोड बन्दै गरेको, मटैया देखी दिपजनज्योती बाईडिङ्ग स्कल जादै वैशाखी बोर्डर पिल्लर नं २० सम्म, फटिया चोक देखी पश्चिम सन्दर चौधरी को पश्चिमसम्म,,	४ वटा	पक्क, कच्चा	राम्रो, मर्मत	
बाँध	काकेताल रिङरोड बन्दाताल, उमिया फाँटा रिङरोड	२			
विद्यालयभवन	दर्गा नि. मा. वि. मटैया,, सरस्वती प्रा. वि. वैशाखी	२ वटा	पक्क	राम्रो	
सुरक्षितआवास तथा स्थान	फटिया, सैनिक स्थित रहेको शिव मन्दिर को नजिक रहेको ३ कोठे भवन	१ वटा	पक्क	राम्रो	
सामुदायिक चर्पी					
सञ्चारका साधन					
यातायतका साधन	रीक्सा, अटो, मोटरसाइकल, टेक्टर,	४ वटा		मर्मत गर्नुपर्न	
पूर्वसूचना प्रणाली					
मानव संसाधन					
आधारभूतखोज तथा उद्धार तालिमप्राप्तजनशक्ति	नेपाल प्रहरी, शसस्त्र प्रहरी	३० जना			
जिल्लाविपद् प्रतिकार्यसम्बन्धीतालिमप्राप्तजन शक्ति					
तालिमप्राप्तपौडीबाज					
तालिमप्राप्त स्वयंसेवक					

ग्रामीण महिला स्वास्थ्यकार्यकर्ता	स्वयमसेवक ९ जना बैशाखी, २ जना मटैया, फटिया मटैया ३ जना	१६ जना			
तालिमप्राप्तकृषिप्राविधिक					
शिक्षक	दर्गा नि. मा. वि. मटैया,, सरस्वती प्रा. वि. बैशाखी	२० जना			
कर्मचारी	वडा १ का सबै	६० जना			
स्वयंसेवक	११ जना नगर सञ्जाल, ११ जना वडा देखी	२२ जना			
सिकर्मी	१ वडाका सबै	३० जना			
डकर्मी	१ वडाका सबै	५० जना			
सामाजिक स्रोत					
सामुदायिकभवन	सैनिक सामुदायिक भवन फटिया	२			
पाटी पोवा	वडाभरि	१० वटा			
खानेपानीवितरण धारा					
मठ मन्दिर	बैशाखी ४ वटा, फटिया २ वटा, मटैया २ वटा, उमिया ५ वटा, सैनिक टोल ५ वटा	१८ वटा			
सामाजिक संरचना					
महिला / आमा / अपाङ्गताभएकाव्यक्तिहरुको समूह					
आयआर्जनमा सक्रियमहिला समूह	वडाभरि	२३ वटा			
निर्णय तहमाभएकामहिला					
शैक्षिकअवस्था (म/पु)	महिला २५ जना, जेन्स १५				
आर्थिक स्रोत					
व्यापार व्यवसाय	किराना पसल, कृषि , फर्म, कृषि व्यवसाय				
उद्योगकलकारखाना	राईसमिल	१			
नोकरी	वडाभरि	५०			
बचत समूह	वडाभरि	३०			
विपद् व्यवस्थापन कोष					
ब्याङ्क तथावित्तीय संस्था	महिला उत्थान सहकारी संस्था	१			
प्राकृतिक स्रोत					
खेतीयोग्यभूमि (अन्य)	२०० बिगा	२०० बिगा			
निजीतालतलैया	परैनी ताल	१ ओटा			
	बन्दा ताल सानो, ठलो	२			
कुवा	वडाभरि	२ ओटा			
नदिनाला	काकेताल नाला	१			
तालतथापोखरी	वडाभरि	१०			
सिँचाइको साधन र स्रोत	भूमिगत जल स्रोत	६००			
वनजङ्गल (हेक्टर वा रोपनी)	२०००० हेक्टर				
खेर गइरहेको जमिन					
खेतीगरिने मुख्यबाली	लगाउने समय	बालीधन्क्याउने समय	उत्पादन (मे. टन)	प्रयोगगरिने मल	बिउको उपलब्धता
धान	जेठ असार	असोज कार्तिक	६००० मे.टन	रसायनिक र जैविक	अभाव
मकै					
गहुँ	कार्तिक मंसिर	फागुन चैत	६००० मे.टन	रसायनिक र जैविक	अभाव
ऊख	कार्तिक देखी फाल्गुन	मंसिर चैत्र	५००००	रसायनिक र जैविक	

विवरण	नाम र रहेको स्थान (कहाँ)	सङ्ख्या (कति)	क्षमता	अवस्था	कै
भौतिक स्रोत					
पुल	कटैनी पुल, खैरानी पुल, मोतिपर नाला पुल, गोकलपर पुल, दिनापर पुल, टेढवा पुल, गोकलपर बजार पुल, दिनापर पिपल चौतारा पुल	९ वटा पुल	पक्क	मर्मत गर्नुपर्ने	
सडक	कटैनी, खैरानी, मोतिपर, गोकलपर, दिनापर, टेढवा, गोकलपर बजार, दिनापर	९ वटा		मर्मत गर्नुपर्ने	
विद्यालयभवन	लक्ष्मी मा.वि. गोकलपर, सनराइज बोर्डिङ गोकलपर, जनसेवा आ. वि., रिजेन्सी एकेडेमी	५ वटा		राम्रो	
सुरक्षितआवास तथा स्थान	लक्ष्मी मा.वि. गोकलपर, सनराइज बोर्डिङ गोकलपर,	२ वटा		राम्रो	
सामुदायिक चर्पी	गेलपर बजारमा	२ वटा		मर्मत गर्नुपर्ने	
सञ्चारका साधन	पलिस संग सेत सम्पर्क, मोबाइल, अनलाइन,फोन	४ वटा		राम्रो	
यातायतका साधन	एम्बलेन्स, बस, अटो, मोटरसाइकल, तेक्टर	५ वटा		राम्रो	
पूर्वसूचना प्रणाली	रेडियो, टि.भि, मोबाइल	३ वटा		राम्रो	
मानव संसधन					
आधारभूतखोज तथा उद्धार तालिमप्राप्तजनशक्ति		३० जना			
जिल्लाविपद् प्रतिकार्यसम्बन्धीतालिमप्राप्तजन शक्ति		७५			
तालिमप्राप्तपौडीबाज		७५			
तालिमप्राप्त स्वयंसेवक		७५			
ग्रामीण महिला स्वास्थ्यकार्यकर्ता		१२			
तालिमप्राप्तकृषिप्राविधिक		०७			
शिक्षक		४५			
कर्मचारी		१०			
स्वयंसेवक		१५			
सिकर्मी		२०			
डकर्मी		२०			
सामाजिक स्रोत					
सामुदायिकभवन					
पाटी पौवा	दिनापर टोल	१			
खानेपानीवितरण धारा	वडाभरि	६०० ओटा			
मठ मन्दिर		१२ ओटा			
सामाजिक संरचना					
महिला /आमा /अपाङ्गताभएकाव्यक्तिहरुको समूह		२			
आयआर्जनमा सक्रियमहिला समूह	उन्नत जातको तरकारी खेती	१५			
निर्णय तहमाभएका महिला	महिला	२			
शैक्षिकअवस्था (म/पु)					
आर्थिक स्रोत					
व्यापार व्यवसाय	धन, गहूँ, तोरी, मकै, गन्ना,मसरो				
उद्योगकलकारखाना	इटा भत्ता	२			

नोकरी					
वचत समूह	टोल टोल मा महिलाहरुको नेतृत्वमा गठन भएका १५०००० देखि २०००००	६०			
विपद् व्यवस्थापन कोष	सिर्जनशिल क्लव टुढवा	१			
ब्याङ्क तथावित्तीय संस्था		०			
प्राकृतिक स्रोत					
खेतीयोग्यभूमि		२५०० विगा			
अन्य)		०			
निर्जीतालतलैया		४ ओटा			
		०			
कृवा	वडाभरि	५ ओटा			
नदीनाला	स्याली, कटैनी, खर्चा	३ ओटा			
तालतथापोखरी	बन्हा ताल, कण्डा ताल	२ ओटा			
सिँचाइको साधन र स्रोत	भूमिगत जल स्रोत	६००			
वनजङ्गल (हेक्टर वा रोपनी)					
खेर गइरहेको जमिन					
खेतीगरिने मुख्यबाली	लगाउने समय	बालीधन्क्याउने समय	उत्पादन (मे. टन)	प्रयोगगरिने मल	बिउको उपलब्धता
धान	जेठ असार	असोज कार्तिक	२५०० मे.टन	रसायनिक र जैविक	
मकै					
गहुँ	कार्तिक मंसिर	फागुन चैत	९० मे.टन		
तोरी	असोज कार्तिक	माघ फागुन	७० मे.टन		

तालिका ४५ : वडा नं ३

विवरण	नाम र रहेको स्थान (कहाँ)	सङ्ख्या (कति)	क्षमता	अवस्था	कै
भौतिक स्रोत					
पुल	क) बुटाबारि ईटा उद्योग ख) बुटाबारि सरस्वति मा .वि र गौरी गोठको बिचमा ग) मोतिपुर खोप्यापुर घ) मोतिपुर र गोकुलपुरको बिचमा ङ) बुटाबारि मायारान शर्माको घर अगाडी	२ १ १ १ १	पक्की पक्की पक्की पक्की कच्ची	राप्त्रो मध्यम मध्यम राप्त्रो नाजुक	
सडक	क) सरस्वति मा .वि बुटाबारि देखि वडा ३ कार्यालय ख) सरस्वति मा .वि बुटाबारि देखि वडा ३ कार्यालय पदना ताल सम्म ग) खोप्यापुर देखी गोकुलपुर सम्म घ) गौरीगोठ देखी गोकुलपुर बजार सम्म ङ) मोतिपुर शिवालय देखी पदनाताल सम्म	१ १ १ १ १	कच्चि कच्चि पक्की र ग्राबेल पक्की कच्ची	नाजुक नाजुक राप्त्रो राप्त्रो नाजुक	
विद्यालय भवन	गौरीशंकर प्रा बि मोतिपुर - सरकारी				

	सरस्वति मा वि बुटाबारि- सरकारि जनजागृति पुष्पलाल स्मृती मा वि-सरकारि लिटिल गार्डेन बोर्डिङ्ग स्कुल गोकुलपुर- निजी विष्णुधाम ऐकेडेमी गौरीगोठ - निजि				
सुरक्षितआवास तथा स्थान	विद्यालय भवन				
सामुदायिकचर्पी	खिरिया चौराहा				
सञ्चारका साधन	रेडियो सेट, मोबाइल वायर लेस टेलिफोन वायर सहित				
यातायतका साधन	बस, ट्रयाक्टर, मोटरबाइक, अटो आदी				
पूर्वसूचना प्रणाली					
लाइफ ज्याकेट		६		चालु	
डुङ्गा					
मानव संसधन					
आधारभूतखोज तथा उद्धार तालिमप्राप्तजनशक्ति	सुरक्षा निकाय	६			
जिल्लाविपद् प्रतिकार्यसम्बन्धीतालिमप्राप्तजन शक्ति					
तालिमप्राप्तपौडीबाज	नेपाल प्रहरि	३			
तालिमप्राप्त स्वयंसेवक	स्वास्थ्य	८			
ग्रामीण महिला स्वास्थ्यकार्यकर्ता		३			
तालिमप्राप्तकृषिप्राविधिक	रेम्बा रावत	१			
शिक्षक		६५			
कर्मचारी		१०			
स्वयंसेवक					
सिकर्मी					
डकर्मी					
सामाजिक स्रोत					
सामुदायिकभवन	अछामी सेवा समिति मोतिपुर कर्णालि टोल समिति खिरिया	१		१०० जना को व्यवस्था	
पाटी पौवा					
खानेपानीवितरण धारा					
मठ मन्दिर		१०			
सामाजिक संरचना					
महिला/आमा / अपाङ्गताभएकाव्यक्तिहरुको समूह	महिला आमा समुह अपाङ्ग समिति	५ १			
आयआर्जनमा सक्रियमहिला समूह	कृषी	२			
निर्णय तहमाभएका महिला		५०			
शैक्षिकअवस्था (म/पु)		३% ५%			
आर्थिक स्रोत					
व्यापार व्यवसाय	तरकारि खेति , कुखुरा पालन, बारग्रा पालन, भैसी पालन, किराना पसल				
उद्योगकलकारखाना	बुटाबारिमा रेको इटा भट्टा खिरिया राना टोलमा आरान मिल	१ १			

नोकरी		५%			
बचत समूह	जनजागृति, सम्झना	२			
विपद् व्यवस्थापन कोष					
व्याङ्क तथावित्तीय संस्था	साना किसान वित्तीय संस्था बचत ऋण सहकारि गोकुलपुर	१ १			
प्राकृतिक स्रोत					
खेतीयोग्यभूमि (अन्य)					
निजीतालतलैया		३			
कुवा					
नदीनाला		३			
तालतथापोखरी	बन्दा ताल	१			
सिँचाइको साधन र स्रोत	डिप बोरिङ				
वनजङ्गल (हेक्टर वा रोपनी)					
खेर गइरहेको जमिन					
खेतीगरिने मुख्यबाली	लगाउने समय	बालीथन्क्याउने समय	उत्पादन (मे. टन)	प्रयोगगरिने मल	बिउको उपलब्धता
धान	जेठ असार	असोज कार्तिक	१५०० मे.टन	रसायनिक र जैविक	
मकै					
गहुँ	कार्तिक मंसिर	फागुन चैत	९० मे.टन		
तोरी	असोज कार्तिक	माघ फागुन	७० मे.टन		

तालिका ४६ : वडा नं ४

विवरण	नाम र रहेको स्थान (कहाँ)	सङ्ख्या (कति)	क्षमता	अवस्था	कै
भौतिक स्रोत					
पुल	स्याली खोला पुल, बेलौरी न.पा. वडा नं. ४ र ५ को सिमाना	१ ओटा		चालु हालतमा	
सडक	बेलौरी कलुवापुर सडक तथा बेलौरी धनगडी हुलाकी सडक बेलौरी, बेलडाडी महेन्द्रनगर हुलाकी बेलौरी न.पा. वडा ४,५,६,३ सडक	२ ओटा		चालु हालतमा	
बाँध	दोदा नदीमा रहेको बाँध बेलौरी वडा ५	१ ओटा		ठिकै	
विद्यालयभवन	शान्ति मा वि बेलौरी ४ शान्तिपुर, अग्रासन आ वि बेलौरी ४ मोतिपुर	१ओटा १ओटा	१२०० जना बस्न सक्ने ५०० जना बस्न सक्ने	चालु अवस्थामा	
सुरक्षितआवास तथा स्थान	नेपाल रेडक्रससँग सम्बन्धित ब्लड बैङ्क बेलौरी ४ शान्तिपुर	१ ओटा	२०० जना	चालु अवस्थामा	
सामुदायिकचर्ची	श्रीपुर खानेपानी संस्थान भित्र बेलौरी ४ र ६ को सिमाना बेलौरी बजार	१	१०० जना	चालु अवस्थामा	
सञ्चारका साधन	नेपाल दुरसञ्चार प्राधिकरण बेलौरी ४ बेलौरी बजार	१	सम्पुर्ण जनतामा पहुँच	चालु अवस्थामा	
यातायतका साधन	निजि मोटरसाइकल, जिप, कार, बस बेलौरी ४	धेरै सङ्ख्यामा भएको		राम्रो	
पूर्वसूचना प्रणाली	नेपाल टेलिकमद्वारा - बेलौरी ४			राम्रो	

	नेपाल प्रहरी - बेलौरी ६				
लाइफ ज्याकेट	टोलविकास समिति - बेलौरी ४ नेपाल प्रहरी - बेलौरी ६ विपत व्यवस्थापन समिति - बेलौरी ४				
डुङ्गा	छैन				
मानव संसाधन					
आधारभूत खोज तथा उद्धार तालिम प्राप्त जनशक्ति	विपत व्यवस्थापन समिति - बेलौरी ४				
जिल्ला विपद् प्रतिकार्य 'सम्बन्धी तालिम प्राप्त जनशक्ति	कञ्चनपुर भिमदत्तनगर नेपाल प्रहरी + ससस्त्र प्रहरी बल - बेलौरी ४, ७				
तालिम प्राप्त पौडीबाज	विपत व्यवस्थापन समिति - बेलौरी ४				
तालिम प्राप्त स्वयंसेवक	बचत समुह - ४				
ग्रामीण महिला स्वास्थ्यकार्यकर्ता	१०				
तालिमप्राप्त कृषिप्राविधिक	आमा समुह - १०				
शिक्षक	-				
कर्मचारी	३				
स्वयंसेवक	१२ जना युवा सञ्जाल क्लब				
सिकर्मी	१५				
डकर्मी	१२				
अन्य	ब्युटिसियन - ४२ जना ड्राईभिङ - १५ जना इलेक्ट्रिसियन - १० जना				
सामाजिक स्रोत					
सामुदायिक भवन	ब्लड बैंक, सरकारि विद्यालय निजी विद्यालय				
पाटी पौवा					
खानेपानी वितरण धारा	श्रीपुर खानेपानि संस्था वडा ४ र ६				
मठ मन्दिर	शिव मन्दिर, निङ्गलाशैनी मन्दिर, कालिका मन्दिर				
सामाजिक संरचना					
महिला / आमा / अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको समूह					
आयआर्जनमा सक्रिय महिला समूह	२४ वटा महिला कृषि समुह				
निर्णय तहमा भएका महिला	रहेको छन्				
शैक्षिक अवस्था (म / पु)	५५% महिला, ७१% पुरुष				
स्वयम् सेविका	१० जना				
आर्थिक स्रोत					
व्यापार व्यवसाय	सुस्त				
उद्योगकलकारखाना	महाकाली सुगर मिल				
नोकरी	धेरै कम				
बचत समूह	धेरै समुह				
विपद् व्यवस्थापन कोष	बेलौरी नगरपालिका भित्र				
ब्याङ्क तथा वित्तीय संस्था	निजि तथा सरकारी दुवै				
प्राकृतिक स्रोत					
खेतीयोग्य भूमि (अन्य)	सबै जग्गा खेती योग्य रहेको				
निजीतालतलैया	माछा पालनमा प्रयोग भएका				
कुवा					
नदीनाला					
ताल तथा पोखरी					
सिँचाइको साधन र स्रोत	बोरिङ्				
वनजङ्गल (हेक्टर वा रोपनी)					
खेर गइरहेको जमिन	छैन				

खेतीगरिने मुख्यबाली	लगाउने समय	बाली थन्काउने समय	उत्पादन (मेटन)	प्रयोगगरिने मल	बिउको उपलब्धता
धान	असार महिना भरी	कार्तिक मंसिर		रसायनिक र जैविक	छ
गहुँ	कार्तिक मंसिर	चैत , बैशाख		रसायनिक र जैविक	छ
तोरी	असोज कार्तिक	पुस , माघ		रसायनिक र जैविक	छ

तालिका ४७ :स्रोतको उपलब्धता तथा पहुँच वडा नं ५

तालिका ४८ : वडा नं ६

विवरण	नाम र रहेको स्थान (कहाँ)	सङ्ख्या (कति)	क्षमता	अवस्था	कै
भौतिक स्रोत					
पुल	बैशाखा पुल वडा नं ६ / हात्तिबोभा पुल	१८ ओटा	गोरेटो आवश्यकता	मर्मत गर्नुपर्ने	
	कल्भट १० ओटा काठेपुल २ ओटा				
सडक	सडक हुलाकी बाटो सहित	३ ओटा		मर्मत गर्नुपर्ने	
बाँध	वडाभरि	१ ओटा		राम्रो	
विद्यालयभवन	वडाभरि	४ ओटा		राम्रो	
सुरक्षितआवास तथा स्थान					
सामुदायिकचर्पी		०			
सञ्चारका साधन	वडाभरि				
यातायतका साधन	वडाभरि	३५० ओटा		राम्रो	
पूर्वसूचना प्रणाली		५ ओटा			
लाइफ ज्याकेट		१५ ओटा			
डुङ्गा					
मानव संसधन					
आधारभूतखोज तथा उद्धार तालिमप्राप्तजनशक्ति		३० जना			
जिल्लाविपद् प्रतिकार्यसम्बन्धीतालिमप्राप्तजन शक्ति		७५			
तालिमप्राप्तपौडीबाज		७५			
तालिमप्राप्त स्वयंसेवक		७५			
ग्रामीण महिला स्वास्थ्यकार्यकर्ता		१०			
तालिमप्राप्तकृषिप्राविधिक		०			
शिक्षक		९५			
कर्मचारी		८२			
स्वयंसेवक		७८			
सिकर्मी		१७५			
डकर्मी		२२५			
सामाजिक स्रोत					
सामुदायिकभवन	सतसंग भवन	१ ओटा		राम्रो	
पाटी पौवा		३ ओटा			
खानेपानीवितरण धारा	वडाभरि	१००० ओटा			
मठ मन्दिर	कृष्ण मन्दिर, शिव मन्दिर, दुर्गा मन्दिर	९ ओटा			
सामाजिक संरचना					

महिला/आमा /अपाङ्गताभएकाव्यक्तिहरुको समूह		१५			
आयआर्जनमा सक्रियमहिला समूह		५			
निर्णय तहमाभएका महिला		१			
शैक्षिकअवस्था (म/पु)		५५००			
आर्थिक स्रोत					
व्यापार व्यवसाय		११०			
उद्योगकलकारखाना		८			
नोकरी		७०			
बचत समूह		३५			
विपद् व्यवस्थापन कोष		६			
ब्याङ्क तथावित्तीय संस्था		३			
प्राकृतिक स्रोत					
खेतीयोग्यभूमि		४०० हेक्टर			
अन्य)		०			
निजीतालतलैया		८ ओटा			
		०			
कृवा					
नदीनाला		५ ओटा			
तालतथापोखरी		१३			
सिँचाइको साधन र स्रोत		१५०			
वनजङ्गल (हेक्टर वा रोपनी)		६८ हेक्टर			
खेर गइरहेको जमिन		१०५ हेक्टर			
खेतीगरिने मुख्यबाली	लगाउने समय	बालीधन्व्याउ ने समय	उत्पादन (मे. टन)	प्रयोगगरिने मल	बिउको उपलब्धता
धान	जेठ असार	असोज कार्तिक	२५०० मे.टन	रसायनिक र जैविक	
मकै					
गहुँ	कार्तिक मंसिर	फागुन चैत	९० मे.टन		
तोरी	असोज कार्तिक	माघ फागुन	७० मे.टन		

तालिका ४९ :स्रोतको उपलब्धता तथा पहुँच वडा नं ७

विवरण	नाम र रहेको स्थान (कहाँ)	सङ्ख्या (कति)	क्षमता	अवस्था	कै
भौतिक स्रोत					
पुल	वडा नं ७ हात्तिबोझा पुल कल्भट १० ओटा काठेपुल २ ओटा	१८ ओटा	गोरेटो आवश्यकता	मर्मत गर्नुपर्ने	
सडक	सडक हुलाकी बाटो सहित	४ ओटा		मर्मत गर्नुपर्ने	
बाँध	स्याली खोला बाँध	१ ओटा		राम्रो	
विद्यालयभवन	वडाभरि	४ ओटा		राम्रो	
सुरक्षितआवास तथा स्थान	गणेश मा. वि.	१ ओटा			
सामुदायिकचर्पी		०			
सञ्चारका साधन	वडाभरि				
यातायतका साधन	वडाभरि	३५० ओटा		राम्रो	
पूर्वसूचना प्रणाली		५ ओटा			
लाइफ ज्याकेट					
डुङ्गा					
मानव संसधन					

आधारभूतखोज तथा उद्धार तालिमप्राप्तजनशक्ति		३० जना			
जिल्लाविपद् प्रतिकार्यसम्बन्धीतालिमप्राप्तजन शक्ति		७५			
तालिमप्राप्तपौडीबाज		६०			
तालिमप्राप्त स्वयंसेवक		६०			
ग्रामीण महिला स्वास्थ्यकार्यकर्ता		८			
तालिमप्राप्तकृषिप्राविधिक		१०			
शिक्षक		१०			
कर्मचारी		५०			
स्वयंसेवक		२००			
सिकर्मी		५०			
डकर्मी		५०			
सामाजिक स्रोत					
सामुदायिकभवन		१० ओटा		राम्रो	
पाटी पौवा		१० ओटा			
खानेपानीवितरण धारा	वडाभरि	१००० ओटा			
मठ मन्दिर	मन्दिर, चर्च	२१ ओटा			
सामाजिक संरचना					
महिला / आमा / अपाङ्गताभएकाव्यक्तिहरुको समूह		२९			
आयआर्जनमा सक्रियमहिला समूह		२९			
निर्णय तहमाभएका महिला		४			
शैक्षिकअवस्था (म/पु)		५०००			
आर्थिक स्रोत					
व्यापार व्यवसाय		११०			
उद्योगकलकारखाना		८			
नोकरी		७०			
बचत समूह		३५			
विपद् व्यवस्थापन कोष		६			
ब्याङ्क तथावित्तीय संस्था		३			
प्राकृतिक स्रोत					
खेतीयोग्यभूमि		४०० हेक्टर			
अन्य)		०			
निजीतालतलैया		१ ओटा			
		०			
कुवा					
नदीनाला		२ ओटा			
तालतथापोखरी		१३			
सिँचाइको साधन र स्रोत		१५०			
वनजङ्गल (हेक्टर वा रोपनी)	सिंहपाल	२५० हेक्टर			
खेर गड्ढरहेको जमिन		१०५ हेक्टर			
खेतीगरिने मुख्यबाली	लगाउने समय	बालीथन्क्याउने समय	उत्पादन (मे. टन)	प्रयोगगरिने मल	बिउको उपलब्धता
धान	जेठ असार	असोज कार्तिक	२५०० मे.टन	रसायनिक र जैविक	
मकै					
गहुँ	कार्तिक मंसिर	फागुन चैत	९० मे.टन		
तोरी	असोज कार्तिक	माघ फागुन	७० मे.टन		

तालिका ५० :स्रोतको उपलब्धता तथा पहुँच वडा नं ८

विवरण	नाम र रहेको स्थान (कहाँ)	सङ्ख्या (कति)	क्षमता	अवस्था	कै
भौतिक स्रोत					
पुल	कलकत्ता बजारको पश्चिम सतिया नाला पुल, खजवा टोलको सतिया नदिको भटेगात पुल, टेढिया गाउँको खप्टी पुल	३ वटा पुल	पक्क	राम्रो	
सडक	टी सी एन देखी खप्टी पुलसम्म हलाकी सडक, खप्टी पुलबाट पचई गाउँ मिल्ने कृषि सडक, जलज्योती विद्यालय देखी आमवगईया विद्यालय टी सी एन जाइने कृषि सडक	४ वटा	पक्क	राम्रो	
विद्यालयभवन	जनज्योती मा. वि., कालिका आ. वि, शक्ति आ. वि, ज्ञान साधना बोर्डिङ पचई टोल	४ वटा	पक्क	राम्रो	
सुरक्षितआवास तथा स्थान	जनज्योती मा. वि टोल २ तले भवन	५ वटा	पक्क	राम्रो	
सामुदायिक चर्पी	कलकत्ता बजारमा , कलकत्ता कृषी हाटबजार	२ वटा		मर्मत गर्नुपन	
सञ्चारका साधन	वडा नं ८ को कार्यालय संग सेत सम्पर्क, मोबाइल, अनलाइन,फोन, रेडियो, टेलिभिजन	२ वटा		राम्रो	
यातायतका साधन	एम्बलेन्स, बस, अटो, मोटरसाइकल, तेक्टर, कार	५ वटा		मर्मत गर्नुपन	
पूर्वसूचना प्रणाली	हलाक, मोबाइल	१ वटा		राम्रो	
मानव संसधन					
आधारभूतखोज तथा उद्धार तालिमप्राप्तजनशक्ति	विपद व्यवस्थापन समिति कलकत्ता, प्राथमिक उपचार रेडकस	३० जना			
जिल्लाविपद् प्रतिकार्यसम्बन्धीतालिमप्राप्तजन शक्ति					
तालिमप्राप्तपौडीबाज					
तालिमप्राप्त स्वयंसेवक					
ग्रामीण महिला स्वास्थ्यकार्यकर्ता	वडा नं ८ भित्रका सबै	१३			
तालिमप्राप्तकृषिप्राविधिक					
शिक्षक	जनज्योती मा. वि., कालिका आ. वि, शक्ति आ. वि, ज्ञान साधना बोर्डिङ पचई टोल	६०			
कर्मचारी	प्रहरी चौकी , रामपर उप स्वास्थ्य चौकी, आयर्वेद, भेटनरी कलकत्ता	२०			
स्वयंसेवक					
सिकर्मी	राजेश फर्नीचर उद्योग	४			
डकर्मी		३०			
सामाजिक स्रोत					
सामुदायिकभवन	सभा हल कलकत्ता , साभा कृषि हलहरु	५			
पाटी पौवा					
खानेपानीवितरण धारा	वडाभरि	६०० ओटा			

मठ मन्दिर	त्रिपरा, जगन्नाथ, निडगलाशैनी, शीव पार्वती, राम, कालेश्वर,	१०			
सामाजिक संरचना					
महिला / आमा /अपाङ्गताभएकाव्यक्तिहरुको समूह	आमा समूह	२			
आयआर्जनमा सक्रियमहिला समूह	साना किसान , सम्भौता, छिमेकी	६			
निर्णय तहमाभएका महिला	महिला	२			
शैक्षिकअवस्था (म/पु)					
आर्थिक स्रोत					
व्यापार व्यवसाय	धन, गहुँ, तोरी, मकै, गन्ना, मसरो, किराना, नमस्ता पसल	१९			
उद्योगकलकारखाना		१			
नोकरि	शिक्षक, प्रहरी सेना				
बचत समूह	सम्भौता,	६०			
विपद् व्यवस्थापन कोष	वडा कार्यालयमा रहेको	१			
ब्याङ्क तथावित्तीय संस्था	नवल बैंक, साना किसान , वित्तिय संस्था	७			
प्राकृतिक स्रोत					
खेतीयोग्यभूमि	२०० बिगा	२०० बिगा			
अन्य)		०			
निजीतालतलैया	परैनी ताल	१ ओटा			
		०			
कुवा	वडाभरि	२ ओटा			
नदीनाला	परैनी ताल, रामगात माछा पोखरी	१० ओटा			
तालतथापोखरी					
सिँचाइको साधन र स्रोत	भूमिगत जल स्रोत	६००			
वनजङ्गल (हेक्टर वा रोपनी)					
खेर गइरहेको जमिन					
खेतीगरिने मुख्यबाली	लगाउने समय	बालीथन्क्याउने समय	उत्पादन (मे. टन)	प्रयोगगरिने मल	बिउको उपलब्धता
धान	जेठ असार	असोज कार्तिक	६००० मे.टन	रसायनिक र जैविक	अभाव
मकै	जेठ	असोज	१५	रसायनिक र जैविक	अभाव
गहुँ	कार्तिक मंसिर	फागुन चैत	६००० मे.टन	रसायनिक र जैविक	अभाव
तोरी	असोज कार्तिक	माघ फागुन	७० मे.टन	रसायनिक र जैविक	अभाव

तालिका ५१ :स्रोतको उपलब्धता तथा पहुँच वडा नं ९

विवरण	नाम र रहेको स्थान (कहाँ)	सङ्ख्या (कति)	क्षमता	अवस्था	कै
भौतिक स्रोत					
पुल	टिसनखोला ८ र ९ जोडने कमरी खोला ३ र ९ जोडने पकरिया खोला ९ र खजुवा वस्ती भरना खोला पुल १ र ९ जोडने	५	कच्ची पक्की	निर्माणधिन सुधार गर्नुपर्ने	
सडक	हुलाकी सडक महाकाली सिचाई सडक	२		मर्मत गर्नुपर्ने	

सिचार्डकुलो				
विद्यालयभवन	त्रिभुवन मा.वि. रतनपुर गोरखानाथ मा.वि. कुण्डा सिद्धेश्वर आ.वि. खजुवा शुक्लाफाटा प्रा.वि. भतपुरी जिवनरेखा विद्यामन्दिर रतनपुर पशुपति शिक्षा मन्दिर	६ ४ ५ २ ४ १	१२ १० ८ ५ १० ९	पक्की केही मर्मत गर्नुपर्ने मर्मत गर्नुपर्ने
सुरक्षितआवास तथा स्थान				
सामुदायिकचर्पी				
सञ्चारका साधन	वाइफाइ मोवाइल टेलिफोन,			
यातायतका साधन	ट्याक्टर , जीप , मिनि टरक मोटरसाइकल ,बस			
पूर्वसूचना प्रणाली	एफ .एम			
लाइफ ज्याकेट				
दुङ्गा				
मानव संसधन				
आधारभूतखोज तथा उद्धार तालिमप्राप्तजनशक्ति				
जिल्लाविपद् प्रतिकार्यसम्बन्धीतालिमप्राप्त तजनशक्ति				
तालिमप्राप्तपौडीबाज				
तालिमप्राप्त स्वयंसेवक				
ग्रामीण महिला स्वास्थ्यकार्यकर्ता		७जना		
तालिमप्राप्तकृषिप्राविधिक				
शिक्षक		३५ जना		
कर्मचारी		४० जना		
स्वयंसेवक				
सिकर्मी	अनुमानित	७० जना		
डकर्मी	अनुमानित	६० जना		
सामाजिक स्रोत				
सामुदायिकभवन		३ ओटा		
पाटी पौवा		९		
खानेपानीवितरण धारा		५		
मठ मन्दिर		१८		
सामाजिक संरचना				
महिला/आमा /अपाङ्गताभएकाव्यक्तिहरुको समूह		५		
आयआर्जनमा सक्रियमहिला समूह		९		
निर्णय तहमाभएकामहिला		१५		
शैक्षिकअवस्था (म/पु)	पु ६०० म३००			
आर्थिक स्रोत				
व्यापार व्यवसाय		७०		
उद्योगकलकारखाना		७		
नोकरी		७५		
बचत समूह		२२		
विपद् व्यवस्थापन कोष				
ब्याङ्क तथावित्तीय संस्था		१		

प्राकृतिक स्रोत					
खेतीयोग्यभूमि		९०० हे.			
अन्य)					
निजीतालतलैया		५			
कुवा		३			
नदीनाला		५			
तालतथापोखरी					
सिँचाइको साधन र स्रोत		७			
वनजङ्गल (हेक्टर वा रोपनी)		१४३७ हे.			
खेर गइरहेको जमिन		२६० हे.			
खेतीगरिने मुख्यवाली					
धान	असार देखि कर्तिक	७०० मे.टन		गोठेमल	लोकल
मकै	जेठ असोज	५०० मे.टन		गोठेमल	
गहुँ	कार्तिक जेठ	३०० मे.टन		गोठेमल	
तोरी		१०० मे.टन			

तालिका ५२ :स्रोतको उपलब्धता तथा पहुँच वडा नं १०

विवरण	नाम र रहेको स्थान (कहाँ)	सङ्ख्या (कति)	क्षमता	अवस्था	कै
भौतिक स्रोत					
पुल	सतिया नाला पुल, भटेगात पुल, शिवनगर सतिया नदि पुल पुल	३ वटा पुल	पक्कि	राम्रो	
सडक	सडकगात देखी भारत बोर्डर सडक, शिवनगर देखी भारत बोर्डर सडक,	४ वटा	पक्कि	राम्रो	
विद्यालयभवन	भगवानपर मा. वि.भडा, सिदेश्वरी मा. वि. शिवनगर, आधारभत मा. वि. सडकगात	३ वटा	पक्कि	राम्रो	
सुरक्षितआवास तथा स्थान	भगवानपर मा. वि.भडा, सिदेश्वरी मा. वि. शिवनगर,	२ वटा	पक्कि	राम्रो	
सामुदायिक चर्पी					
सञ्चारका साधन					
यातायतका साधन	बस, अटो, मोटरसाइकल,	३ वटा		मर्मत गर्नुपन	
पूर्वसूचना प्रणाली	हलाक, मोबाइल	१ वटा		राम्रो	
मानव संसधन					
आधारभूतखोज तथा उद्धार तालिमप्राप्तजनशक्ति					
जिल्लाविपद् प्रतिकार्यसम्बन्धीतालिमप्राप्तजनशक्ति					

तालिमप्राप्तपौडीबा ज					
तालिमप्राप्त स्वयंसेवक	वडा नं १० भित्रका सबै	१६			
ग्रामीण महिला स्वास्थ्यकार्यकर्ता	वडा नं १० भित्रका सबै	१३			
तालिमप्राप्तकृषिप्रा वधिक	वडा नं १० भित्रका सबै	३			
शिक्षक	भगवानपर मा. वि.भडा, सिदेश्वरी मा. वि. शिवनगर, आधारभूत मा. वि. सडकगात	५५			
कर्मचारी	BOP शसस्त्र क्याम्प, प्रहरी चौकी, स्वास्थ्य चौकी,	३५			
स्वयंसेवक	वडा नं १० भित्रका सबै	१६			
सिकर्मी	वडा नं १० भित्रका सबै	१२			
डकर्मी	वडा नं १० भित्रका सबै	२५			
सामाजिक स्रोत					
सामुदायिकभवन पाटी पौवा	गाउँगर क्लीनिक भवन, थारु कल्याण कारनी भवन भडा	२			
खानेपानीवितरण धारा	वडाभरि	६०० ओटा			
मठ मन्दिर	बलिदान चर्च सडकगात, कालिका मन्दिर शिवनगर, जगन्नाथ मन्दिर भडा, भगवती मन्दिर भडा	४			
सामाजिक संरचना					
महिला / आमा / अपाङ्गताभएकाव्या क्तहरुको समूह	वडा नं १० भित्रका सबै	१३			
आयआर्जनमा सक्रियमहिला समूह	साना किसान, सम्भौता, छिमेकी	६			
निर्णय तहमाभएकामहिला	महिला	२			
शैक्षिकअवस्था (म/पु)					
आर्थिक स्रोत					
व्यापार व्यवसाय	धन, गहू, तोरी, गन्ना, मसरो, किराना, नास्ता पसल	१९			
उद्योगकलकारखाना	महाकाली सगर मील शिवनगर, अमृत किस्टीलरी शिवनगर	२			
नोकरी	शिक्षक, प्रहरी सेना ए. पी. एफ				
बचत समूह	सम्भौता,	३५			
विपद् व्यवस्थापन कोष					
ब्याङ्क तथावित्तीय संस्था					
प्राकृतिक स्रोत					
खेतीयोग्यभूमि अन्य)	२०० बिगा	२०० बिगा			
निजीतालतलैया	सीकि कण्डा ताल,	१ ओटा			
कृवा		०			
नदीनाला	सीकि कण्डा ताल, सतिया नदि, सडकगात पोखरी,	४ ओटा			
तालतथापोखरी	सडकगात पोखरी,	१			
सिँचाइको साधन र स्रोत	भूमिगत जल स्रोत, नहर	५००			
वनजङ्गल (हेक्टर वा रोपनी)					
खेर गइरहेको जमिन					

खेतीगरिने मुख्यबाली	लगाउने समय	बालीथन्क्याउने समय	उत्पादन (मे.टन)	प्रयोगगरिने मल	बिउको उपलब्धता
धान	जेठ असार	असोज कार्तिक	६००० मे.टन	रसायनिक र जैविक	अभाव
गन्ना	मंसिर चैत्र	मंसिर चैत्र	१००००	रसायनिक र जैविक	अभाव
गहुँ	कार्तिक मंसिर	फागुन चैत	६००० मे.टन	रसायनिक र जैविक	अभाव
तोरी	असोज कार्तिक	माघ फागुन	७० मे.टन	रसायनिक र जैविक	अभाव

खण्ड ३: दीर्घकालिन सोच तथा नीति

३.१. दीर्घकालिन सोच :

विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा जलवायु जन्य जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन कार्यलाई संस्थागत गरी विपद् उत्थानशील समुदायको निर्माण गर्नु यस योजनाको दीर्घकालिन सोच हो । यस योजनाका परिकल्पना, ध्येय, लक्ष्य तथा उद्देश्यहरू निम्नानुसार रहेका छन्।

परिकल्पना :

“समुन्नत तथा विपद् उत्थानशील बेलौरी नगरपालिका”

३.२. ध्येय :

विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा जलवायु जन्य जोखिम व्यवस्थापनका कार्य गर्न सक्ने बेलौरी नगरपालिकाको क्षमता अभिवृद्धि गरी स्थानीय तथा सरकारी निकायको योजनामा विपद् तथा जलवायु परिवर्तनको सवाललाई संस्थागतगर्दै विकासका नियमित योजनाहरूमा मूलप्रवाहीकरण गरी विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समुदायको निर्माण गर्ने यस योजनाको मूल ध्येय रहेको छ ।

३.३. लक्ष्य :

बेलौरी नगरपालिकामा रहेका विभिन्न समूह, बेलौरी नगरपालिका सञ्जाल तथा सरोकारवालाहरू बिच आपसी समन्वय, सहकार्य र संस्थागत सुशासन प्रवर्धन गर्दै जलवायु परिवर्तन अनुकूलन र विपद् जोखिम व्यवस्थापन लगायतका सम्बन्धित विषयहरूमा समन्वयात्मक र सहयोगी वातावरण सृजना गरी बेलौरी नगरपालिकाका लाई विपद् तथा जलवायु उत्थानशील नगरपालिकाको रूपमा विकास गर्ने यस योजनाको लक्ष्य रहेको छ ।

३.४. उद्देश्यहरू:

यस योजनाका निर्दिष्ट उद्देश्यहरू यस प्रकार रहेका छन्:

१. बेलौरी नगरपालिकामा रहेका प्रमुख प्रकोपहरू, संकटासन्न वडाहरू, जोखिमको अवस्था तथा क्षमताहरू पहिचानका साथै विश्लेषण गरी विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा जलवायु परिवर्तन अनुकूलन को सवाललाई विकासका कार्यमा मूलप्रवाहीकरण गर्ने ।

२. स्थानीय तहका नीति तथा विकास कार्यक्रममा सबै क्षेत्र र वर्ग (महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरीक, एकल महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, दलित, आदिवासी, जनजाति, प्रकोप प्रभावित, जलवायु जन्य प्रभावित वा सङ्कटासन्न समुदाय तथा व्यक्तिहरू, जस्ता वर्ग एवं नेपाल सरकारले लक्षित समूह भनी परिभाषित गरेका वर्ग) को समानुपातिक सहभागिता सुनिश्चित गरी विपद् जोखिम व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन अनुकूलनलाई संस्थागत गर्न मार्ग प्रशस्त गर्ने ।

३. नेपाल सरकारका विषयगत सरकारी कार्यलयहरू, स्थानीय सरकारहरूका पदाधिकारीहरूलाई विपद् तथा जलवायु परिवर्तनको सवालमा कार्य गर्न सचेतना अभिवृद्धि र एकवद्ध गर्ने । साथै समुदायमा विपद् तथा जलवायु परिवर्तनको सवालमा काम गर्न आवश्यक पर्ने दक्ष जनशक्तिको विकास गरी प्रभावकारी रूपमा परिचालन गर्ने ।

४. जलवायु परिवर्तन, विपद् व्यवस्थापन, जैविकविविधता संरक्षण, जलाधार व्यवस्थापन र वातावरणीय सवालहरूमा बेलौरी नगरपालिकाका स्तरमा प्रभावकारी रूपमा कार्य गर्न समानुपातिक समावेशी एवं समन्वयात्मक संरचनाको निर्माण गर्ने ।

३.५. नीति तथा रणनीतिहरू:

स्थानीय तहमा रहेका सरकारी, गैरसरकारी, निजी तथा सार्वजनिक निकाय तथा संघ संस्थाहरूसँगको समन्वय तथा सहकार्यमा स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समितिहरूको गठन गर्ने तथा उक्त समिति मार्फत समितिका सदस्य तथा पदाधिकारी एवं समुदायका व्यक्तिहरूलाई विपद् तथा जलवायु सम्बन्धी गतिविधिहरूमा सहभागिता गराई क्षमता विकास गराउने यस योजनाको मूल नीति रहेको छ ।

यस योजना कार्यान्वयनका रणनीतिहरु देहाय बमोजिम रहेका छन्।

स्थानीय तहमा विपद् जोखिम तथा जलवायु अनुकूलन का कार्यक्रमहरुलाई स्थानीय वार्षिक तथा आवधिक विकासका योजनाहरुमा मूलप्रवाहिकरण गर्दै लैजाने ।

योजनाले पहिचान गरेका क्षेत्रमा थप अध्ययन, अनुसन्धान तथा जानकारी संकलन गर्दै अद्यावधिक गर्ने ।

ज्ञान तथा विश्लेषणको आधारमा कार्यक्रमहरुको प्राथमिकीकरण र कार्यान्वयन गर्ने गराउने ।

योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्यांकन आदि सबै प्रक्रियामा समुदायका अति जोखिममा रहेका समूह तथा वर्गको समानुपातिक सहभागितालाई सुनिश्चित गर्ने ।

समुदायमा आधारित विपद् जोखिम न्यूनीकरणका कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गर्दा स्थानीय ज्ञान, सिप, श्रोत र साधनको उपयोग गर्ने ।

जलवायु परिवर्तन अनुकूलन एवं विपद् जोखिम व्यवस्थापनका लागि स्थानीय स्तरमा अनुकूलन आधुनिक तथा वैज्ञानिक ज्ञान, सिप, प्रविधि पूर्व सूचना प्रणाली) हरुको प्रदर्शनी तथा प्रवर्द्धन गर्ने ।

समग्र परिमाणको साभ्ता उद्देश्यका लागि जलाधार क्षेत्र, छिमेकी गाउँपालिका तथा नगरपालिका, जिल्ला, प्रदेश तथा नदी बेसिन प्रणालीमा आधारित कार्यक्रमहरुमा समन्वय तथा सहकार्य गर्ने ।

खण्ड - ४ : स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना

विपद् जोखिम व्यवस्थापनका कार्यक्रमलाई मूलभूत रूपमा मानव संसाधन तथा संस्थागत विकास योजना, भौतिक पूर्वाधार विकास, प्राकृतिक स्रोत संरक्षण, जीविकोपार्जनमा सुधार, नीतिगत क्षेत्रमा गर्नुपर्ने कार्यहरू तथा विकास कार्यमा विपद् जोखिम न्यूनीकरणका विधिको मूलप्रवाहिकरण गर्ने जस्ता प्रमुख क्रियाकलापलाई आधार मानेर स्थानीय समस्या समाधान गर्ने क्रियाकलापलाई निम्न बमोजिको प्राथमिकीकरण गरिएको छ ।

४.१ विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा पूर्व तयारी,रोकथाम, अल्पीकरण र अनुकूलनका योजनाहरु

विपद्को सडकटासन्नता, क्षमता र जोखिम विश्लेषणबाट प्राप्त परिणाम बमोजिम अत्याधिक जोखिममा रहेका समुदायका वडामा जोखिम न्यूनीकरणका लागि सञ्चालन गर्नुपर्ने क्रियालापलाई विपद् पहिले गरिने क्रियाकलापको रूपमा प्राथमिकीकरण गरिएको छ । यस चरणमा गर्नु पर्ने कार्यलाई निम्न दुई खण्डमा विभाजन गरी प्राथमिकता निर्धारण गरिएको छ ।

४.१.१ नीतिगत व्यवस्था तथा निर्णय:

बेलौरी नगरपालिकाकाले विपद् जोखिम व्यवस्थापनका कार्यलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न आवश्यकता अनुसार जिम्मेवारी सहित कार्यदलहरू (जस्तै-समन्वय, सञ्चार तथा पूर्व चेतावनी; खोज तथा उद्धार; राहत व्यवस्थापन तथा पुनःस्थापन; क्षति तथा आवश्यकता विश्लेषण जस्ता कार्यदल) गठन गरिएको छ । त्यसैगरी प्रचलित नेपाल कानून बमोजिम आवश्यकताको आधारमा नीतिगत निर्णय समेत गरी रणनीतिक कार्यहरू निर्धारण गरी उपयुक्त ढाँचामा उल्लेख गर्नु पर्नेछ

४.१.२ जनचेतना तथा क्षमता अभिवृद्धि :

बेलौरी नगरपालिकाकाले आफ्नो क्षेत्रमा विपद् प्रति रहेको अज्ञानता हटाएर जोखिम व्यवस्थापनमा समुदायको सजगता अभिवृद्धि गर्न जनचेतना र क्षमता अभिवृद्धिका कार्यलाई निम्न बमोजिमको अगाडी बढाउने छ ।

तालिका ५३ : जनचेतना तथा क्षमता अभिवृद्धि क्रियाकलाप

क्र.सं.	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी	अनुमानित बजेट	स्रोतको व्यवस्था		समय अवधि
					आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी)	
१	विपद सम्बन्धी जनचेतनाको अभाव	बेलौरी नगरपालिका स्तरमा कम्तिमा ३ दिनको विपद व्यवस्थापन प्रशिक्षक प्रशिक्षण संचालन गर्ने,	स्था.वि.तथा ज.उ समिती / गापा	२ लाख	न पा, तथा पालिकाका विषयगत शाखा	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैह्र सरकारी संस्थाहरु रेडक्रस	१ वर्ष भित्र
२		प्रशिक्षक प्रशिक्षण प्राप्त व्यक्तिहरुको परिचालनमा पालिकाका १० वडाका (एक वडाका कम्तिमा २(३ स्थानमा) विपद जोखिम न्यूनीकरण, जलवायु परिवर्तन असर तथा अनुकुलनका उपायहरु, जोखिम सम्बन्धी ज्ञान विद्यालय तथा समुदायलाई अभिमुखिकरण गर्ने ।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती / गापा	९ लाख	पालिकाका विषयगत शाखा	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैह्र सरकारी निकायहरु	१ वर्ष भित्र
३		विपद व्यवस्थापन सम्बन्धि विभिन्न सुचना, शिक्षा तथा संचारका सामग्रीको विकास तथा वितरण गर्ने ।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती / गापा	१ लाख ५० हजार	पालिकाका विषयगत शाखा	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैह्रसरकारी निकायहरु	१ वर्ष भित्र
४		विपद व्यवस्थापन सम्बन्धि विद्यालय कक्षा संचालन गर्ने गराउने ।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती / गापा	१ लाख	नपा, रेडक्रस तथा पालिकाका विषयगत शाखा	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैह्रसरकारी निकायहरु ,रेडक्रस	१ वर्ष भित्र
५		विपद व्यवस्थापन सम्बन्धित राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय ,दिवस सबै क्षेत्रमा मनाउन लाई प्रेरित गर्ने	स्था.वि.तथा ज.उ समिती / गापा	१ लाख ५० हजार	पालिकाका विषयगत शाखा	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैह्रसरकारी निकायहरु	नियमित
६	वडा स्तरमा विपद व्यवस्थापन समिति क्षमताको कमी तथा योजना नहुनु ।	बेलौरी नगरपालिकाका सबै वडाहरुमा सामुदायिक विपद व्यवस्थापन समिति गठन भएता पनि किन के का लागि र कसरी भन्ने क्षमता विकासका लागि तालिम तथा कार्यशाला संचालन गर्ने ।	वडा कार्यलय	४ लाख	स्था.वि.तथा ज.उ समिती / गापा	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैह्रसरकारी निकायहरु	१ वर्ष भित्र
७		वडामा विपद जोखिम व्यवस्थापन योजना निर्माण गराई वडा सभाबाट अनुमोदन गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने ।	वडा कार्यलय	१ लाख ५० हजार	स्था.वि.तथा ज.उ मिति / गापा	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैह्रसरकारी निकायहरु	१ वर्ष भित्र
८		वडाहरुमा प्रकोप, जोखिम तथा संकटासन्नता तथा सुरक्षित स्थानको पहिचान गरी सचेतना अभिवृद्धि गर्ने गराउने ।	वडा कार्यलय	२ लाख	स्था.वि.तथा ज.उ समिती / गापा	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैह्र सरकारी निकायहरु	१ वर्ष भित्र
९	नीति नियमहरुको प्रचार प्रसारमा कमी	विपद पूर्व, विपदको समय र विपद पश्चात गर्नुपर्ने र यस क्षेत्रका सरोकारवालाहरुको बारेमा सचेतना अभिवृद्धि गर्ने ।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती / गापा	१ लाख	पालिका, जिल्ला ट्राफिक प्रहरी कार्यालय	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैह्र सरकारी निकायहरु	१ वर्ष भित्र
१०	नीतिनियम प्रचार प्रसारमा कमी	भवननिर्माण आचार संहिता, सडक सुरक्षा जस्ता विषयमहरुमा सामुदायिक तथा विद्यालय शिक्षा कक्षाको व्यवस्था गर्ने ।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती / गापा	२ लाख	शहरी विकास डिभिजन, जिल्ला ट्राफिक कार्यालय	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैह्रसरकारी निकायहरु	२ वर्ष
११	भुकम्पीय समस्या	भुकम्पीय सुरक्षाका लागि सचेतना अभियान संचालन गर्ने ।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती / गापा	१ लाख	शहरी विकास डिभिजन, जिल्ला ट्राफिक कार्यालय	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैह्र सरकारी निकायहरु	१ वर्ष
१२	नीति नियमहरुको प्रचार प्रसारमा कमी	संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानिय तहको विपद व्यवस्थापन सम्बन्धि रहेका नीति, कानून तथा योजनाबारे स्थानिय विपद व्यवस्थापन समिति तथा वडा विपद व्यवस्थापन समितिलाई जानकारी मूलक गोष्ठी संचालन गर्ने	स्था.वि.तथा ज.उ समिती / गापा	२ लाख	वडाविपद व्यवस्थापन समिति	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैह्रसरकारी निकायहरु	१ वर्ष

क्र.स.	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी	अनुमानित बजेट	स्रोतको व्यवस्था		समय अवधि
					आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी)	
१३	बस्ती, भौतिक संरचना, स्वास्थ्य संस्था, विद्यालयहरू सुरक्षित स्थानमा नहुनु ।	पालिका भित्रका सबै वडाहरू बस्तीहरू तथा नीजि तथा सार्वजनिक भौतिक संरचनाहरू र विद्यालयहरूको जोखिम नक्सांकन गर्ने र विद्यालय सुरक्षा योजना निर्माण गर्ने	वडा स्तरी विपद व्यवस्थापन समिती शिक्षा शाखा	१ लाख	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/ विद्यालय	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैह्र सरकारी निकायहरू	१ वर्ष
१४	समुदाय का व्यक्ति तथा बालवाकिलाहरू विपदको प्रभावको बारेमा सचेत नहुनु	वडाहरू बस्तीहरू तथा नीजि तथा सार्वजनिक भौतिक संरचनाहरू र विद्यालयहरूको जोखिम पहिचान, सुरक्षित स्थानको पहिचान गर्ने र सोको सचेतना अभिवृद्धि गर्न ।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/	२ लाख	वडा विपद व्यवस्थापन समिति	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैह्रसरकारी निकायहरू	२ वर्ष
१५		विपदको अवस्थामा आवश्यक सुरक्षाका लागि भटपट भोला र कृतिम घटना अभ्यास गराउने ।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/	२ लाख	वडा विपद व्यवस्थापन समिति	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैह्र सरकारी निकायहरू	नियमित
१६		विद्यालय सुरक्षाका लागि प्रत्येक दिन विहीन शत्रुको समयमा विपद सम्बन्धीको सन्देश प्रभाव गर्ने ।	वडा विपद व्यवस्थापन समिति,		स्थानिय विद्यालय	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैह्रसरकारी निकायहरू	नियमित
१७		औपचारिक तथा अनौपचारिक स्थानिय समूहहरू तथा विद्यार्थीहरूका माध्यमबाट मौसमी सुचना र अपनाउनु पर्ने सजगताको सुचना सम्प्रेषण गर्ने गराउने ।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/	२ लाख	वडा विपद व्यवस्थापन समिति, विद्यालय	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैह्रसरकारी निकायहरू	नियमित
१८	विपद समयमा आपतकालीन ज्ञानको अभाव	पालिका सबै वडामा भुकम्प, बाढी,, हावाहुरी, आगलागी, चट्यांग, स्वास्थ्य समस्या, लगायतका विपदको समयमा गनपर्ने आपतकालीन पुर्व तयारीका बारेमा सचेतना अभियान सुरु गर्ने र कम्तीमा नियमित कृतिम घटना अभ्यास गर्ने ।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/	१ लाख	वडा विपद व्यवस्थापन समिति,	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैह्रसरकारी निकायहरू	प्रत्येक वर्ष
१९	समन्वयको अभाव	जिल्ला स्तरीय विपद समन्वयी सरोकारवाला निकाय संग प्रभावकारी समन्वय संरचना विकास गर्ने	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/	२ लाख	जिल्लाविपद व्यवस्थापन समिती	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैह्रसरकारी निकायहरू	आवश्यकता अनुसार
२०		विपद सूचना प्रणाली लाई संस्थागत रुपमा स्थापित गर्ने	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/	२ लाख	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिती	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैह्र सरकारी निकायहरू	आवश्यकता अनुसार
२१		सुरक्षा निकाय संगको समन्वयलाई प्रभावकारी बनाउने ।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/	२ लाख	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिती	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैह्र सरकारी निकायहरू	आवश्यकता अनुसार
२२		पालिका स्तरीय सरोकारवाला कार्यालयहरूमा विपद सम्पर्क व्यक्ति तोक्न पहल गर्ने ।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/	२ लाख	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिती	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैह्र सरकारी निकायहरू	आवश्यकता अनुसार
२३	प्रकोप गत जोखिम सचेतनामा कमी	१) आपतकालिन स्वास्थ्य,भुकम्प,सर्पदंश, सडक दुर्घटना, आगलागी, भाडापाखला, डेन्गु, प्रजनन स्वास्थ्य, सरुवा रोगकाबारेमा पालिकाका सबै वडामा सचेतीकरण गर्ने ।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/	१ लाख	जिल्लाविपद व्यवस्थापन समिती, नेपाल दुर संचार	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैह्रसरकारी निकायहरू	२ वर्ष
२४		सबै वडा कार्यालय तथा विद्यालयहरूमा आवश्यकताको आधारमा २ थान स्टेचर र २ प्राथमिक उपचार किटको व्यवस्था गर्ने ।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/	२ लाख	वडा वि. व्यवस्थापन समिति	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैह्रसरकारी निकायहरू	१ वर्ष
२५		जेब्राक्सको व्यवस्था, विपद जन्य सुचनाहरूको होडिङ्ग बोर्ड र सडक सुरक्षा सचेतना अभियान गर्ने ।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/	१ लाख	ट्राफिक कार्यालय	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैह्रसरकारी निकायहरू	२ वर्ष

क्र.स.	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी	अनुमानित बजेट	स्रोतको व्यवस्था		समय अवधि
					आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी)	
२६		मदिरा तथा लागू पदार्थ नियन्त्रणका लागि अभियान संचालन गर्ने ।	वडा विपद् व्यवस्थापन समिति	२ लाख	जिल्लाप्रहरी कार्यालय	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैटसरकारी निकायहरु	२ वर्ष
२७		विपद्को समयमा महिला तथा बालबालिकाहरुलाई र अपाङ्गको संरक्षणलाई प्रथामिकता गर्ने । बालबालिका, किशोर किशोरी र अपाङ्ग मैत्री संरचना निर्माण तथा सामाजिको वितरण	स्था.वि.तथा ज.उ समिती /	१ लाख	महिला विकास शाखा	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैटसरकारी निकायहरु	२ वर्ष
२८		विपद् व्यवस्थापनमा सामाजिक समावेशीका आधारमा सबैको अर्थपुर्ण सहभागिता सुनिश्चित गर्ने ।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती /	१ लाख	सामाजिक विकास शाखा	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैटसरकारी निकायहरु	२ वर्ष
२९		मौसममा हुन सक्ने परिवर्तन तथा हुन सक्ने विपद्का घटनाहरुका बारेमा अग्रिम जानकारी मार्फत सुरक्षा उपायहरुको अवलम्बनका लागि विद्युतिय सञ्चारको विकास र विस्तार गर्ने ।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती /	१ लाख	सामाजिक विकास शाखा	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैटसरकारी निकायहरु	२ वर्ष
३०		घरबाट निस्कने तरल तथा ठोस फोहर व्यवस्थापनका बारेमा सैद्धान्तिक तथा व्यवहारीक ज्ञानको अभिवृद्धि गर्ने ।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती /	१ लाख	स्वास्थ्य शाखा	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैट सरकारी निकायहरु	२ वर्ष
३१		लैंगिकतामा आधारित हिंसा रोकथाम तथा न्यनिकरणका लागि सचेतना अभिवृद्धि तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण र कार्यान्वयन सामुदायिक लैंगिकतामा आधारित हिंसा रोकथाम, तथा संरक्षण सम्बन्धि सचेतना अभिवृद्धि मनोसामाजिक हेरचाहका गतिविधिहरु आर्थिक सवलीकरण, मनोसामाजिक परामर्श, प्रेषण र कानूनी सहायता समेतको बहु क्षेत्रगत रोकथाम तथा प्रतिकार्य संयन्त्रको विकास र कार्यान्वयन लैंगिकतामा आधारित हिंसा तथा संरक्षण को लेखाजोखा मनोसामाजिक सहयोग तथा मनोविमर्श सेवाप्रदान गर्ने तथा जटिल किसिमको मानसिक स्वास्थ्य समस्या भएकाहरुलाई थप उपचारको लागि प्रेषण गर्ने । स्थानीय स्तरमा महिला सहकारी, लैङ्गिक हिंसा निगरानी समुह, नगर बाल संरक्षण समिति आदि समुहको परिचालन गर्न सहयोग गर्ने । संरक्षणसँग सम्बन्धित सन्देश मुलक सामग्री, आदि सूचनातथा सञ्चार (पोष्टर, चेतनामुलका कार्यक्रम को माध्यमबाट प्रवाह गर्ने । जोखिममा रहेका समुह (असाहाय/ विछोडिएका महिला, बालबालिका अशक्त, अपाङ्ग, बूढ आदि) को खोज तथा पुनर्मिलनको लागि सहयोग गर्ने । संरक्षण जाँच सूची सबै क्लष्टरलाई जानकारी गराउने ।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती /	१ लाख	महिला विकास शाखा	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैट सरकारी निकायहरु	२ वर्ष
३२	सुरक्षित स्थानको बारेमा जानकारी नहुनु	सबै वडामा विद्को समयमा आवश्यक पर्ने आपत्कालिन व्यवस्थापनका लागि सुरक्षित स्थानको पहिचान गर्ने, सुरक्षित स्थान प्रयोग सम्बन्धी योजना बनाउने	पालिका	१ लाख	स्था.वि.तथा ज.उ समिती / तथा रेडक्रस जिल्लाविपद् व्यवस्थान, सुरक्षा निकाय	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैटसरकारी निकायहरु	२ वर्ष भित्र
३३		पालिका भित्र विपद् प्रतिकार्यका लागि माथी उल्लेखित रणनीति अनुरूप निम्नानुसार कार्यदल गठन गर्ने : समन्वय तथा सूचना कार्यदल खोज तथा उद्धार कार्यदल प्राथमिक उपचार कार्यदल क्षति विश्लेषण कार्यदल राहत वितरण तथा व्यवस्थापन कार्यदल कृषि तथा खाद्य सुरक्षा कार्यदल संरक्षण कार्यदल(महिला बालबालिका तथा अपाङ्ग) स्वास्थ्य तथा पोषण कार्यदल शिक्षाका कार्यदल	स्था.वि.तथा ज.उ समिती / पालिका	१० हजार	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा नेपाल रेडक्रस सोसाइटी		१ वर्ष भित्र ।

क्र.स.	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी	अनुमानित बजेट	स्रोतको व्यवस्था		समय अवधि
					आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी)	
३४	मापदण्ड विपरीत भवन निर्माण तथा भवन निर्माण आचार संहिता पालना नहुनु ।	गैर खाद्य तथा आपतकालीन आवास कार्यदल । भवन निर्माण गर्दा मापदण्ड पुर्याउन पहल गर्ने ।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती / पालिका	२ लाख	प्राविधिक शाखा, शहरी विकास तथा भवन डिभिजन कार्यलय		नियमित
३५		भवननिर्माण आचार संहिता कडा रुपमा पालना गराउन लगाउने ।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती / पालिका	२ लाख	शहरी विकास तथा भवन डिभिजन कार्यलय		नियमित
३६		सडक मापदण्ड र प्राकृतिक स्रोतको मापदण्ड अनुसार संरचना बने नबनेको नियमित अनुगमन गर्ने गराउने ।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती / पालिका	२ लाख	शहरी विकास तथा भवन डिभिजन कार्यलय	निर्माण ब्यवसायी संघ	नियमित
३७	आपतकालीन अवस्थामा आधारभूत आवश्यकता बारेमा सचेतनाको कमी	विपदका समयमा अति आवश्यक तथा आधारभूत आवश्यकता परिपूर्तिका लागि चाहिने सामग्रीको (आवास, खाद्यान्न, लता कपडा, स्वच्छता तथा सरफाई, खानेपानी, स्वास्थ्य र संरक्षण) बारेमा सम्भावित प्रतिकार्यमा संलग्नहुने जनशक्तिलाई अभिमुखिकरण गर्ने तथा सामग्रीको भण्डार गर्ने गराउने ।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती / पालिका	३ लाख	वडा स्तरीय विपद व्यवस्थापन समिती कार्यदलहरु,	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैह्र सरकारी निकायहरु	२ वर्ष

४.१.३ जोखिम न्यूनीकरण :

बेलौरी नगरपालिकाका भित्र रहेका बहुप्रकोप गत जोखिम कम गर्न आगामी समयमा संचालन गर्नुपर्ने जोखिम न्यूनीकरणका गतिविधिहरु लाई प्राथमिकताको आधारमा निम्न बमोजिमको खाकामा उल्लेख गरिएको छ । यस योजनाले भूकम्प प्रतिरोधि संरचनाहरुको अवस्थाको लेखाजोखा, सवलीकरण, भूकम्प प्रतिरोधि निर्माण, बाढी तथा जोखिम न्यूनीकरणका उपायहरु, खानेपानी तथा सरसफाई समस्या समाधान, आगलागी नियन्त्रण, जिविकोपार्जन सुधार जस्ता गतिविधिहरुमा बढी जोड दिइएको छ । सडक दुर्घटना तथा खहरे बाढी र न्युनिकरण, विद्यालय जोखिम न्यूनीकरण जस्ता क्षेत्रलाई प्राथमिकतामा राखिएको छ । तसर्थ यस योजनाले ग्रामीण सडक, कल्भर्ट, पुल, बाढी तथा अल्पिकरण, विद्यालयवा अन्य सार्वजनिक भवनको प्रवलीकरण; प्राकृतिक स्रोतको संरक्षण, खोला नाला तटबन्ध जस्ता क्रियाकलापहरु लाई जोड दिएको छ ।

तालिका ५४ : जनचेतना तथा क्षमता अभिवृद्धि क्रियाकलाप

प्राथमिक तारक्रम	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी	जम्मा बजेट	स्रोतको व्यवस्था		समय अवधि
					आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी)	
१	सरकारी भवन तथा विद्यालय भत्काउन सक्ने वडा हरुमा	कम्तिमा १५०० परिवारलाई व्यवस्थापन गर्न सक्ने ३ वटा भूकम्प प्रतिरोधात्मक सुरक्षित आवास केन्द्रको निर्माण ।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती,	९० लाख	पालिका	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैह्रसरकारी निकायहरु	५ वर्ष
		हरेक भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्दा भूकम्पीय दृष्टिकोण बाट सुरक्षित गर्ने ।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती,				

प्राथमिक ताक्रम	प्रमुख समस्यातथा जोखिम	व्यवस्थापनक्रियाकलाप	मुख्यजिम्मेवारी	जम्मा बजेट	स्रोतको व्यवस्था		समय अवधि
					आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी)	
		भूकम्प प्रतिरोधी निर्माणका लागि दक्ष जनशक्ति उत्पादन गर्ने (डकर्मी तथा सिकर्मी तालिम ४ वटा)	स्था.वि.तथा ज.उ समिती,	२ लाख			
		सार्वजनिक भौतिक संरचनाहरुको भूकम्प प्रतिरोधी क्षमताको लेखाजोखा तथा विश्लेषण गरी, आवश्यकता अनुसार सवलीकरण गर्ने ।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती,	१ लाख			
२	तटबन्धन र ड्र्याम निर्माण वृक्षारोपण गर्ने	तटबन्धन र ड्र्याम निर्माण वृक्षारोपण गर्ने	पालिका जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति		पालिका जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति		२ वर्ष
३		विद्यालय वरिपरी माटो पटानी नदीको छेउमा वृक्षारोपण उच्च धारा निर्माण गर्न	पालिका जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति		पालिका जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति		१ वर्ष
४		विद्यालय सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्ने तटबन्ध निर्माण गर्ने अग्लो बाटो निर्माण	पालिका जिल्लाविपद् व्यवस्थापन समिति		पालिका जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति		२ वर्ष
५		व्यवस्थित तटबन्धन हुनुपर्ने, बाढी आउनु भन्दा पहिले पूर्व सूचना प्रणालीमा जोड दिने जनचेतना जगाउने, उचित बसाइको व्यवस्था	पालिका जिल्लाविपद् व्यवस्थापन समिति		पालिका जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति		
६		विद्यालयमा चारैतिर पक्की पर्खाल बनाउने माटो पटानी गर्ने	पालिका जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति		पालिका जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति		३ वर्ष

४.१.४ आपत्कालीन पूर्व तयारी :

बेलौरी नगरपालिकाका भित्र कुनै पनि विपद्को घटना भएमा त्यसको सामना गर्न आवश्यक पर्ने पूर्व तयारीका क्रियाकलापलाई तलको ढाँचामा अनुसार कार्यान्वयन गरिने छ । यसमा आपत्कालीन कोषको स्थापना, खाद्य तथा गैरखाद्य सामग्रीको बन्दोबस्त, आपत्कालीन आश्रयस्थलको पहिचान तथा व्यवस्था, प्राथमिक उपचार समग्री, पालिका विपद् व्यवस्थापन समिति र मानवीय सहयोगका क्षेत्रमा काम गर्ने संस्था तथा निजी क्षेत्रसँग समन्वय गर्ने विधि जस्ता क्रियाकलापहरुलाई प्राथमिकता दिइएको छ जसले प्रकोप गत पूर्व तयारीका लागि स्रोत, सामग्री, साधन र ब्यस्थापनमा सहयोग पुग्ने देखिन्छ जसले भोलि विपद् परिहालेमा तत्काल प्रतिकार्यका गतिविधिहरु संचालनका लागि प्रभावकारी कार्य गर्दछ र विपद्को प्रभावलाई कम गर्न सहयोग मिल्ने छ ।

तालिका ५५: जनचेतना तथा क्षमता अभिवृद्धि क्रियाकलाप

प्राथमिकता क्रम	विपद्को सम्भावित अवस्था	व्यवस्थापनकारिाकलाप	अनुमानित बजेट	मुख्यजिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था		समयअवधि
					आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी)	
१	प्रभावितहरूका लागि तत्कालीन आधारभूत आवश्यकता परिपूर्तिको समस्या	नगरपालिका र वडा स्तरमा आपत्कालिन कोषको स्थापना, परिचालन नीतिको तर्जुमा र आवश्यकता अनुसार कोषको परिचालन तथा व्यवस्थापन	५ लाख	स्था.वि.तथ। ज.उ समिती/ वडा विपद् व्यवस्थापन समिति	नगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति	संघीय तथा प्रदेश सरकार मानविय सहयोग क्षेत्रमा कार्यरत निकायहरू	१ वर्ष (वार्षिक नियमित)
२	विपद् प्रतिकार्यका लागि दक्ष जनशक्तिको अभाव	सुरक्षानिकायका प्रतिकार्य कर्ता बाहेक समुदाय स्तरमा पनि निम्नानुसार संख्यामा दक्ष जनशक्ति तयार गर्ने : १)पालिकाका सबै वडाको प्रतिनिधित्व (प्रति वडा १२ जना) हुने गरी कम्तीमा १०८ जना सामुदायीक खोज तथा उद्धार कर्ता, १०८ जना प्रथामिक उपचार, क्षती तथा आवश्यकताको लेखाजोखा १०८ र अन्य आपत्कालीन सरसफाई तथा स्वच्छता १०८, खानेपानी व्यवस्थापन १०८ स्वास्थ्य र संरक्षण सम्वन्धि स्वयंम सेवक १०८ समूह तयार गर्ने ।	५ लाख	स्था.वि.तथ। ज.उ समिती/ पालिका	नगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति तथा नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, अन्य सरोकारवाला निकाय र पालिकाको सामाजिक विकास र स्वास्थ्य शाखा	संघीय तथा प्रदेश सरकार मानविय सहयोग क्षेत्रमा कार्यरत निकायहरू	२ वर्ष भित्र
३	विपद् प्रतिकार्य सामाग्री व्यवस्थापन तथा राहत भण्डारण नहुन	नगरपालिका तह र सबै वडामा विपद् प्रतिकार्य सामाग्री राख्ने र राहत व्यवस्थापनका लागि पालिकाको उपयुक्त स्थान पहिचान गरी सामाग्री सहित गोदाम घरको व्यवस्थापन गर्ने । रणनीतिक स्थानहरूमा आवश्यकताका आधारमा औषधिहरू तथा प्रजनन स्वास्थ्य सामाग्रीको भण्डारण	१ लाख	स्था.वि.तथ। ज.उ समिती/	सुरक्षा निकाय र नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	संघीय तथा प्रदेश सरकार मानविय सहयोग क्षेत्रमा कार्यरत निकायहरू	१ वर्ष भित्र
४	राहतको आवश्यकता	राहत व्यवस्थापनलाई प्रवाहकारी बनाउने । २) कम्तीमा ५० परिवारका लागि आवश्यक खाद्य तथा गैर खाद्य सामाग्री, अस्थायी आवास सामाग्री, स्वच्छता तथा सरसफाई सामाग्री, खानेपानी व्यवस्थापन सामाग्री, स्वास्थ्य र संरक्षणका सामाग्रीहरूको भण्डारण	५ लाख	स्था.वि.तथ। जलवायू उत्थानशिल समिती	नगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति तथा नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	संघीय तथा प्रदेश सरकार मानवियसहयोग क्षेत्रमा कार्यरत निकायहरू	१ वर्ष भित्र
५)	आवासमा क्षेती	आपत्कालिन आवास सामाग्रीको व्यवस्था गर्ने	२ लाख	स्था.वि.तथ। जलवायू उत्थानशिल समिती	नगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति तथा नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	संघीय तथा प्रदेश सरकार मानविय सहयोग क्षेत्रमा कार्यरत निकायहरू	२ वर्ष
५)	समन्वयमा समस्या	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा अन्य सरोकारवाला निकाय संग समन्वयका संयन्त्र निर्माण गर्ने		स्था.वि.तथ। जलवायू उत्थानशिल समिती	नगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति	जिल्लाविपद् व्यवस्थापन समिति	नियमित
६)	क्षमता विश्लेषण समस्या	पालिका क्षेत्रभित्र कार्यरत निजी क्षेत्र, उद्योग वाणिज्य संघ, उद्योगी व्यापारीको लागत संकलन गर्ने ।	२ लाख	स्था.वि.उ.स,	नगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति	मानविय सहयोग क्षेत्रमा कार्यरत निकायहरू	१ वर्ष भित्र

प्राथमिकता क्रम	विपद्को सम्भावित अवस्था	व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	अनुमानित बजेट	मुख्य जिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था		समय अवधि
					आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी)	
७	आपत्कालीन आश्रयस्थलको समस्या	पालिकामा भएको सामुदायिक भवन, खुल्ला चौर, अग्लो स्थान, धर्मशाला, मठ मन्दिरहरूको क्षमता विश्लेषण गरी आपत्कालीन आश्रयस्थलको रूपमा विकास प्रचार प्रसार र व्यवस्थापन गर्ने	३ लाख	स्था.वि.उ.स, वडा विपद् व्यवस्थापन समिति	नगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति, सुरक्षा निकायहरू, सामाजिक अगुवाहरू	संघीय तथा प्रदेश सरकार मानविय सहयोग क्षेत्र मार्यरत निकायहरू	२ वर्ष भित्र

४.२ विपद्को समयका प्रतिकार्यका क्रियाकलापहरू (घटना घटेको दिन देखि ४५ दिन सम्म)

बेलौरी नगरपालिका भित्र कुनै पनि समयमा विपद् परेमा प्रभावितहरूको उद्धार, स्वास्थ्य सुरक्षा, जीवन रक्षा र सम्पत्ति संरक्षणका लागि आपत्कालीन समयमा गर्नुपर्ने क्रियाकलापलाई तलको ढाँचामा उल्लेख गरिएको छ। यस योजनामा विशेष गरी पूर्वसूचना र चेतावनी प्रवाह गर्ने, हराएकाको खोजी, पीडितको उद्धार, सुरक्षा निकायमा खबर, आपत्कालीन बसोबास र राहत व्यवस्थापनका लागि गर्नुपर्ने कार्य प्रक्रियालाई जोड दिएको छ। निम्नकार्यहरू विपद् प्रतिकार्यको आधारभूत कार्यहरू भएकोले यसैको आधारमा बेलौरी नगरपालिका ले पूर्व तयारीका कार्यहरूलाई बढाउने छ। यस प्रक्रिया नेपाल सरकारको विपद् प्रतिकार्य कार्यढाँचा अनुसार संचालन गरिने छ।

तालिका ५६: जनचेतना तथा क्षमता अभिवृद्धि क्रियाकलाप

प्राथमिकता क्रम	विपद्को सम्भावित अवस्था	व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था		समय अवधि
				आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी)	
१	घाइते, मृत्यु, सर्म्पक विच्छेद, भौतिक तथा आर्थिक क्षती, तहस नहस, हतास, त्रासको अवस्था हुन्छ।	आफु, समुदाय सुरक्षित भए नभएको एकिन गर्ने। समुदाय था स्थानिय विपद् व्यवस्थापन समिति र सुरक्षा निकायमा मा खबर गर्ने।	व्यक्तितथा समुदाय, वडा विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानिय सुरक्षा निकाय	पालिकामा विपद् व्यवस्थापन समिति	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	० देखि १ घण्टा भित्र
२	घाइते, मृत्यु, सर्म्पक विच्छेद, भौतिक तथा आर्थिक क्षतीको अवस्था हुन्छ।	प्रारम्भिकदुत लेखा जोखा गर्ने र सूचना प्रवाह गर्ने, खोज तथा उद्धार तथा प्राथमिक उपचार गर्ने	समुदाय तथा उद्धार कर्ता र प्राथमिक उपचारक	वडा विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानिय सुरक्षा निकाय, रेडक्रसका निकायहरू	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	० देखि २ घण्टा भित्र
३	घरवार विहिन तथा पारिवारिक सर्म्पक विच्छेद	अस्थायी आवासको व्यवस्थापन गर्ने, प्रभावितहरूलाई सुरक्षित स्थानमा सार्ने।	स्था.वि तथा ज उ स, पालिका	बेलौरी नगरपालिका विपद् व्यवस्थान समिती, नेपाल रेडक्रस, सुरक्षा निकाय	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	०-७ घण्टा भित्र
४	मृत शरिरहरू शवको अवस्था।	मृतकको पहिचान र परिवारलाई हस्तान्तरण	स्था.वि तथा ज उ स, प्रहरीर पालिकाका तालिम प्राप्त कर्मचारी परिचालन	नगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति, सुरक्षा निकाय, स्वास्थ्य शाखा	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	०-२४ घण्टा भित्र (अवस्था र आवश्यकता अनुसार)
५	तत्कालिन आहरको समस्या	तयारी खानेकुराहरूको वितरण	स्था.वितथा जउस, वडा विपद् व्यवस्थापन समिति	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिती	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	०-२४ घण्टा भित्र।

प्राथमिकता क्रम	विपद्को सम्भावित अवस्था	व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था		समय अवधि
				आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी)	
६	मनोवैज्ञानिक असर	मनोसामाजिक सहयोग गर्ने (सत्रै वडामा मानोसामाजिक विमर्शकर्ता उत्पादन गर्ने)	मनोविमर्श कर्ता परिचालन	महिला तथा बालबालिका शाखा		०-२४ घण्टा भित्र आवश्यकताअनुसार ।
७	भौतिक तथा आर्थिक क्षतिको अवस्था हुन्छ ।	क्षतिको थप विवरण संकलन गर्ने र राहत वितरण कार्यलाई व्यवस्थित गर्ने	स्थावि तथा जउस, , वडा विपद् व्यवस्थापन समिति,	नगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति, सुरक्षा निकाय, विषयगत शाखा	मनविय क्षेत्रमा कार्यरत संघ संस्थाहरु	२४ देखि ३ दिन भित्र ।
८	क्षतिको यथार्थ विवरण थाहा नहुन	क्षतिको यथार्थ विवरण संकलन गर्ने प्रभावितहरुको दर्ता तथा लाभान्वित कार्डको वितरण ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिती	नगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति, सुरक्षा निकाय, विषयगत शाखा	मनविय क्षेत्रमा कार्यरत संघ संस्थाहरु	४८ देखि ७ दिन भित्र ।
९	भौतिक संरचनहरुको क्षतिको अवस्था	भौतिक पुर्वाधारको लगत संकलन गर्ने भौतिक क्षतिको वर्गीकरण मापदण्ड बनाउने ।	पालिका	नगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति, सुरक्षा निकाय, विषयगत शाखा	मनविय क्षेत्रमा कार्यरत संघ संस्थाहरु	४८ देखि १५ दिन भित्र ।
१०	आधारभूत आवश्यकताको परिपूर्तिमा समस्या अभाव	प्रभावितको अवस्था हेरी अस्थायी आवासमा स्थान्तरण राहत वितरण कार्य (अस्थायी आवास सामग्री, शर्त सहित तथा शर्त रहित नगद वितरण, खानेपानीको व्यवस्थापन, सरसफाई स्वच्छताको व्यवस्था, स्वास्थ्य सेवाको व्यवस्था, संरक्षणको सामग्री तथा व्यवस्थापन)	पालिका	नगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति, सुरक्षा निकाय, विषयगत शाखा	मनविय क्षेत्रमा कार्यरत संघ संस्थाहरु	४८ देखि १ महिना भित्र (विपद्को प्रभाव र आवश्यकताको आधरमा ३ महिनासम्म)

४.३ विपद् पश्चात्का पुर्नलाभ अर्न्तगत पुर्नस्थापना र पुर्ननिर्माणका क्रियाकलापहरू

(विपद् समयका प्रतिकार्यका कार्यहरु सकिएपछि ३ महिना देखि २ वर्ष सम्म)

योजनाको यस भागमा विपद् भइसकेपछि त्यसबाट परेको प्रभाव र भएको क्षतिको विश्लेषण गरी जनजीवनलाई सामान्य बनाउन, पूर्ण विस्थापित परिवारको पुनःस्थापना गर्न, क्षति ग्रस्त भौतिक संरचनाको मर्मरत-सम्भार तथा पुनर्निर्माण गर्न र भविष्यमा पर्न सक्ने त्यस्तै विपद्को सामना गर्न आवश्यक क्रियाकलापलाई समेटेर निम्न बमोजिमको ढाँचामा क्रियाकलाप उल्लेख गरिएको छ :

तालिका ५७ : जनचेतना तथा क्षमता अभिवृद्धि क्रियाकलाप

प्राथमिकता क्रम	सम्भावित समस्या	व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था		समय अवधि
				आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी)	
१	घरहरु निर्माणमा समस्या	विपद्को समयमा घर पुर्ण क्षेती भएको र आफै घर निर्माण गर्न नसक्नेहरुको लागि घर पुनःनिर्माणमा सहयोग गर्ने ।	पालिका	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, भवन निर्माण कार्यालय	मनविय क्षेत्रमा कार्यरत संघ संस्थाहरु	१ वर्ष भित्र

प्राथमिकता क्रम	सम्भावित समस्या	व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था		समय अवधि
				आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी)	
२	भौतिक पुर्वाधारमा क्षेती	विपद् प्रभावितहरुको सहभागीतामा कामका लागि नगद/श्रमदान मार्फत विपदले विगारेका ग्रामीण सडक, सिचाई कुलो, कल्भर्ट, विद्युत, पुल, आवासिय घर, विद्यालय सार्वजनिक भौतिक संरचनाहरु आदि मर्मत गर्ने ।	पालिका, स्थानिय विपद व्यवस्थापन समिती	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, सरोकारवाला सवै	मनविय क्षेत्रमा कार्यरत संघ संस्थाहरु	२ वर्ष भित्र
३)	प्रभावितको स्वास्थ्य समस्या दिनप्रतिदिन बढदैजानु ।	विपद् प्रभावितहरुको स्वास्थ्य परिक्षणका लागि घुम्ती स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गर्ने ।	स्थावि तथा जउ समिती/, स्वास्थ्य शाखा	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, पेशागत स्वास्थ्य संस्था	मानविय क्षेत्रमा कार्यरत संघ संस्थाहरु	समय समयमा आवश्यकताअनुसार
४)	जिविको पार्जनमा समस्या		कृषि तथा व्यावासय शाखा	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, सरोकारवाला सवै	मनविय क्षेत्रमा कार्यरत संघ संस्थाहरु	२ वर्ष आवश्यकताअनुसार
५)	संकटासन्न अवस्थामा वृद्धि	विपद् जोखिम न्यूनिकरणका उपायहरुमा संचालन	स्था.वि. तथा जउ समिती सामाजिक सेवाशाखा	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, सरोकार वाला सवै	मनविय क्षेत्रमा कार्यरत संघ संस्थाहरु	२ वर्ष आवश्यकताअनुसार

४.४ पालिका भित्र रहेका वडाअनुसार योजनाको विवरण

तालिका ५८ : वडानं १ को योजनाको विवरण

क्र. सं	क्रियाकलाप एवम कार्यक्रम	टोल	एकाई	परिमाण	लाभान्वितवर्ग		आर्थिक वर्ष (पञ्चबषिय)					औसतलागत प्रतिएकाई	बजेट(रु.हजार)				जिम्मेवारी र कैफियत
					जम्मा	लक्षित	२०८१ देखी २०८५ सम्म						समुदाय	बडा	संघ संस्था हरु	जम्मा	
							१	२	३	४	५						
१	बाढी																
१.१	तारजाली लगाउने	वडा नं १ पुरै	थान	२०	५	५	५०	५०	५०	५०		६,०००	२५	४५	५०	२००००००	
१.२	वृक्षारोपण गर्ने	वडा नं १ पुरै	वटा	१००	१०	४	५००	५००				३०	५	५	२०	१००००००	
१.३																	
१.४	जनचेतना कार्यक्रम गर्ने	वडा नं १ पुरै	पटक	५	१५०	५०	१	१	१	१	१	५,०००	५	५	१५	१०००००	
२																	
२.१	अग्नि नियन्त्रण तालीम गर्ने	वडा नं १ पुरै	पटक	१	१५०	५०	१					५०,०००	१०	१०	३०	१०००००	
२.२	जनचेतना कार्यक्रम गर्ने	वडा नं १ पुरै	पटक	२	१५०	५०	१		१			५,०००	१०			१५००००	
४	स्वास्थ्य सम्बन्धि जनचेतना कार्यक्रम गर्ने	वडा नं १ पुरै	पटक	१	१५०	५०	१					१५,०००	५	५	५	१०००००	
५	वडा नं १ पुरै																
६	व्यावसायीक कृषि तालीम	वडा नं १ पुरै	पटक	३	१५०	५०	१	१	१			१,००,०००	३०	२०	२५०	२०००००	
७	भुकम्प प्रतिरोधी पुन निर्माण गर्ने	वडा नं १ पुरै	वटा	११०	११०	२५	१०	२०	२०	३०	३०					१००००००	
८	खानेपानीका लागि पाईप बिछ्याउने	वडा नं १ पुरै	मिटर	१०००	४५	२०	१०००					३००	१००	१००	१००	२०००००	
९	चट्याडवाट वच्न संचेतना कार्यक्रम गर्ने	वडा नं १ पुरै	पटक	१	१५०	५०	१					५,०००		५		२०००००	
१०	बाढिको कारणले कृषि ग्रामीण सडक मर्मत	वडा नं १ पुरै	मिटर	२००	५०	५	५०	५०			१,००,०००	३०	२०	२५०	३००	२०००००	
११	महामारीजन्य रोग बाट बच्न	वडा नं १ पुरै	वटा	१	५००	५०	५०	५०				४००	श्रमदान	१००	३००	२०००००	

तालिका ५९ : वडानं २ को योजनाको विवरण

क्र.सं	क्रियाकलाप एवं कार्यक्रम	टोल	एकाई	परिमाण	लाभान्वितवर्ग		आर्थिक वर्ष (पञ्चबषिय)					औसत लागत प्रतिएकाई	बजेट(रु.हजार)				जिम्मेवारी र कैफियत
					जम्मा	लक्षित	२०८१ देखी २०८५ सम्म						समुदाय	बडा	संघ संस्थाहरु	जम्मा	
							१	२	३	४	५						
१	बाढी																
१.१	तारजाली लगाउने	दिनापर र खैराना	थान	२०	५	५	५०	५०	५०	५०		६,०००	२५	४५	५०	२०००००	
१.२	वृक्षारोपण गर्ने	बडाभरि	बटा	१००	१०	४	५००	५००				३०	५	५	२०	१०००००	
१.३																	
१.४	जनचेतना कार्यक्रम गर्ने	बडा नं २ पुरै	पटक	५	१५०	५०	१	१	१	१	१	५,०००	५	५	१५	१०००००	
२	आगलारी																
२.१	अग्नि नियन्त्रण तालीम गर्ने	बडा नं २ पुरै	पटक	१	१५०	५०	१					५०,०००	१०	१०	३०	१०००००	
२.२	जनचेतना कार्यक्रम गर्ने	बडा नं २ पुरै	पटक	२	१५०	५०	१		१			५,०००	१०			१५००००	
४	स्वास्थ्य सम्बन्धि जनचेतना कार्यक्रम गर्ने	बडा नं २ पुरै	पटक	१	१५०	५०	१					१५,०००	५	५	५	१०००००	
५	खडेरी																
६	व्यावसायिक कृषि तालीम	बडा नं २ पुरै	पटक	३	१५०	५०	१	१	१			१,००,०००	३०	२०	२५०	२०००००	
७	भुकम्प प्रतिरोधी पुन निर्माण गर्ने	बडा नं २ पुरै	बटा	११०	११०	२५	१०	२०	२०	३०	३०					१०००००	
८	खानेपानीकालागी पाईप विद्युतयाउने	बडा नं २ पुरै	मिटर	१०००	४५	२०	१०००					३००	१००	१००	१००	२०००००	
९	चट्याडवाट बच्च सचेतना कार्यक्रम गर्ने	बडा नं २ पुरै	पटक	१	१५०	५०	१					५,०००		५		२०००००	
१०	वाढिको कारणले कृषि ग्रामीण सडक मर्मत	बडा नं २ पुरै	मिटर	२००	५०	५	५०	५०			१,००,००	३०	२०	२५०	३००	२०००००	
११	महामारीजन्य रोग वाट बचन	बडा नं २ पुरै	बटा	१	५००	५०	५०	५०				४००	श्रमदान	१००	३००	२०००००	

तालिका ६० : वडानं ३ को योजनाको विवरण

क्र.सं	क्रियाकलाप एवं कार्यक्रम	टोल	एकाई	परिमाण	लाभान्वितवर्ग		आर्थिक वर्ष (पञ्चबषिय)					औसत लागत प्रतिएकाई	बजेट(रु.हजार)				जिम्मेवारी र कैफियत
					जम्मा	लक्षित	२०८१ देखी २०८५ सम्म						समुदाय	बडा	संघ संस्थाहरु	जम्मा	
							१	२	३	४	५						
१	बाढी																

क्र.सं	क्रियाकलाप एवम् कार्यक्रम	टोल	एकाई	परिमाण	लाभान्वितवर्ग		आर्थिक वर्ष (पञ्चवर्षिय)					औसतलागत प्रतिएकाई	बजेट(रु.हजार)				जिम्मेवारी र कैफियत
					जम्मा	लक्षित	२०८१ देखी २०८५ सम्म						समुदाय	बडा	संघ संस्थाहरु	जम्मा	
							१	२	३	४	५						
१.१	तारजाली लगाउने		थान	२०	५	५	५०	५०	५०	५०		६,०००	२५	४५	५०	२००००००	
२	वृक्षारोपण गर्ने	बडा नं ३ पुरै	वटा	१००	१०	४	५००	५००				३०	५	५	२०	१००००००	
१.३																	
१.४	जनचेतना कार्यक्रम गर्ने	बडा नं ३ पुरै	पटक	५	१५०	५०	१	१	१	१		५,०००	५	५	१५	१०००००	
२	आगलागी																
२.१	अग्नि नियन्त्रण तालीम गर्ने	बडा नं ३ पुरै	पटक	१	१५०	५०	१					५०,०००	१०	१०	३०	१०००००	
२.२	जनचेतना कार्यक्रम गर्ने	बडा नं ३ पुरै	पटक	२	१५०	५०	१		१			५,०००	१०			१५००००	
४	स्वास्थ्य सम्बन्धि जनचेतना कार्यक्रम गर्ने	बडा नं ३ पुरै	पटक	१	१५०	५०	१					१५,०००	५	५	५	१०००००	
५																	
६	व्यावसायिक कृषि तालीम	बडा नं ३ पुरै	पटक	३	१५०	५०	१	१	१			१,००,०००	३०	२०	२५०	२०००००	
७	भुकम्प प्रतिरोधी पुनर्निर्माण गर्ने	बडा नं घ पुरै	वटा	११०	११०	२५	१०	२०	२०	३०	३०					१००००००	
८	खानेपानीका लागि पाइप विद्युत्लाउने	बडा नं ८ पुरै	मिटर	१०००	४५	२०	१०००					३००	१००	१००	१००	२०००००	
९	चट्याङबाट वल्न सचेतना कार्यक्रम गर्ने	बडा नं ३ पुरै	पटक	१	१५०	५०	१					५,०००		५		२०००००	
१०	वाहिको कारणले कृषि ग्रामीण सडक मर्मत	बडा नं ८ पुरै	मिटर	२००	५०	५	५०	५०			१,००,००	३०	२०	२५०	३००	२०००००	
११	महामारीजन्य रोगबाट बच्न	बडा नं ३ पुरै	वटा	१	५००	५०	५०	५०				४००	श्रम दान	१००	३००	२०००००	

तालिका ६१ : वडानं ४ को योजनाको विवरण

क्र.सं	क्रियाकलाप एवम् कार्यक्रम	टोल	एकाई	परिमाण	लाभान्वितवर्ग		आर्थिक वर्ष (पञ्चवर्षिय)					औसतलागत प्रतिएकाई	बजेट(रु.हजार)				जिम्मेवारी र कैफियत
					जम्मा	लक्षित	२०८१ देखी २०८५ सम्म						समुदाय	बडा	संघ संस्थाहरु	जम्मा	
							१	२	३	४	५						
१	बाढी																
१.१	तारजाली लगाउने	शान्तीपुर	थान	२०	५	५	५०	५०	५०	५०		६,०००	२५	४५	५०	२००००००	
१.२	वृक्षारोपण गर्ने	वुटावारी	वटा	१००	१०	४	५००	५००				३०	५	५	२०	१००००००	
१.३		मेतीपुर															
१.४	जनचेतना कार्यक्रम गर्ने	बडा नं ४ पुरै	पटक	५	१५०	५०	१	१	१	१		५,०००	५	५	१५	१०००००	
२	आगलागी																
२.१	अग्नि नियन्त्रण तालीम गर्ने	बडा नं ४ पुरै	पटक	१	१५०	५०	१					५०,०००	१०	१०	३०	१०००००	
२.२	जनचेतना कार्यक्रम गर्ने	बडा नं ४ पुरै	पटक	२	१५०	५०	१		१			५,०००	१०			१५००००	
४	स्वास्थ्य सम्बन्धि जनचेतना कार्यक्रम गर्ने	बडा नं ४ पुरै	पटक	१	१५०	५०	१					१५,०००	५	५	५	१०००००	
५	खडेरी																

क्र.सं	क्रियाकलाप एवम कार्यक्रम	टोल	एकाई	परिमाण	लाभान्वितवर्ग		आर्थिक वर्ष (पञ्चबषिय)					औसतलागत प्रतिएकाई	बजेट(रु.हजार)				जिम्मेवारी र कैफियत
					जम्मा	लक्षित	२०८१ देखी २०८५ सम्म						समुदाय	बडा	संघ संस्थाहरु	जम्मा	
							१	२	३	४	५						
६	व्यावसायीक कृषि तालीम	वडा नं ४ पुरै	पटक	३	१५०	५०	१	१	१			१,००,०००	३०	२०	२५०	२०००००	
७	भुकम्प प्रतिरोधी पुन निर्माण गर्ने	वडा नं ४ पुरै	वटा	११०	११०	२५	१०	२०	२०	३०	३०					१००००००	
८	खानेपानीका लागी पाईप बिछ्याउने	वडा नं ४ पुरै	मिटर	१०००	४५	२०	१०००					३००	१००	१००	१००	२०००००	
९	चट्याडवाट बच्च सचेतना कार्यक्रम गर्ने	वडा नं ४ पुरै	पटक	१	१५०	५०	१					५,०००		५		२०००००	
१०	बाढिको कारणले कृषि ग्रामीण सडक मर्मत	वडा नं ४ पुरै	मिटर	२००	५०	५	५०	५०			१,००,०००	३०	२५०	३००	२०००००		
११	महामारीजन्य रोग बाट बचन	वडा नं ४ पुरै	वटा	१	५००	५०	५०	५०				४००	श्रम दान	१००	३००	२०००००	

तालिका ६२ : वडानं ५ को योजनाको विवरण

क्र.सं	क्रियाकलाप एवम कार्यक्रम	टोल	एकाई	परिमाण	लाभान्वितवर्ग		आर्थिक वर्ष (पञ्चबषिय)					औसतलागत प्रतिएकाई	बजेट(रु.हजार)				जिम्मेवारी र कैफियत
					जम्मा	लक्षित	२०८१ देखी २०८५ सम्म						समुदाय	बडा	संघ संस्थाहरु	जम्मा	
							१	२	३	४	५						
१	बाढी																
१.१	डोडा नदि र स्यालि खोलामा तारजाली लगाउने	रामनगर, उदयपर, सदरशनपर, भकण्डा, बनतरीया, मैनाहा	थान	२०	५	५	५०	५०	५०	५०		६,०००	२५	४५	५०	५००००००	
१.२	वृक्षारोपण गर्ने	रामनगर, उदयपर, सदरशनपर, भकण्डा, बनतरीया, मैनाहा	वटा	१००	१०	४	५००	५००				३०	५	५	२०	३०००००	
१.३	डोडा नदिमा मिटर जडान	रामनगर, उदयपर, सदरशनपर, भकण्डा,														४०००००	
१.४	जनचेतना कार्यक्रम गर्ने	वडा नं ५ पुरै	पटक	५	१५०	५०	१	१	१	१	१	५,०००	५	५	१५	३०००००	
२	आगलागी																
२.१	अग्नि नियन्त्रण तालीम गर्ने	वडा नं ५ पुरै	पटक	१	१५०	५०	१					५,०००	१०	१०	३०	५०००००	
२.२	जनचेतना कार्यक्रम गर्ने	वडा नं ५ पुरै	पटक	२	१५०	५०	१	१				५,०००	१०			३५००००	
४	स्वास्थ्य सम्बन्धि जनचेतना कार्यक्रम गर्ने	वडा नं ५ पुरै	पटक	१	१५०	५०	१					१५,०००	५	५	५	२०००००	
५	खडेरी																
६	व्यावसायीक कृषि तालीम	वडा नं ५ पुरै	पटक	३	१५०	५०	१	१	१			१,००,०००	३०	२०	२५०	६०००००	
७	भुकम्प प्रतिरोधी पुन निर्माण गर्ने	वडा नं ५ पुरै	वटा	११०	११०	२५	१०	२०	२०	३०	३०					१००००००	

क्र. सं.	क्रियाकलाप एवं कार्यक्रम	टोल	एकाई	परिमाण	लाभान्वितवर्ग		आर्थिक वर्ष (पञ्चबषिय)					औसत लागत प्रति एकाई	बजेट(रु.हजार)				जिम्मेवारी र कैफियत
					जम्मा	लक्षित	२०८१ देखी २०८५ सम्म						समुदाय	बडा	संघ संस्थाहरु	जम्मा	
							१	२	३	४	५						
८	खानेपानीका लागि पाईप बिछ्याउने	वडा नं ५ पुरै	मिटर	१०००	४५	२०	१०००					३००	१००	१००	१००	२०००००	
९	चट्याडबाट सचेतना कार्यक्रम गर्ने	वडा नं ५ पुरै	पटक	१	१५०	५०	१					५,०००				२०००००	
१०	वाढिको कारणले कृषि ग्रामीण सडक मर्मत	वडा नं ५ पुरै	मिटर	२००	५०	५	५०	५०				१,००,०००	२०		२५०	१२००००	
११	महामारीजन्य रोग बाट बच्न जनचेतना कार्यक्रम	वडा नं ५ पुरै	वटा	१	५००	५०	५०	५०				४००	श्रम दान		१००	२००००	
१२	खडरी, कृषि औजारहरु तथा पम्पसेट वितरण	वडा नं ५ पुरै														१२००००	
१३	हवाहरी बाट बच्न जनचेतना कार्यक्रम	वडा नं ५ पुरै														२०००००	
१४	सडक दर्गटना न्यनिवरण तथा जनचेतना कार्यक्रम	वडा नं ५ पुरै														३०००००	१५
१५	सर्पडस सम्बन्धि जनचेतना कार्यक्रम	वडा नं ५ पुरै														५०००००	

तालिका ६३ : वडानं ६ को योजनाको विवरण

क्र. सं.	क्रियाकलाप एवं कार्यक्रम	टोल	एकाई	परिमाण	लाभान्वितवर्ग		आर्थिक वर्ष (पञ्चबषिय)					औसत लागत प्रति एकाई	बजेट(रु.हजार)				जिम्मेवारी र कैफियत
					जम्मा	लक्षित	२०८१ देखी २०८५ सम्म						समुदाय	बडा	संघ संस्थाहरु	जम्मा	
							१	२	३	४	५						
१	बाढी																
१.१	तारजाली लगाउने	नकैया नाला	थान	२०	५	५	५०	५०	५०	५०		६,०००	२५	४५	५०		
१.२	वृक्षारोपण गर्ने	विद्यानगरको फाँटमा	वटा	१००	१०	४	५००	५००				३०	५	५	२०	१०००	
१.३	जनचेतना कार्यक्रम गर्ने	सम्पूर्ण वडामा	पटक	५	१५०	५०	१	१	१	१		५,०००	५	५	१५		
२	आगलागी																
२.१	अग्नि नियन्त्रण तालीम गर्ने	सम्पूर्ण बस्तीमा	पटक	१	१५०	५०	१					५०,०००	१०	१०	३०		
२.२	जनचेतना कार्यक्रम गर्ने	सम्पूर्ण बस्तीमा	पटक	२	१५०	५०	१		१			५,०००	१०			५००	
२.३	स्वास्थ्य सम्बन्धि जनचेतना कार्यक्रम गर्ने	सम्पूर्ण बस्तीमा	पटक	१	१५०	५०	१					१५,०००	५	५	५		
३	भुकम्प	सम्पूर्ण बस्तीमा	पटक	३	१५०	५०	१	१	१			१,००,०००	३०	२०	२५०	४००	

क्र. सं.	क्रियाकलाप एवं कार्यक्रम	टोल	एकाई	परिमाणु	लाभान्वितवर्ग		आर्थिक वर्ष (पञ्चवर्षिय)					औसत लागत प्रतिएकाई	बजेट(रु.हजार)				जिम्मेवारी र कैफियत	
					जम्मा	लक्षित	२०८१ देखी २०८५ सम्म						समुदाय	बडा	संघ संस्थाहरु	जम्मा		
							१	२	३	४	५							
३.१	भुकम्प प्रतिरोधी पुन निर्माण गर्ने	सम्पूर्ण बस्तीमा	वटा	११०	११०	२५	१०	२०	२०	३०	३०							
४	सडक दुर्घटना	बेलौरी बजार	मिटर	१०००	४५	२०	१०००					३००	१००	१००	१००		३००	
४.१	सडकहरुलाई पुनः निर्माण गर्ने																	
५	सर्प डस	भुराकोट/सिसम घारी	पटक	१	१५०	५०	१					५,०००		५			३००	
५.१	जनचेतना कार्यक्रम गर्ने		मिटर	२००	५०	५	५०	५०		१,००,००		३०	२०	२५०	३००			
६	महामारी	सम्पूर्ण बस्तीमा	वटा	१	५००	५०	५०	५०				४००	श्रमदान	१००	३००			
६.१	जनचेतना कार्यक्रम गर्ने	सम्पूर्ण बस्तीमा															५००	

तालिका ६४ : वडानं ७ को योजनाको विवरण

क्र.सं.	क्रियाकलाप एवं कार्यक्रम	टोल	एकाई	परिमाणु	लाभान्वितवर्ग		आर्थिक वर्ष (पञ्चवर्षिय)					औसत लागत प्रतिएकाई	बजेट(रु.हजार)				जिम्मेवारी र कैफियत	
					जम्मा	लक्षित	२०८१ देखी २०८५ सम्म						समुदाय	बडा	संघ संस्थाहरु	जम्मा		
							१	२	३	४	५							
१	बाढी																	
१.१	तारजाली लगाउने	पौलाहा	थान	२०	५	५	५०	५०	५०	५०		६,०००	२५	४५	५०			
१.२	वृक्षारोपण गर्ने	भगतपुर	वटा	१००	१०	४	५००	५००				३०	५	५	२०		१०००	
१.३	जनचेतना कार्यक्रम गर्ने	सम्पूर्ण वडामा	पटक	५	१५०	५०	१	१	१	१		५,०००	५	५	१५			
२	आगलागी																	
२.१	अग्नि नियन्त्रण तालीम गर्ने	सम्पूर्ण बस्तीमा	पटक	१	१५०	५०	१					५०,०००	१०	१०	३०			
२.२	जनचेतना कार्यक्रम गर्ने	सम्पूर्ण बस्तीमा	पटक	२	१५०	५०	१		१			५,०००	१०				५००	
२.३	स्वास्थ्य सम्बन्धि जनचेतना कार्यक्रम गर्ने	सम्पूर्ण बस्तीमा	पटक	१	१५०	५०	१					१५,०००	५	५	५			
३	भुकम्प	सम्पूर्ण बस्तीमा	पटक	३	१५०	५०	१	१	१			१,००,०००	३०	२०	२५०		४००	
३.१	भुकम्प प्रतिरोधी पुन निर्माण गर्ने	सम्पूर्ण बस्तीमा	वटा	११०	११०	२५	१०	२०	२०	३०	३०							
४	सडक दुर्घटना	बरैया चौबाटोमा	मिटर	१०००	४५	२०	१०००					३००	१००	१००	१००		३००	
४.१	सडकहरुलाई पुनः निर्माण गर्ने																	
५	सर्प डस	स्याली खोला	पटक	१	१५०	५०	१					५,०००		५			३००	

क्र.सं	क्रियाकलाप एवं कार्यक्रम	टोल	एकाई	परिमाण	लाभान्वितवर्ग		आर्थिक वर्ष (पञ्चबषिय)					औसत लागत प्रतिएकाई	बजेट(रु.हजार)				जिम्मेवारी र कैफियत
					जम्मा	लक्षित	२०८१ देखी २०८५ सम्म						समुदाय	बडा	संघ संस्थाहरु	जम्मा	
							१	२	३	४	५						
५.१	जनचेतना कार्यक्रम गर्ने		मिटर	२००	५०	५	५०	५०			१,००,००	३०	२०	२५०	३००		
६	महामारी	सम्पूर्ण बस्तीमा	बटा	१	५००	५०	५०	५०				४००	श्रम दान	१००	३००		
६.१	जनचेतना कार्यक्रम गर्ने	सम्पूर्ण बस्तीमा														५००	

तालिका ६५ : वडानं ८ को योजनाको विवरण

क्र.सं	क्रियाकलाप एवं कार्यक्रम	टोल	एकाई	परिमाण	लाभान्वितवर्ग		आर्थिक वर्ष (पञ्चबषिय)					औसत लागत प्रतिएकाई	बजेट(रु.हजार)				जिम्मेवारी कैफियत
					जम्मा	लक्षित	२०८१ देखी २०८५ सम्म						समुदाय	बडा	संघ संस्थाहरु	जम्मा	
							१	२	३	४	५						
१	बाढी																
१.१	तारजाली लगाउने	पञ्चई,	थान	२०	५	५	५०	५०	५०	५०		६,०००	२५	४५	५०	२००००००	
१.२	वृक्षारोपण गर्ने	वडानं ८ पुरै	बटा	१००	१०	४	५००	५००				३०	५	५	२०	१००००००	
१.३																	
१.४	जनचेतना कार्यक्रम गर्ने	वडानं ८ पुरै	पटक	५	१५०	५०	१	१	१	१	१	५,०००	५	५	१५	१०००००	
२	आगलागी																
२.१	अग्नि नियन्त्रण तालीम गर्ने	वडानं ८ पुरै	पटक	१	१५०	५०	१					५०,०००	१०	१०	३०	१०००००	
२.२	जनचेतना कार्यक्रम गर्ने	वडानं ८ पुरै	पटक	२	१५०	५०	१		१			५,०००	१०			१५००००	
४	स्वास्थ्य सम्बन्धि जनचेतना कार्यक्रम गर्ने	वडानं ८ पुरै	पटक	१	१५०	५०	१					१५,०००	५	५	५	१०००००	
५																	
६	व्यावसायिक कृषि तालीम	वडानं ८ पुरै	पटक	३	१५०	५०	१	१	१			१,००,०००	३०	२०	२५०	२०००००	
७	भुकम्प प्रतिरोधी पुनर्निर्माण गर्ने	वडानं ८ पुरै	बटा	११०	११०	२५	१०	२०	२०	३०	३०					१००००००	
८	खानेपानीका लागि पाईप बिछ्याउने	वडानं ८ पुरै	मिटर	१०००	४५	२०	१०००					३००	१००	१००	१००	२०००००	
९	चट्याडबाट बचन सचेतना कार्यक्रम गर्ने	वडानं ८ पुरै	पटक	१	१५०	५०	१					५,०००		५		२०००००	
१०	वाढिको कारणले कृषि ग्रामीण सडक मर्मत	वडानं ८ पुरै	मिटर	२००	५०	५	५०	५०			१,००,००	३०	२०	२५०	३००	२०००००	
११	महामारीजन्य रोग बाट बचन	वडानं ८ पुरै	बटा	१	५००	५०	५०	५०				४००	श्रम दान	१००	३००	२०००००	

तालिका ६६ :वडानं ९ को योजनाको विवरण

क्र स	प्रकोप	क्रियाकलाप	स्थान	अनुमानित बजेट
१	बाढी	तडबन्ध गर्ने तारजाली वृक्षारोपण गर्ने	भर्नाखोला टिसियन भतपुरी अण्डैया	२करोड
३	हावाहुरी	जनचेतनामुलक कार्यक्रम गर्ने	प्रत्येक टोल टोलमा	१लाख
४	जनावर आतंक	वृक्षरोपण, तारवार लगाउने पानीपोखरी बनाउने	आरक्ष सित जोडिएको ठाँउ	१ करोड ३०लाख
५	आगलागी	जनचेतनामुलक कार्यक्रम तालिम संचालन	खजुवा ,आर्दश , प्रगति, भतपुरी ,अण्डैया	२ लाख
६	भुकम्प	सुरक्षित घर टहरा बनाउने पहल गर्ने प्रत्येक स्कुलमा कार्यक्रम गर्ने	सवै वडाभरि	५० लाख
७	कृषीवालमा लाग्ने रोग किरा	औषधी स्प्रेको व्यवस्थागर्ने, कृषि प्राविधिक खटाउने	वडाभरि	१० लाख
८	चट्याड	जनचेतना जगाउने अर्थिड तार जडान	वडाभरि	२ लाख
९	सडक दुर्घटना	ट्राफिक नियमको तालिम दिन	विद्यालयहरुमा	१लाख
१०	पशुमा लाग्ने रोग	औषधी वितरण प्राविधिक खटाउने	वडाभरि	१० लाख

तालिका ६७ :वडानं १० को योजनाको विवरण

क्र.सं	क्रियाकलाप एवं कार्यक्रम	टोल	एकाई	परिमाण	लाभान्वितवर्ग		आर्थिक वर्ष (पञ्चबषिय) २०८० देखी २०८४ सम्म					औसत लागत प्रतिएक ई	बजेट(रु.हजार)				जिम्मेवारी र कैफियत	
					जम्मा	लक्षित	१	२	३	४	५		समुदाय	बडा	संघ संस्थाहरु	जम्मा		
१	बाढी																	
१.१	तारजाली लगाउने	वडानं १० पुरै	थान	३०	५	५	५०	५०	५०	५०		६,०००	२५	४५	५०	३०००	०००	
१.२	वृक्षारोपण गर्ने	वडानं १० पुरै	वटा	१५०	१०	४	५००	५००				३०	५	५	२०	२०००	०००	
१.३																		
१.४	जनचेतना कार्यक्रम गर्ने	वडानं १० पुरै	पटक	८	१५०	५०	१	१	१	१	१	५,०००	५	५	१५	१०००	००	
२	आगलागी																	

क्र.सं	क्रियाकलाप एवं कार्यक्रम	टोल	एकाई	परिमाण	लाभान्वितवर्ग		आर्थिक वर्ष (पञ्चबषिय)					औसत लागत प्रतिएक ई	बजेट(रु.हजार)				जिम्मेवारी र कैफियत	
					जम्मा	लक्षित	२०८० देखी २०८४ सम्म						समुदाय	बडा	संघ संस्थाहरु	जम्मा		
							१	२	३	४	५							
२.१	अग्नि नियन्त्रण तालीम गर्ने	वडा नं १० पुरै	पटक	१	१५०	५०	१					५०,०००	१०	१०	३०	१०००००		
२.२	जनचेतना कार्यक्रम गर्ने	वडा नं १० पुरै	पटक	२	१५०	५०	१		१			५,०००	१०			१५००००		
४	स्वास्थ्य सम्बन्धि जनचेतना कार्यक्रम गर्ने	वडा नं १० पुरै	पटक	१	१५०	५०	१					१५,०००	५	५	५	१०००००		
५																		
६	व्यावसायिक कृषि तालीम	वडा नं १० पुरै	पटक	३	१५०	५०	१	१	१			१,००,०००	३०	२०	२५०	२०००००		
७	भुकम्प प्रतिरोधी पुनर्निर्माण गर्ने	वडा नं १० पुरै	वटा	११०	११०	२५	१०	२०	२०	३०	३०					१००००००		
८	खानेपानीका लागि पाईप बिछ्याउने	वडा नं १० पुरै	मिटर	१०००	४५	२०	१०००					३००	१००	१००	१००	२०००००		
९	चट्याङ्ग बाट बच्न सचेतना कार्यक्रम गर्ने	वडा नं १० पुरै	पटक	१	१५०	५०	१					५,०००		५		२०००००		
१०	वाहिको कारणले कृषि ग्रामीण सडक मर्मत	वडा नं १० पुरै	मिटर	२००	५०	५	५०	५०				१,००,०००	३०	२०	२५०	३००	२०००००	
११	महामारीजन्य रोग बाट बच्न	वडा नं १० पुरै	वटा	१	५००	५०	५०	५०				४००	श्रम दान	१००	३००		२०००००	

खण्ड -५ : स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनाको समायोजन, कार्यान्वयन तथा अनुगमन ।

५.१ योजना प्रक्रियामा स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील कार्ययोजनाको समायोजन

स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनालाई स्थानिय सरकारका विकास र विषयगत योजनाका साथै स्थानिय सेवा प्रदान गर्ने नीजि तथा गैर सरकारी संस्थाहरुको योजना प्रक्रियामा समायोजन गर्नका लागि वडा स्तरमा वडाका प्रतिनिधिहरु संग, नगरपालिकामा रहेका बहु सरोकार वालाहरु सँग र नगरपालिका सँग छलफल गरियो । हरेक वडामा गठन भएका वडास्तरिय विपद् व्यवस्थापन समिति र नगरपालिकास्तरमा विपद् तथा

जलवायु उत्थानशील समिति, सामाजिक संस्थाहरु, सामुदायिक वन उपभोक्ता समुहहरु सँग विस्तृत छलफलद्वारा तयार यस योजनालाई नगरसभामा अनुमोदन एवं पारित गरिनेछ । स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना कम प्राथमिकताहरुलाई वडास्तर बाटै स्थानिय विकास योजनामा समायोजन गरी नगरसभामा निर्णय गरी कार्यान्वयन हुनेछन् । यसरी नै नगरपालिका भित्र काम गर्ने विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरुमा यस नगरपालिकाका समुह र वडाबाट विषयगत कार्यालयहरुको योजनामा पहिचान भएका स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनाका कार्यलाई समावेश गरि नगरसभामा पेश गरि कार्यान्वयन गरिनेछ । यसरी नै यस नगरपालिकामा तयार हुदै गएको आवधिक योजनामा यस स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनालाई उच्च प्राथमिकताका साथमा समायोजना गरिनेछ । केन्द्रिय स्तरमा संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय र वन तथा वातावरण मन्त्रालय मार्फत राष्ट्रिय योजना आयोगबाट तयार गरिने रातो किताब मार्फत राष्ट्रिय विकास योजनामा समायोजन गरिनेछ ।

५.२ स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनाको कार्यान्वयन

योजनाको कार्यान्वयनको नेतृत्वमा नगरपालिका रहनेछ । यस योजनाको सफल कार्यान्वयन र समन्वयात्मक भूमिकाका लागि नगरपालिका स्तरमा स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति गठन गरी क्रियाशिल रहनेछ । स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समितिको कार्यविधि तयार गरि गाँउसभाले कार्यान्वयनका नीतिगत निर्णय गरि कार्यान्वयन गरिनेछ । स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना अन्तरगतका कार्यहरुलाई समुदायमा स्थापित भई क्रियाशिल रहेका विद्यमान समुह, संस्था, क्लब तथा उपभोक्ता समितिहरु मार्फत कार्यान्वयन गरिनेछ । भौतिक पूर्वाधारका सम्बन्धि कार्यक्रमहरुको कार्यान्वयनमा आवश्यकता अनुरूप नगरपालिका कार्यालयका प्राविधिकहरुबाट विस्तृत लागत अनुमान गर्न सहयोग लिईनेछ । स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना कार्यान्वयनका लागि स्थानिय सहजकर्ताहरुको परिचालन गरिनेछ । यी सहजकर्ताहरुले सामाजिक परिचालनका कार्यहरु र कार्यान्वयनका लागि आवश्यक सहजीकरणका कार्यहरु गर्नेछ । यस्ता सहजकर्ता परिचालन गर्ने संस्थाहरुको क्षमता विकास सहित आवश्यक नियमित र थप सहयोग जलवायु परिवर्तन सम्बन्धि विशिष्ट अनुभव भएका राष्ट्रिय संस्थाहरुबाट हुनेछ । आवश्यकता अनुसार उर्जा तथा वातावरण शाखाबाट नियमित थप सहयोग तथा प्राविधिक सहयोग उपलब्ध हुनेछ । यस योजनामा अन्य सरोकारवाला निकायहरुको सहयोग पनि आवश्यक पर्ने हुनाले सो कार्यक्रमहरुका लागि सरोकारवाला निकायको वार्षिक योजनामा समावेश गर्नकालागि नगरपालिकाले पहल गर्नेछ । विस्तृत कार्यान्वयन योजना अनुसार सम्बन्धित व्यक्ति, संस्था निकायहरुसँगको समन्वय र सहकार्यमा स्रोत तथा सेवा जुटाई कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ ।

कार्यक्रम कार्यान्वयन हुनु पूर्व कार्यान्वयनका लागि आवश्यक विस्तृत बजेट तयारी उपभोक्ता समिति, समुह र क्लबहरुसँग सहमति एवं सम्झौता गरि कार्यान्वयन हुनेछ । उक्त कार्यान्वयन गर्ने समितिहरुले कार्यक्रम कार्यान्वयन पूर्व सम्बन्धित लाभान्वित वर्ग समक्ष विस्तृत योजना तथा बजेट विवरण प्रस्तुत गरिने छ । कार्यक्रम संचालनको क्रममा आय व्ययको विवरण तथा सम्बन्धित अभिलेखहरु पारदर्शिरूपमा राखिनेछ । कार्यक्रम संचालनको क्रममा कार्यक्रम गुणस्तरीय तथा उद्देश्य मुलक बनाउन सम्बन्धित लाभान्वित वर्ग तथा सम्बन्धित सरोकारवाला संस्थाहरुको सुझावलाई सम्बोधन गरिने छ । साथै नगरपालिका, सम्बन्धित समूहले स्वअनुगमन मुल्यांकन गरिनुका साथै सहयोगी निकायहरुसँग संयुक्तरूपमा समेत कार्यक्रमको नियमित अनुगमन मुल्याङ्कन गरिनेछ । कार्यक्रम सम्पादन पश्चात सम्बन्धित क्रियाकलापको सार्वजनिक लेखा परीक्षण गरिनेछ ।

५.३ स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनाको प्रगति र मुल्याङ्कन

नगरपालिका तहमा योजना कार्यान्वयनका प्रगति र परिणाम सम्बन्धि प्राप्त सूचना तथा प्रमाणहरुको संकलन र मुल्याङ्कन गर्न नगरपालिकामा रहेका बहु सरोकारवाला अनुगमन तथा मुल्याङ्कन समितिलाई नै परिचालन गरीनेछ । यसरी नै अनुकूलन कार्यक्रमहरुको कार्यान्वयनमा भएको प्रगतिहरुको समिक्षा नियमित रूपमा गरिनेछ । यसकालागि वार्षिक योजना तर्जुमा गोष्ठी र समिक्षा गोष्ठी सबै सरोकारवालाहरुको सहभागितामा संचालन गरिनेछ । यसरी नै समितिबाट कार्यक्रमको गुणस्तर सुनिश्चित गर्न स्थलगत अनुगमन समेत गरिनेछ । समिक्षा गोष्ठी एवं स्थलगत अनुगमनबाट स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना कार्यान्वयनमा प्राप्त भएका प्रतिफल मुल्याङ्कन गरि सिकाईहरुको आदान प्रदान हुनेछ । यसरी नै समय समयमा जिल्लास्तरमा रहेका

संयन्त्रहरुबाट पनि संयुक्त अनुगमन भई प्राविधिक स्तरको पृष्ठपोषण नगरपालिकालाई प्राप्त हुनेछ । यसका अतिरिक्त अनुकुलन योजना कार्यान्वयन र अनुगमनबाट आएका नतिजा, प्रगति र उपलब्धी जिल्ला र नगरपालिकामा हुने विभिन्न फोरमहरुमा प्रस्तुत गरि पृष्ठपोषण लिई यस स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना कार्यान्वयनको प्रभावकारिता अभिवृद्धि गर्न सहयोग पुग्नेछ ।

समुदाय तहमा सहभागितात्मक स्वअनुगमन पद्दतीलाई प्राथमिकता दिईनेछ । यसका लागि उपभोक्ता समूह तथा समितिहरुले कार्यक्रमको शुरुवातमा र सपन्न भए पश्चात सार्वजनिक लेखा परीक्षण गरिनेछ । यसरी नै स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तयारीको क्रममा तयार गरिएका विभिन्न विधिहरुबाट विश्लेषण गरि तुलनात्मक रुपमा विश्लेषण गरिनेछ । यसरी सहभागितामूलक विपद् तथा जलवायु संभवेदनशिल सम्मन्नता स्तरीकरण विधिबाट पुन वडास्तरमा घरधुरीहरुको लेखाजोखा गरि तुलनात्मक अध्ययन गरिनेछ । यसबाट समुदाय स्वयंले संकटासन्नताको अवस्था विश्लेषण गर्न सक्नेछन् । यस कार्य स्थानिय सहजकर्ताको सहयोग र सहजीकरणमा हुनेछ ।

तालिका ६८

अनुगमनका तह	किन ?	कसले ?	कहिले ?	कसरी ?
समुदाय र वडा (क्रियाकलाप तहमा)	स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनाका कार्यहरुको प्रभावकारी रुपले कार्यान्वयन गर्न तथा पारदर्शिता र अपनत्व कायम गर्न ।	अनुगमन तथा मुल्याङ्कन समिति, समन्वय समिति ।	हरेक कार्यक्रम संचालन पूर्व, संचालनको क्रममा र सम्पन्न भएको १ महिना भित्र	सार्वजनिक सुनुवाई, स्वअनुगमन तथा मुल्याङ्कन, सार्वजनिक ठाँउमा सुचना टाँस गरेर सार्वजनिक लेखा परीक्षण,
नगरपालिकाको (प्रक्रिया र प्रगति तहमा)	कार्यक्रमको गुणस्तर कायम गर्न, योजना र प्रगतीका लेखाजोखा गर्न, कार्यक्रमको प्रभावकारीता बृद्धि गर्दै समयमै कार्य सम्पन्न गर्न ।	नगरपालिका स्तरीय अनुगमन तथा मुल्याङ्कन समिति, विपद् व्यवस्थापन समिति ।	अर्धवार्षिक	समिक्षा तथा योजना तर्जुमा बैठक तथा गोष्ठी ।
			नियमित	फोटो तथा घटनाहरुको अध्ययन, फिल्ड अनुगमन ।
			वार्षिक	वार्षिक प्रगती प्रतिवेदन ।
जिल्ला (नतिजा तथा उपलब्धीहरु तहमा)	स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनाक उपलब्धीहरु रनतिजाहरु सुनिश्चित गर्न, राम्रा अभ्यासहरुको अनुशरण, थप बिस्तार तथा मूलप्रवाहीकरण गर्न ।	जिल्ला समन्वय समिति तथा सहयोगी संस्थाहरु, जिल्ला स्तरीय अनुगमन तथा मुल्याङ्कन समिति र सरोकारवालाहरु ।	अर्धवार्षिक	समिक्षा तथा सेयरिङ्ग गोष्ठी तथा बैठक, अनुगमन ।
			वार्षिक	प्रगति प्रतिवेदन, समिक्षा, सहभागिता मूलक सङ्कटासन्नता विश्लेषण, प्रकाशन ।

खण्ड -६ :वातावरणीय प्रभाव न्यूनीकरण तथा अनुगमन योजना

६.१ पृष्ठभूमि

आर्थिक विकास र वातावरण संरक्षण बीचको अन्योन्याश्रित सम्बन्ध बाटै दिगो विकास हुने कुरालाई ध्यानमा राख्दै वातावरणीय हासबाट मानव जाति, जीवजन्तु, वनस्पति, प्रकृति तथा भौतिक वस्तु माथि हुन सक्ने प्रतिकूल प्रभावलाई यथाशक्य कम गरी स्वच्छ तथा स्वस्थ वातावरण कायम गर्न र प्राकृतिक स्रोतको समुचित उपयोग र व्यवस्थापनबाट वातावरण संरक्षण गर्ने सम्बन्धमा कानूनी व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले, “वातावरण” भन्नाले प्राकृतिक, सांस्कृतिक र सामाजिक प्रणालीहरू, आर्थिक तथा मानविय क्रियाकलापहरू र यिनका अवयवहरू तथा ती अवयवहरूको बीचको अन्तरक्रिया तथा अन्तर सम्बन्ध सम्झनु पर्छ । नेपालमा वि.स. २०५२ सालमा जनसंख्या तथा वातावरण मन्त्रालयको स्थापना तथा वातावरण संरक्षण ऐन, २०५३ र वातावरण संरक्षण नियमावली, २०५४ जारी भएपछि वातावरणमा उल्लेखनीय प्रभाव पार्ने खालका विकास आयोजना कार्यान्वयन गर्नु अगाडी वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन गर्ने व्यवस्था भएको हो । सोही बमोजिम विकास निर्माण तथा सानासाना योजना जसले प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष वातावरणमा नकारात्मक असर गर्दछ, भने त्यसका लागि समयमा नै व्यवस्थापन गर्ने उद्देश्यले यस विपद् तथा जलावायु उत्थानशील योजनमा यसको प्रावधान राखी कार्यान्वयनमा ल्याईएको हो ।

“प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण” भन्नाले कुनै प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्दा सो प्रस्तावले वातावरणमा उल्लेखनीय प्रतिकूल प्रभाव पार्ने वा नपार्ने, त्यस्तो प्रभावलाई कुनै उपायद्वारा हटाउन वा कम गर्न सकिने वा नसकिने सम्बन्धमा यकीन गर्न तयार गरिने विश्लेषणात्मक अध्ययन तथा मूल्यांकन सम्बन्धी प्रतिवेदन सम्झनु पर्छ ।

“वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन” भन्नाले कुनै प्रस्तावको कार्यान्वयन गर्दा सो प्रस्तावले वातावरणमा उल्लेखनीय प्रतिकूल प्रभाव पार्ने वा नपार्ने, त्यस्तो प्रभावलाई कुनै उपायद्वारा हटाउन वा कम गर्न सकिने वा नसकिने सम्बन्धमा यकीन गर्न तयार गरिने विस्तृत अध्ययन तथा मूल्यांकन सम्बन्धी प्रतिवेदन सम्झनु पर्छ ।

६.२ उद्देश्य

विपद् तथा जलावायु उत्थानशील योजनमा समावेश गरिएका क्रियाकलापहरूलाई वातावरणमैत्री बनाउने उद्देश्यले प्रावधान राखिएको हो । साथै तपसिल बमोजिमका अन्य उद्देश्यहरू रहेका छन्:

वातावरण तथा यसको महत्व बारे सचेतना अभिवृद्धि गर्ने ।

विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा जलावायु परिवर्तन अनुकूलनबाट भौतिक, जैविक, सामाजिक, आर्थिक र सांस्कृतिक वातावरणमा पर्ने सकारात्मक र नकारात्मक प्रभावको पहिचान गरी त्यस्ता प्रभावहरूको निराकरण तथा न्यूनीकरण योजना तयार गर्ने ।

विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा जलावायु परिवर्तन अनुकूलन क्रियाकलाप कार्यान्वयन तथा कार्यान्वयनको क्रममा अनुगमन परीक्षण गर्ने ।

वातावरणमैत्री विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा जलवायु परिवर्तन अनुकूलन योजना कार्यान्वयनमा मद्दत पुर्याउने ।

६.३ योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन तथा अनुगमन

समुदाय स्तरीय स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तयारी तथा कार्यान्वयन गर्दा वातावरणीय प्रभावमा पर्न सक्ने नकारात्मक असरहरूलाई आत्मसाथ गरि न्यूनीकरणका उपायहरूको योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गरिनेछ । उल्लेखनीय प्रतिकुल प्रभाव पार्ने वा नपार्ने, त्यस्तो प्रभावलाई कुनै उपायद्वारा हटाउन वा कम गर्न सकिने वा नसकिने सम्बन्धमा यकीन गर्न क्रियाकलापहरू कार्यान्वयन गर्नु अगावै विस्तृत अध्ययन गरिनेछ । स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनमा समावेश भएका कुनै पनि क्रियाकलाप कार्यान्वयन गर्नु पूर्व नै यसले पार्ने भौतिक, जैविक, समाजिक, आर्थिक र साँस्कृतिक लगायतका समग्र वातावरणीय प्रभावको अध्ययन गर्ने र योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयनको अवस्थामा सकारात्मक वातावरणीय प्रभाव अभिवृद्धि गर्ने र नकारात्मक वातावरणीय न्यूनीकरण तथा निराकरण गर्ने, कार्यान्वयन गर्ने, यसको अनुगमन र वातावरणीय परीक्षण समेतको सुनिश्चितता गर्ने गरिनेछ ।

६.४ फिल्ड अवलोकन तथा वातावरणीय प्रभाव न्यूनीकरण तथा अनुगमन योजना

स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनामा भएका क्रियाकलापहरू कार्यान्वयन गर्नु अगावै फिल्ड अवलोकन तथा समुदायसंगको छलफलबाट आएका विषय बस्तुहरूलाई समेटि विस्तृत वातावरणीय प्रभाव न्यूनीकरण तथा अनुगमन योजना तयार गरि कार्यान्वयन गरिनेछ । त्यसकाल लागि फिल्ड अवलोकन - वातावरणीय विश्लेषण अनुसूची फारमहरू प्रयोग गरिनेछ ।

खण्ड ७ :अनुसूचीहरू

अनुसूची १ : स्थानीय :विपद् व्वस्थापन समितिका सदस्यहरुको नामावली

क्रस	नाम	पद	ससथा	फोन
१	श्री पोतीलाल चौधरी	संयोजक	नगर प्रमुख (संयोजक)	
२	श्री जोगराम चौधरी	उप संयोजक	नगर उप प्रमुख (उप संयोजक)	
३	श्री तारादत्त अवस्थी	सदस्य	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	
४	श्री कृष्णभान बरइ	सदस्य	विपद् संयोक	
५	श्री मदन धानुक	सदस्य	सशक्त प्रहरी बल बेलौरी	
६	श्री गौरी प्रसाद जैशी	सदस्य	प्रहरी निरिक्षक	
७	श्री पेपुराम चौधरी	सदस्य	प्रनिनिधि नेपाली कांग्रेस	
८	श्री बाबुराम न्यौपाने	सदस्य	प्रतिनिधि ने.क.पा एमाले	
९	श्री सुन्दर लाल चौधरी	सदस्य	प्रनिधिनि ने.क.पा माओवादी केन्द्र	
१०	श्री विष्णु शर्मा	सदस्य	प्रतिनिधि राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी	
११	श्री मायाराम शर्मा	सदस्य	प्रतिनिधि ने.क.पा समाजवादी	
१२	श्री हिरा सिंह विष्ट	सदस्य	बेलौरी उद्योग बाणिज्य संघ	
१३	श्री जगदिश जोशी	सदस्य	पुर्वाधार विकास शाखा	
१४	श्री महेश्वरी खत्री	सदस्य	गैरसरकारी संस्था महासंघ	
१५	श्री माधव पौडेल	सदस्य	नेपाल पत्रकार महासंघ	
१६	श्री विष्णु तिवारी	सदस्य	नेपाल रेडक्स सोसाइटी	

१७	श्री अशोक पाण्डेय	सदस्य	विपद् व्यवस्थापन शाखा सदस्य सचिव	
----	-------------------	-------	----------------------------------	--

अनुसूची २ : योजना तर्जुमा समन्वय समितिका सदस्यहरुको नामावली

क्र.सं.	नाम थर	पद	वि.यो त.स. पद	आवद्ध कार्यालय/संस्था	सम्पर्क नम्बर
१					
२					
३					
४					
५					
६					
७					
८					
९					

**अनुसूची ३ : लैंगिक तथा सामाजिक कार्यदलका सदस्यहरुको नामावली.
सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिको विवरण**

सि.नं.	सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिको नाम	वडा नं.	नाम	पद	सम्पर्कनं	कैफियत
१	उदयपुर	५	रुकमणि चौधरी	अध्यक्ष	९८२५६६८६६८	
२	जिवनउपयोगी, सुदर्शनपुर	५	प्रकश चौधरी	अध्यक्ष	९८१०६७७४०८	
३	भकुण्डा	५	भुवन चौधरी	अध्यक्ष	९८२५६८४३००	
४	पडाउ	३	शुसिला चौधरी	अध्यक्ष	९८२२६७३५३६	
५	भैसोरी	२	निसरा चौधरी	अध्यक्ष	९८१३१९५७१५	
६	भटपुरी	९	करन राना	अध्यक्ष	९८०९४८५८०२	
७	भगतपुर	७	सन्तुराम चौधरी	अध्यक्ष	९८०९४१२१४१	
८	वैसाखा	६	सन्तोष थापा	अध्यक्ष	९८०४६५१३२३	
९	पश्चिम पचुई	८	छोटेला चौधरी	अध्यक्ष	९८१४६७२८०३	
१०	शान्ती टोल	१०	जीतवहादुर चौधरी	अध्यक्ष	९८४८४१३४८५	

अनुसूची ४ : खोज तथा उद्धार कार्यदलका सदस्यहरुको नामावली

क्र.स.	संस्था/ निकाय	वडान.	समुदाय	नाम	सम्पर्कनम्बर
--------	---------------	-------	--------	-----	--------------

१	जिवनउपयोगी सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति	५	सुदर्शनपुर	सम्भना चौधरी	९८२५६२१०१०
२		५	सुदर्शनपुर	नवीन चौधरी	९८१२७०९४६२
३		५	सुदर्शनपुर	रमी चौधरी	९८०५७९२२३५
४		५	सुदर्शनपुर	रुमाली चौधरी	९८२६६४८३३५
५		५	सुदर्शनपुर	लक्ष्मी चौधरी	९८२२६११८८९
६		५	सुदर्शनपुर	इन्द्र चौधरी	९८१०७३३४४८
७		५	उदयपुर	भागेश्वरी राना	
८		५	उदयपुर	अमिता राना	९८२८७७७५५३
९		५	उदयपुर	गोमती वोहरा	९८२१६९२३५९
१०		५	उदयपुर	शुख राम राना	९८२१६००६७०
११	उदयपुर सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति	५	उदयपुर	राजेन्द्र राना	९८०९४२५७७४
१२		५	उदयपुर	राम बहादर राना	९८०९४३८७३०

अनुसुची ५ : प्राथमिक उपचार कार्यदल सदस्यहरुको नामावली

क्र.स.	संस्था/ निकाय	वडान.	समुदाय	नाम	सम्पर्कनम्बर
१	जिवनउपयोगी सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति	५	सुदर्शनपुर	कमला चौधरी	९८०५७७६५१५
२	जिवनउपयोगी सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति	५	सुदर्शनपुर	लिला चौधरी	९८०५७६७२७३
३	जिवनउपयोगी सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति	५	सुदर्शनपुर	पुजा चौधरी	९८२२७६०२३५
४	उदयपुर सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति	५	उदयपुर	नारायनी चौधरी	९८१४६०२३८४
५	उदयपुर सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति	५	उदयपुर	मोती राना	९८२४८४७७५८
६	उदयपुर सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति	५	उदयपुर	पार्वती राना	९८६३२९७७६५

अनुसुची ६ : पुर्व चेतावनी प्रणालि कार्यदलका सदस्यहरुको नामावली

क्र.स.	संस्था/ निकाय	वडान.	समुदाय	नाम	सम्पर्कनम्बर
१	जिवनउपयोगी सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति	५	सुदर्शनपुर	माया चौधरी	९८१०६२३२८६
२	जिवनउपयोगी सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति	५	सुदर्शनपुर	ठगुराम चौधरी	९८०६४२१९७१
३	जिवनउपयोगी सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति	५	सुदर्शनपुर	प्रकाश चौधरी	९८१४६०१६५४
४	उदयपुर सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति	५	उदयपुर	धोकराज राना	९८१०५६४४५६
५	उदयपुर सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति	५	उदयपुर	किशनलाल राना	९८१०६२३२६०
६	उदयपुर सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति	५	उदयपुर	स्वरस्वती वोहरा	९७४८२४४८२६

अनुसूची ८ : मुख्य सरोकारवालाहरुको नामावली

जिल्ला /प्रदेश/केन्द्र स्थित सरोकारवालाहरुको सम्पर्क विवरण

सि.नं	संस्था / कार्यालय	सम्पर्क नम्बर	कैफियत
१	राष्ट्रिय आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्र	०१-४२००२०३	४२००२०५
२	राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण	०१-४४९३८४७	४४३९४८५
३	जल तथा मौसम विज्ञान विभाग (DHM)	०१-४११३१९१	११५५
४	प्रदेश आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्र	०९१-५२१३२४	
५	सशस्त्र प्रहरी बल बैधनाथ बाहिनि अत्तरिया	०९१-५५०४७०	९८५१२७२०००
६	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	९८५८७३७७७७	

पालिका विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति र सोको काम, कर्तव्य र अधिकारहरु

विपद् पूर्व	विपद्को समय	विपद् पश्चात्
पालिका विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनाको तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमन गर्ने, वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति र कार्यदलहरुलाई सहयोग पुऱ्याउने, समुदायमा आधारित विपद् तथा जलवायु उत्थानशील सम्बन्धी प्रशिक्षण लिने वा दिने व्यवस्था मिलाउने, विपद् व्यवस्थापनका लागि पालिकास्तरीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील कोषको स्थापना र सञ्चालनको व्यवस्था मिलाउने, विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना कार्यान्वयनको लागि वार्षिक बजेट छुट्याउन पहल गर्ने, सबै सरोकारवालाको सहभागितामा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना कार्यान्वयनमा गर्ने समुदाय स्तरको प्रकोप तथा जलवायुजन्य जोखिम नक्सा बनाउने, विकास निर्माणका योजनामा विपद् व्यवस्थापन, जलवायु परिवर्तन अनुकुलन र जोखिम न्यूनीकरणका अवधारणालाई मूलप्रवाहीकरण गर्ने, गराउने तथा त्यससँग सम्बद्ध कार्य गर्ने विपद् तथा जलवायु उत्थानशीलता सम्बन्धी जनचेतन तथा क्षमता अभिवृद्धिका कार्य गर्ने, गराउने ।	विपद् प्रभावित क्षेत्रमा उद्धार, राहत तथा प्रतिकार्यको सहयोग गर्ने, कार्यदललाई आवश्यक सहयोग गर्ने स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति सँग आवश्यक समन्वय गर्ने तथ्यांक संकलनमा सहयोग गर्ने	आपत्कालीन कार्ययोजना, पुनःस्थापना तथा पुनर्निर्माण योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्ने, विपद् तथा जलवायु परिवर्तनको प्रभावबाट विस्थापित समुदायलाई पुनःस्थापन गर्न स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समितिलाई सघाउनु,

योजना तर्जुमा तथा उपसमितिको काम, कर्तव्य तथा अधिकार

विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरी स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समितिमा पेश गर्ने ।

स्थानीय तहको आवधिक वार्षिक, तथा अन्य योजना तर्जुमा गर्दा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनाले निर्धारण गरेका क्रियाकलापहरु लाई मूलप्रवाहीकरण गर्ने ।

विपद् तथा जलवायु उत्थानशीलका लागि मूल समितिसँग नियमित, सम्पर्क, समन्वय, छलफल गर्ने ।

योजना तर्जुमा प्रक्रियामा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, जिल्ला समन्वय समिति र विषयगत विभाग/शाखा, नगरपालिका, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, विद्यालय विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय स्तरमा विपद् तथा जलवायु उत्थानशीलता सम्बन्धी ज्ञान भएका व्यक्तिहरु सहित अन्य सरोकारवाला निकायसँग नियमित समन्वय गरी सुझाव लिने ।

नगरपालिका तथा वडास्तरमा सञ्चालन गरिने सहभागितामूलक सङ्कटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषणका लागि तथ्याङ्क तथा सूचना सङ्कलन गरी विश्लेषण गर्ने ।

योजना तर्जुमा प्रक्रियाको हरेक चरणमा आर्थिक रूपमा पछाडि परेका, विपद्को जोखिममा रहेका तथा अति प्रभावित समूह, विपन्न वर्गका महिला एवं बालबालिका तथा आर्थिक र सामाजिक रूपमा पिछडिएका सबै जातजातिका विपन्न वर्गहरु, ज्येष्ठ नागरिक, दलित, आदिवासी, जनजाति, अल्पसंख्यक, लोपुन्मुख अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु, एकल महिला, नेपाल सरकारले लक्षित समूह भनी तोकेका वर्ग एवं समुदायको सहभागितालाई सुनिश्चित गर्ने । योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्दा अन्य समितिहरूसँग समन्वय गर्ने ।

कार्यदलको स्वरूप र सदस्यहरुको नामावली

स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापनको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि निम्नअनुसार कार्यदल गठन गरिएको छ । यस कार्यदलको पदेन सदस्य बाहेक अन्य को कार्यकाल स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमा निर्देशिका २०७४ ले तोके अनुसार २ वर्षको हुनेछ । स्थानीय अवश्यकतालाई दृष्टिगत गरी कार्यदलको सङ्ख्याहरु थपघट गर्न सकिनेछ ।

अनुसूची ९ : विपद् प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा फाराम

प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखाको (IRA) मुख्य उद्देश्य प्रभावित समुदायको जीवन रक्षा र तत्कालीन क्षति तथा आवश्यकताको पहिचान गरि प्रतिकार्यका लागि आवश्यक तथ्याङ्क संकलन एवं विश्लेषण गर्नु हो । यस फाराम अनुसार संकलित सूचनाले विपद्को प्रारम्भिक चरणमा उपयुक्त निर्णय लिने कार्यका लागि आधार तय गर्नुका साथै विस्तृत रूपमा अतिरिक्त लेखाजोखा गर्नुपर्ने आवश्यकतालाई पहिल्याउने छ ।

यस लेखाजोखा फारामको प्रयोग नेपाल प्रहरी, गाउँपालीका प्रतिनिधि तथा स्थानीय रेडक्रस प्रतिनिधिको संलग्नतामा गरिने छ । आवश्यकता तथा उपलब्धताको आधारमा सर्वेक्षणका लागि मोबाईल एप्लीकेसनको प्रयोग गर्न सकिने छ ।

यस फाराममा उल्लेख गरिएका केही सूचनाहरु प्रभावित क्षेत्रको विपद् पूर्वका घटनासँग सम्बन्धित छन् । आपत्कालिन अवस्थामा आवश्यक पर्ने महत्वपूर्ण जानकारी प्राप्त गर्न सकिनेछ, सहजै प्राप्त गर्न सकिने सूचनाहरुका लागि विपद् प्रभावित क्षेत्रका उच्च पदस्थानका पदाधिकारीहरु लाई प्रश्न सोध्ने क्रममा धेरै समय न लिनु नै उपयुक्त हुन्छ ।

१. एउटा वडाको लागि एउटा फाराम भरिने छ ।

२. लेखाजोखा टोलीबाट विभिन्न सुचना दाताहरुसंगको अन्तरवार्ता तथा प्रभावित क्षेत्रको अवलोकन नगरी फाराम भरिने छ

३. यदि विवादास्पद सुचनाहरु प्राप्तभएको खण्डमा लेखाजोखा टोलीले उपयुक्त विचारका आधारमा फाराम भर्ने छ ।

४. प्रभावित मानिसहरुको संख्याको अनुमान गर्नुहोस् । यी संख्याहरु उक्त क्षेत्रमा आवश्यकताको मात्रा पहिचान गर्न पहिलो सुचकहरुका साथै निर्णय गर्न महत्वपूर्ण हुने छन् तर यी संख्या पूर्णरूपले वास्तविक हुन सक्छन् ।

५. तल दिइएका विकल्पहरु नभएमा अन्य भन्ने कलमको अगाडी उल्लेख गर्नुहोला ।

प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (Initial Rapid Assessment, IRA)

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय

प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा फाराम (Initial Rapid Assessment, IRA)

१. घटना स्थलको जानकारी

प्रदेशको नाम :	जिल्लाको नाम :	गाउँ/पालिकाको नाम :
वडा नम्बर :	सूचना संकलन मिति (गते/महिना/साल) :	

२. घटना स्थलको वस्तुस्थिति

विपद्को प्रकार	घटना घटेको मिति	घटना घटेको समय

मृतक	बेपत्ता	घाइते	विस्थापित (अनुमानित घरधुरी संख्या) :	प्रभावित (अनुमानित घरधुरी संख्या) :
महिला संख्या :	महिला संख्या :	महिला संख्या :		
पुरुष संख्या :	पुरुष संख्या :	पुरुष संख्या :		

वालवालिका संख्या :	वालवालिका संख्या :	वालवालिका संख्या :		
अन्य संख्या :	अन्य संख्या :	अन्य संख्या :		
जम्मा :	जम्मा :	जम्मा :		

विस्थापितहरु हाल बसिरहेको ठाँउ/संरचना	☐ विद्यालय: संख्या ☐ सार्वजनिक भवन संख्या ☐ सडक छेउ संख्या ☐ वनक्षेत्र: संख्या ☐ अन्य (उल्लेख गर्ने) संख्या	
---------------------------------------	---	--

अहिले प्रभावित स्थान सम्म आवत-जावतको अवस्था	☐ ठिक छ ☐ कठिन छ ☐ वन्द छ	सवारी साधन/यातायात सेवा	☐ अवरुद्ध भएको ☐ अवरुद्ध नभएको
---	--	-------------------------	---

संचारको अवस्था	☐ अवरुद्धभएको ☐ अवरुद्ध नभएको
विधुत	☐ अवरुद्ध भएको ☐ अवरुद्ध नभएको
संचितखाद्य सामग्री	☐ क्षतिभएको (घरधुरी संख्या) ☐ क्षतिनभएको (घरधुरी संख्या) ☐
स्वास्थ्य सेवा	☐ सञ्चालनमाभएको (संख्या) ☐ सञ्चालनमानभएको (संख्या.....) तत्काल उपचारका लागि स्थानान्तरण गर्नुपर्ने भएमा, संख्या:
संचालनमा भएमा स्वास्थ्य सेवामा अत्यावश्यक प्राथमिक उपचारको लागि आवश्यक औषधी	☐ उपलब्ध छ ☐ उपलब्ध छैन
विद्यालय	☐ सञ्चालनमा भएको (संख्या) ☐ सञ्चालनमा नभएको (संख्या) प्रभावित विद्यार्थीहरुको संख्या
खानेपानीको आपूर्ती	☐ सुचारु (अवरुद्ध नभएको) (संख्या: ...) ☐ अवरुद्ध भएको (संख्या: ...) प्रभावित घरधुरी संख्या: ...
भौतिक संरचना	
निजी घर	☐ पूर्ण क्षति (संख्या) ☐ आंशिक क्षति (संख्या) ☐

सरकारी कार्यालय / भवन	☐ पूर्ण क्षति (संख्या) ☐ आशंक क्षति (संख्या)
कृषिवालीको क्षति	☐ क्षति (अनुमानित क्षेत्रफल (विघा / रोपनी)
पशु क्षति	☐ (अनुमानित संख्या.....)
अन्यक्षति	☐ पूर्ण क्षति (संख्या) ☐ आशंकक्षति (संख्या)

फोहोर मैला व्यवस्थापनको अवस्था कस्तो छ ?	☐ सामान्य छ ☐ महामारीको संभावना छ
शौचालयको व्यवस्था छ ?	☐ सामान्य ☐ थप व्यवस्था गर्नुपर्छ (घरधुरी संख्या)

विशेष आवश्यकता (Special Requirement) भएका प्रभावितहरूको अनुमानित संख्या	
गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाहरूको लागि आवश्यक सामग्रीहरू (डिगनिटीकिट आवश्यक)	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या.....
५ वर्ष सम्मका बालबालिकाको लागि आवश्यक पौष्टिक आहारा तथा सामग्रीहरू	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यकभएअनुमानित संख्या.....
५ वर्ष भन्दा माथिका बालबालिकाको लागि आवश्यक सामग्रीहरू - (जस्तै शैक्षिकतथा बालमैत्री स्थल (Child friendly space)	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या.....
ज्येष्ठ नागरिकहरू का लागि आवश्यक सहयोग	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या.....
अपांग भएकाहरू का लागि आवश्यक सहयोग	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या.....
असहाय/विरामीको संख्या	
मौसमको वर्तमान अवस्था कस्तो छ ?	☐ सामान्य ☐ प्रतिकूल

३. हाल सम्म भएको राहत वितरणको अवस्था

राहत वितरण गर्नेतह/संघ-संस्था/निकायको नाम :	
राहत वितरण गरिएका सामग्रीहरूको नाम र परिमाण (पाल, त्रिपाल, चामल, कपडा, भाडाकुडा आदि)	
नगद/राहत वितरण गर्नेतह/संघ-संस्था/निकायको नाम :	
राहत (नगद/राहत सामग्री) पाउने परिवार संख्या :	
राहत (नगद/राहत सामग्री) नपाएका प्रभावित परिवार संख्या :	

४. तत्काल गर्नुपर्ने

स्थानान्तरण गर्न	☐ आवश्यक पर्ने संख्या ☐ आवश्यक नपर्ने	
आवश्यक पर्ने खाद्यान्न तथा गैर खाद्यान्न सामग्री	☐ टेन्ट संख्या..... ☐ त्रिपाल संख्या..... ☐ म्याट्रिक्स संख्या.....	☐ खाद्यान्न (दाल, चामल, नून, तेल) परिमाण.....कति जना

	☐ कम्बल संख्या..... ☐ कपडा संख्या..... ☐ भाडाकुँडा संख्या..... ☐ तयारी खाना (दालमोठ, चिउरा, भुजा, चाउचाउ, विस्कट कतिजना)	☐ पिउने पानी..... ☐ अन्य.....
प्रभावित क्षेत्रमा कुनै अवाञ्छित गतिविधि (लैङ्गिक हंसा, यौन हिंसा, चोरी, लुटपाट)	☐ भएको ☐ नभएको ☐ भए प्रभावित व्यक्तिको अनुमानित संख्या	
राहतका लागि नगद सहयोग गर्न सकिने अवस्था छ, छैन	☐ छ ☐ छैन	

५. घटनाको सूचना संकलन कार्यमा खटिएकाको विवरण

क्र.सं.	नाम, थर :	पद /संस्था :	सम्पर्क नम्बर :	टोलि नेताको नाम:	सूचना संकलन गरेको समय/वधि (मिति र समय)	हस्ताक्षर
१.						
२.						
३.						

६. फारम भर्दा ध्यानदिनुपर्ने कुराहरु

एउटा घटना/वडाको लागि एउटा लेखाजोखा फारमको प्रयोग गरिने छ ।

विपद् भएको २४ घण्टा भित्र नगरपालिका, नेपालप्रहरी तथा स्थानीय रेडक्रसका प्रतिनिधि रहेको (लेखाजोखा) टोलीले फारम भर्नुपर्ने छ ।

टोलीले प्रभावित क्षेत्रको अवलोकन गरी सकेसम्म प्राथमिक सूचना संकलन गर्नुपर्ने छ । द्वितीय सूचनाका लागि घटनाका जानकारसंग अन्तरवार्ता लिइ सूचना संकलन गर्नुपर्ने छ ।

प्राप्त सूचनामा द्विविधा भएमा टोलीले छलफल गरी अवस्थाका आधारमा अनुमानित विवरण फारममा भर्नुपर्ने छ ।

माथि उल्लिखित विकल्प बाहेक अन्य कुरा भर्नुपर्ने भए टोलीले भर्न सक्ने छ । अनुसूची १०: फिल्ड अवलोकन

- वातावरणीय विश्लेषण रुजूसूची

क्रियाकलाप :

क्रियाकलाप : कार्यान्वयन स्थल: (वडा, पालिका, जिल्ला)

मिति :

तयार गर्ने व्यक्ति :(नाम, साभेदार संस्थाको नाम)

क्र. सं.	वातावरणीय तथा सामाजिक प्रभाव क्षेत्र	सम्भावित प्रभाव	समय अवधि (अल्प, मध्य वा दीर्घकालीन) (अल्पकालीन ५ वर्ष, मध्यम १५ वर्ष, दीर्घकालीन २० वर्ष)	परिमाण (सिमित वा विस्तारित)	प्रभावको संभाव्यता (न्यून, मध्ययम वा उच्च)	न्युनीकरण (सम्भव छ, आवश्यक छैन, गर्नु पर्ने)
१.	मानविय					
२.	जैविक विविधता					

३.	हावा र पानी					
४.	पानी /सिमसार					
५.	पारिस्थितिकीय प्रणाली / क्रियाशीलता					
६.	भौतिक पूर्वाधार					
७.	लैङ्गिक तथा सामाजिक पक्षहरु, आदीवासीको अधिकार					
८.	अन्य अप्रत्यक्ष/कारक प्रभाव (Indirect /Secondary Impacts)					

अनुसूची ११: वातावरणीय प्रभाव न्यूनीकरण तथा अनुगमन योजना

क्र.सं.	सम्भावित वातावरणीय तथा सामाजिक प्रभाव क्षेत्र	न्यूनीकरणका लागि गरिने ठोस कार्यहरु	न्यूनीकरण कार्यान्वयनका लागि जिम्मेवार व्यक्ति, भूमिका र समय	प्रभावकारी न्यूनीकरण भएको प्रमाणित गर्ने माध्यम	न्यूनीकरण कार्यान्वयन अनुगमनका लागि जिम्मेवार व्यक्ति, भूमिका र समय	कैफियत

सहयोगी साभेदार संस्थाहरु

स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानसिल
समिति बेलौरी नगरपालिका, कञ्चनपुर